

HAJDÚ-BIHARI

XLIV. ÉVFOLYAM
162. SZÁM

ÁRA: 2,20 FORINT

1987. VII. 11.,
SZOMBAT

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

795 911

A hortobágyi alkotótábor kiállítása

A Hajdú-Bihar Megyei Vendéglátó Vállalat és a Hortobágyi Fogadó szervezésében nyílik meg július 12-én 16 órakor a fogadóban a hortobágyi alkotótábor kiállítása. Megnyitó szavakat Végh László, a vállalat igazgatója mond. A tárlaton (amelyet dr. Lázár Imre művészeti író ismertet) a következő művészek képei szerepelnek: Bod László, Égerházi Imre, Dévényiné Pál Katalin, Fátoly Zoltán, Fekete Borbála, Horváth János, Józsa János, Kurucz D. Nagy István, Sándor Margit István, Lakatos József, Madarász Gyula, Maghy Zoltán, Török Sándor, Petkes József, Sipos Zsófia, Szilágyi Elek, Tar Zoltán, Willy van Beek, Alaine Dodeler, Gyurkovics Humor, Chistian Huchot, Gilbert Lufper, Antonio Moscioni, Pierre Siest, Ineke Verheggen, F. Balogh Erzsébet, Baráth Pál, Benke Józsefné, Burai István, Fehér Imre, Horváth Imre, Horváth Mihály, Huszty Árpád, Karap Imre, Komáromi Tibor, dr. Kovács Éva, Nagy István, Sándor Margit és Szekeres Tibor.

A vasutasokat köszöntötték Debrecenben

Pénteken délután a Nagyállomás oktatótermében vasutasok százai jöttek össze. A 37. vasutasnapot ünnepeleltek. Az elnökségben a meghívottak között helyet foglalt Tóth Imre, a megyei pártbizottság titkára, Nagy János, az szmt titkára, dr. Szilágyi Gábor országgyűlési képviselő, Kulcsár József vasútigazgató.

Beszédet Tier László, Debrecen város tanácsának általános elnökhelyettese mondott.

A vasutas dolgozókat érzékenyen érintő munkafeltételeket, a túlórákat, a veszélyforrásokat, a munkaidő mostohaságát emelte ki bevezetőjében, aztán a MÁV feladataira tért ki, arra, hogy javítani kell immár a technikai eszköztárat, az emberi munkában és szervezési lehetőségeiben rejlő tartalékok feltárását, csökkenti kell az egységnyi teljesítményre eső ráfordításokat, nem utolsósorban pe-

dig meg kell javítani a szolgáltatások színvonalát, vagyis az utasok és a fuvaroztatott igényeihez illik mérni a vasúti közlekedést.

Az eredményekről is szó esett. A Debreceni Vasútigazgatóság a múlt évben 34 millió utasra számíthatott, ennyien szálltak vonatra. Kritika illette néhol az állomások tisztaságát, a személykocsik belsejét, joggal. Erről azonban az utasok is tehetnek. Az áruszállítási tényt szám 101,6 százalékra emelkedett. Nagy teljesítmény. Ez azt jelenti, hogy 9 millió tonna árut fuvaroztak el, de ehhez még hozzá kell adni azt a 17-18 millió tonna árut is, amely a szovjet-magyar áruszállítási forgalomból a vasútra hárul s amit az igazgatóság vonalain továbbítottak. Az évi munka alapján a munkaversenyben a vasútigazgatóságok közül a második helyet érdemelte ki a debreceni. Az ezt megelőző négy évben három al-

kalommal első helyen végeztek.

Tier László befejezésül a vasút nagy gondjairól szólt. Ezek egyike a jelentősen mérséklődő beruházási forrás. Nagy probléma még a létszámhiány is, melyet bérpolitikai intézkedésekkel alig lehet megoldottnak tekinteni. A fejlesztési források is csupán csordogálnak, hiszen a MÁV 170 milliárd forintos eszközállományának tervszerű fejlesztéséhez legalább 15-16 milliárd forintba volna szükség évről évre. Ezzel szemben jelenleg csak 8 milliárd forint áll rendelkezésre.

A gondok felemlítése és a méltató szavak után természetesen a kitüntetettek örülhettek. A jutalmakat s a kiváló címeket Kulcsár József vasútigazgató és Tongori Imre vasúti fősztályvezető nyújtotta át. Az igazgatóság dolgozói közül ma hatan a Kiváló Vasutas kitüntetésben részesültek a MÁV Vezérigazgatóságán.

Kádár János és Lázár György találkozója Jegor Ligacsovval

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára pénteken a Központi Bizottság székében találkozott Jegor Ligacsovval, a Szovjetunió Kommunista Pártja KB Politikai Bizottsága tagjával, a Központi Bizottság titkárával, aki üdülésen tartózkodik hazánkban. A szívélyes, elvtársi légkörű találkozóan tájékoztatták egymást az MSZMP KB júliusi és az SZKP KB júniusi üléséről. Megerősítették, hogy pártjaink kölcsönösen támogatják egymást a szocialista társadalom fejlesztésére, a gazdasági fejlődés meggyorsítására irányuló tevékenységben. Véleményt cseréltek a

nemzetközi helyzetet, a magyar-szovjet kapcsolatokat néhány kérdéséről.

A találkozón részt vett Lázár György, az MSZMP főtitkár-helyettese. Jelen volt Borisz Sztukalin, a Szovjetunió magyarországi nagykövete.

Lázár György pénteken megbeszélést folytatott Jegor Ligacsovval. Áttekintették az MSZMP és az SZKP együttműködésének főbb területeit. A megbeszéléseken jelen volt Borisz Sztukalin.

Jegor Ligacsov pénteken délután hazautazott a Szovjetunióba.

Az ünneplő vasutasok egy csoportja a Nagyállomás oktatótermében

ELNÖKSÉGI ÜLÉS

Termelőszövetkezetek és hatóságok

Helyes-e, ha egy vállalat vagy szervezet — felügyeleti hatósági jogkörrel — érdekelt abban, hogy büntesse a vele gazdasági kapcsolatban — is — álló termelőszövetkezeteket? Lehet-e irreális nagyságú pénzbüntetést kiszabni? Betartják-e a termelőszövetkezetek a környezetvédelmi előírásokat? Ilyen és ehhez hasonló kérdések vetődtek

fel július 10-én, pénteken Debrecenben a Hajdú-Bihar Megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Szövetsége elnökségi ülésén. A délelőtti tartott tanácskozáson részt vett Kerecsi János, a megyei pártbizottság gazdaságpolitikai osztályának vezetője, dr. Juhász István, a megyei tanács elnökhelyettese, valamint Lovász Csaba, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa titkárságának helyettes vezetője.

A megyénkben gazdálkodó termelőszövetkezetek közül 35 felügyeleti, ellenőrző, valamint szakhatósági szervezettel vannak kapcsolatban. Ezek közül többnek kettős a feladata: egyrészt büntetheti a gazdasági hatóságok, másrészt fizetés ellenében szolgáltatásokat nyújt nekik. Mindebből számos probléma fakad: a hatósági jogkörrel rendelkező szervezetek száma igen nagy, így a különböző ellenőrzések — vonatkozhatnak azok a higiénia, a munkaügyi, vagy az adminisztrációs munkára — szinte folyamatosak. Ráadásul a vizsgálatokat végző munkája gyakran átfedi egymást, hiszen az egyes szervek maguk dönthetik el, hogy hol, mikor és mit ellenőriznek; munkatársaik sokszor kizárólag csak a szövetkezetek vezetőivel óhajtanak tárgyalni, akik idejük nagy részét így olyan beszélgetésekkel kénytelenek tölteni, amelyekre beosztott munkatársaik is hivattak. Legnagyobb az el-

lentmondás a kettős jellegű szervek esetében, ugyanis hatósági jogkörök segítségével szolgáltatásik igénybevétele is kikényszeríthetik. Előfordul az is, hogy az általuk kiszabott bírság irreálisan nagyságú, amely figyelmen kívül hagyja a szövetkezetek teherbíró képességét. A rendeletek egy része, elszakadván a realitásoktól, túlzott követelményeket támaszt a gazdálkodókkal szemben. Eppen ezért kívánatos, hogy a jövőben a jogszabályok bevezetése előtt az illetékesek az ágazati felelősség véleményét is kikérjék, s a rendeletek készítésekor vegyék figyelembe a termelőszövetkezetek valóságos helyzetét. A téveszkeknek igen nagy gondot jelent a veszélyes hulladékok göngyölegének tárolása. Ezeket az anyagokat — tartva a magas összegű bírságtól — kénytelenek rakártaikban elhelyezni, jellelhet a mai beruházási források igen szűkösek, s pénz híján nem tudnak újabb épületeket készíteni. (A szövetkezetek e problémáját — reméljük — a már épülő bal-mazújvárosi veszélyeshulladék-tároló és -feldolgozó üzem véglegesen megoldja.)

Ugyanakkor az is igaz, hogy a szövetkezetek gyakran nem tartják be a környezetvédelmi előírásokat; a talaj és a víz minősége például évről évre romlik.

A tanácskozás végén az elnökség a szövetség szabályzatának módosításáról és különfélekről tárgyalt.

Növekvő csirketermelés

ÉME-igazgatótanács-ülés Hajdúböszörményben

Az Észak-hajdúsági Mezőgazdasági Együttműködési igazgató tanácsa pénteken délelőtti Hajdúböszörményben tartotta soron következő ülését. A taggazdaságok képviselői megtárgyalták a baromfitenyésztés általános helyzetét, valamint a jelentős cukorrépa-mennyiséget produkáló tájkorzet és a Szerencsi Cukorgyár közötti kapcsolat továbbfejlesztésének lehetőségeit.

Magyarország a világ baromfi-hús-termelésében jelentős helyet foglal el, s ez tükröződik az ÉME tevékenységében is: a baromfi-ágazat az állattenyésztés árbevételének 37, nyereségének 15 százalékát adja.

A broilercsírke-előállítás a taggazdaságokban évről évre növekszik, a múlt évben meghaladta a tízmillió da-

rabot, amelynek mintegy 70 százaléka a háztáji integráció révén került a kereskedelmi hálózatba. A pulykatermelés évről évre csökken, ami elsősorban jövedelmesség okokkal magyarázható. Ezzel szemben a pésznyeliba-hizlalás a baromfi-ágazaton belül a legjövedelmezőbbnek számít. Az igazgató tanács tagjai megállapították, hogy a takarmányozás színvonala 1986. második felétől (az importfehérje mennyiségének csökkenésével szoros összefüggésben) fokozatosan romlik; az állat-egészségügyi helyzet továbbra sem megnyugtató.

Az ÉME taggazdaságai jelentős szerepet játszanak a Szerencsi Cukorgyár nyersanyagellátásában. A testület áttekintette a cukorrépa-termelés helyzetét, a minőségjavulás lehetőségét.

A villamosenergia-iparban dolgozók természetbarát találkozója

Pénteken kezdődött az a háromnapos találkozó, amelyen az ország különböző helyein a villamosenergia-iparban dolgozó közel ezer természetbarát vesz részt.

A Titász által rendezett eseményt tegnap délután az Agrártudományi Egyetem előtti parkban tényleg nyitották meg. Az igazi versenyre ma kerül sor, vasárnap délelőltre már csak a záróünnepély és az eredményhirdetés marad.

A résztvevők egyik csoportja az Erdőspusztán megrendezésre kerülő tájékozódási terepversenyen indul, és a városismereti verseny keretében Debrecenben keresnek fel meghatározott pontokat, nevezetességeket. Akik nem a verseny ked-

véért jöttek, azok sem foghatnak unatkozni, hiszen megtekinthetik a Titász-székében (Kossuth u. 41.) megrendezésre kerülő villamosenergia-ipari fotókiállítás, szervezett városnézésen vehetnek részt, szombaton pedig kultúrőröszt szórakoztatja a vendégeket.

A villamosenergia-ipari természetbarát-találkozó közül az elsőre 1951-ben Egerben került sor, azóta minden évben mindig más-más városban rendezik meg. Hosszú évek óta nem pusztán sporttalálkozót jelent ez az esemény, hanem tartalmas összejövetelt, mely alkalom a barátság elmélyítésére, ismerkedésre — a vendéglátó várossal, annak lakóival.

US 10.

APAJA
57 —
órákor

IDŐJÁRÁS:
napos idő lesz, ten lehet megő zápor. Az nyugati szél gyakran megalacsonyabb sélket 13—17, nappali hőmérséklet 27 fok között

NAPTÁR

született N. Kubai költő, a mus nagy alak. di latin-ameri. edő képviselő.

ettől nagy ha-ei Kuba hata- inést keltettek. Garcia Lorca rtékelté művé- katonai dikta- jén megtiltotta tését, költemé- egkülönbözőbb. takon-módoikon jutottak azok- ersejt szánta. énszerű elha- k. Spanyolor- sán veti a pol- ajd belépett a lista Pártba. A m győzelme tett hazájába, író és Művész rént — bekap- urális élet új- lveiben Kuba legfontosabb alattja meg. e olvasható kolyai Sándor állította össze k szövegét. őki Lenin-bé- Többször járt 82-ben — 89. maból — a saság babér- itett Zászló- k ki.

KIARUSI-
on megren-
tók kiarusi-
int 100 jár-
latt gazdát
13 millió
(2 millió
gádban egy
oyse Phan-
790 ezer
er dollár). A
ezen a vásá-
Dion Bou-
0 ezer fran-

MOK

gotokra! A
l- és halász-
Gyülekező az
Művelődési
al.
matiné. Er-
észet világá-
állatai: a
s, valamint az
nger ékszeré-
rőbb földrés-
se a Kőlcsey
ont Hatvani-

HARI

ocialista
árt
Megyei
lapja.
ztó:
ózsef.
elvettes:
án
ség:
10. 4024.
-144.
t: 16-895.

egyei
állalat.
er 10.
4001.
-144.
do:
német.
nda,
ető:
án
do.

ar Posta.
apkébesítő
oknál
nél.
díj Ft.
3 Ft.
Ft.
7 Ft.
1988

Egy hét a világpolitikában

VASÁRNAP: Újabb tüntetések Dél-Koreában, részleges amnesztia, s több ezer politikai fogoly szabadon bocsátása — Mind Bagdadban, mind Teheránban kedvezően értékelik a szovjet kezdeményezést, amely a külföldi hadihajóknak az öbölből való visszavonását indítványozza — Nagyszabású ünnepségek Algéria függetlenségének 25. évfordulóján

HÉTFŐ: I. János Károly spanyol király magyarországi látogatása — Genfben a szovjet-amerikai tárgyalásokon folytatódik a szövegezés munkája, a nyilatkozatok óvatos optimizmust tükröznek — Az NSZK államfője, von Weizsäcker Moszkvába érkezik

KEDD: A Biztonsági Tanács állandó tagjai egy közeli békekonferencia lehetőségéről konzultálnak az ENSZ főtájtikárával. Genfben ugyanerről a témáról folytatnak szovjet-amerikai eszmecsereket — Csernobilban megkezdődik a katasztrófaért felelős személyek nyilvános bírósági tárgyalása — Szikh szélsőségesek sorozatos terrorakcióit Indiában

SZERDA: A szovjet kormányfő Ausztriában — Az amerikai törvényhozásban három hónapos halasztást javasolnak a kuwaiti tartályhajók „átlobogozása” ügyében — Az európai leszerelési tárgyalások további menetéről tanácskoznak a NATO-hatalmak Brüsszelben

CSÜTTÖRTÖK: Közvettesik a Varsói Szerződés tagállamai parlamenti elnökeinek felhívását a helsinki folyamatban részes országok törvényhozásaihoz — Mubarak-Peresz-találkozó Svájcban — Feszültség Panamában, washingtoni vádak a németi gárda főparancsnoka ellen

PÉNTEK: Összeült Genfben az UNCTAD-nak, az ENSZ kereskedelmi és fejlesztési értekezletének újabb ülészaka — Az Irangate-ügy kulcsfigurájának, North alezredesnek ellentmondó vallomása — Leleplezödtek Marcos, volt Filipp-szigeteki elnök pucsterveit

1. Milyen új fejlemények jelezték a héten a kelet-nyugati diplomáciai mozgásokat?

Genfben folyik a szövegezés munkája, s egyelőre nincsenek híján a kérdőjeleknek, de főként a zárójel- és a különböző konferenciák, így a most folyó szovjet-amerikai tárgyalásokon, ahol az európai közép-hatótávolságú nukleáris fegyverek leszerelése a tét, már megszokott ez a mód. Készítik a szerződést, s ahol vita támad, a különböző megfogalmazásokat zárójelben egymás mellé helyezik. Így azután külön feladatot a zárójel feloldása.

A szakértők a héten „óvatos optimizmussal” nyilatkoztak a munka állásáról, ami egyaránt jelent jót és rosszat, tükrözi a haladást és a nehézségeket. Válatlanul a megoldatlan kérdések közé tartozik például az NSZK-beli 72 Pershing-IA rakéta ügye, amelyeknek ott kellene lenniük a kettős nullamegoldás nagy csomagjában. A NATO részéről arra hivatkoznak, hogy ezek a fegyverek formailag a Bundeswehr, a nyugatnémet hadsereg tulajdonát képezik, tehát nem tartoznak a szovjet-amerikai megállapodás érvényességi körébe. Szovjet oldalról viszont hangsúlyozzák, hogy a rakétákhoz tartozó atomtöltetek amerikaiak, tehát nehéz lenne eltekinteni leszerelésüktől.

A tárgyalások sikerét előmozdítaná a légkör javulása, a bizalom erősödése. Azok a kampányok azonban, amelyek Washingtonban az indulatokat szítják, nem ebbe az irányba hatolnak.

Dél-Koreában új irodát nyithattak a legnagyobb ellenzéki párt képviselői. A képen: a két legismertebb ellenzéki politikus, Kim Dzsung (balra) és Kim Jong Sam az iroda bejáratánál

Véget ért a vegyészkonferencia a KLTE-n

A Magyar Kémikusok Egyesülete Szerves- és Gyógyszerkémiai Szakosztályába tömörült hazai vegyész-kémikusok két évenként rendeznek vegyészkonferenciát egyetemi városaink valamelyikében. Ez alkalommal a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem adott otthont és vállalt részt a konferencia szervezésében, az egyesület megyei csoportjával együtt.

A tegnapi, július 10-én, pénteken a déli órákban zárult rendezvénysorozat tematikája felölelte a szerves kémia egész területét, foglalkozott a biológiailag aktív szerves vegyületek kémiájával, az elméleti és szintetikus szerves kémiával. A konferencia célja az volt, hogy az e témákban elmélyült szakemberek egymás között mutassák be és vitassák meg tudományos és gyakorlati eredményeiket, példát mutattva és fórumot adva a fiatal kutatóknak is. Az összesen 185 előadás 682 szerzője 46 különböző nemzetből, egyetemekről és kutatóintézetekből érkezett. A kongresszuson megnyitkozó hatalmas kutatómunka eredményességét a szerzett adatok számítógépes rögzítése is elősegítette.

Fogadás Mongólia nemzeti ünnepe alkalmából

Dangászurenjin Szaldán, a Mongol Népköztársaság budapesti nagykövete, hazája nemzeti ünnepe alkalmából pénteken fogadást adott a nagykövetségen. A fogadás részt vett Szabó István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, Németh Miklós, az MSZMP KB titkára, Marjai József, a Minisztertanács elnökhelyettese, Katona Imre, az Elnöki Tanács titkára, Kótai Géza, az MSZMP KB külügyi osztályának vezetője, Juhárs Zoltán belkereskedelmi miniszter, Kapolyi László ipari miniszter, Barity Miklós külügyminiszter-helyettes, valamint politikai, gazdasági és kulturális életünk számos más vezető személyisége. Jelen volt a budapesti diplomáciai képviselők több vezető tagja.

A mongol népi forradalom győzelmének 66. évfordulója alkalmából Dangászurenjin Szaldán pénteken koszorút helyezett el a Szabadság téri szovjet hősi emlékmű talapzatán. (MTI)

Elhunyt Csiki Béla

1987. július 2-án 79 éves korában elhunyt Csiki Béla, a Szocialista Hazáért Érdemrend tulajdonosa. Végsozsolatása 1987. július 13-án, hétfőn 10 órakor lesz a debreceni Köztemető 2. sz. ravatalozójában.

Csiki Béla 1908-ban Hajdúszoboszló közelében, a szociáldemokrata párt képviselőjelöltjei gyermekecsaládban született, ahol megismerte a népköltészet, a nincstelenség, a szegény életét, a munkásságát. Ez meghatározta egész életét, tevékenységét. Fiatalom, 19 éves korában kapcsolódott be a munkásmozgalomba. Mint cipészsegéd, vezetési tagja volt a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság, 1959-től a Hajdú-Bihar megyei pártbizottság tagjaként végzett pártmunkát. 1924-től mint cipészsegéd dolgozott több cipőgyárban, 1951-től 1968-ig — nyugdíjazásáig — a Hajdú-Bihar Megyei Húsipari Vállalat személyzeti vezetője volt.

Üdvözlő távirat

Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt főtitkára, Németh Károly, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és Grósz Károly, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke táviratban üdvözölte Dzsambin Batmönht a Mongol Népi Forradalmi Párt Központi Bizottsága főtájtikárát, a Mongol Népköztársaság Nagy Népűlő Elnöksége elnökét és Dumagin Szodornot, a Mongol Népköztársaság Minisztertanácsának elnökét.

A kibontakozási program feladatairól

A Szakszervezetek Országos Tanácsának ülése

A Szakszervezetek Országos Tanácsa pénteken ülést tartott, amelyen tájékoztatót hallgatott meg az MSZMP KB 1987. július 2-i üléséről. A gazdaságot irányító többlet megvitatta a Központi Bizottság gazdasági-kibontakozási programját és az annak megvalósítását szolgáló szakszervezeti feladatokat. Gáspár Sándor, a SZOT elnöke a Központi Bizottság üléséről szóló tájékoztatóján rámutatott, hogy a dokumentum a gazdasági-társadalmi életünkben felmerült problémák megoldására, szociálisan vívmányaink sajtóosságait figyelembe véve vázolja fel a kibontakozás útját. A problémák halmazának többször érte kritika az ország vezetését, hogy határozatlan a gondok felszámolásában, késlekedik a szükséges intézkedések meghozatalában. Valójában nem határozatlanságról, hanem éppen a felelősségteljes döntés körültekintő előkészítéséről volt szó.

A kibontakozási program közvetlen feladata most a gazdasági romlás megállítás-

is felelősséggel tartozik, mert ebben a kérdésben a kelet felé tovább volt türelmes.

A struktúraváltás kérdéseit elemezve rámutatott, hogy a gazdaság szerkezetének átrendezésére feltétlenül szükség van, de azzal a körültekintéssel, emberséggel és tisztességgel, amit szocialista társadalmi rendszereink megkövetelnek. A szakszervezetek véleménye is az, hogy a gazdasági átrendezés folyamatát meg kell indítani, vállalva annak minden következményét. Gazdasági bajainkból azonban nem a munkanélküliség megteremtésével lábalhatunk ki.

Ezt követően Nagy Sándor, a SZOT titkára elmondta, hogy a szakszervezetek támogatják a kibontakozási programját, s részt vállalnak a benne foglaltak megvalósításában.

Széles körű vita után a tanácsülés egyhangúlag elfogadta az elnökség által előterjesztett állásfoglalás-tervezetet.

Népfront az ifjúságért

A HNF Országos Tanácsának ülése

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa pénteken a Parlament kongresszusi termében tartotta ülését. A tanácskozászt Kallai Gyula, a HNF OT elnöke nyitotta meg — majd Pozsgay Imre, a HNF OT főtájtikára adott tájékoztatót az MSZMP KB július 2-i állásfoglalásáról, a gazdasági-társadalmi kibontakozási programjáról. Elmondta, hogy a kibontakozási program alapos tanulmányozásával, a feladatok meghatározásával készül a népfront őszi országos tanácsülésére, ahol széles körű vitában foglalkoznak majd állásfoglalásról a népfrontmozgalom tennivalóiról.

Az ülés második napirendi pontjaként Pozsgay Imre előterjesztésében a HNF ifjúságpolitikai feladataival foglalkozott a testület. Az irásos előterjesztésből kiderült: már eddig is ért el eredményeket a népfront a fiatalok körében az állampolgári jogokról, kötelességekről tartott fórumokkal, az iskolai, kollégiumi önkormányzatok munkájának segítségével. A jövőben a nevelés, az ismeretterjesztés mellett nagyobb szerepet kap majd a népfrontmunka a fiatalok képviselői, érdek-

Ülést tartott a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa

Pénteken ülést tartott a Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa. A testület a szövetkezetek ipari termelésének és ipartermékek exportjának a helyzetét elemezte, és megvitatta a fejlesztési lehetőségeit.

Az ülés elé terjesztett irásos tájékoztató szerint a fogyasztási szövetkezetek ipari üzemei hozzájárultak a működési körzetükben élő lakosság árúellátásának javításához, sok termékükkel exportra is jut. A legtöbb esetben a helyi munkaerőt és az ottani nyersanyagokat hasznosítják. Az elmúlt években az AFÉSZ-ek és a szövetkezeti vállalatok ipari részlegei közül több erőteljesen fejlődött, ám a lehetőségeket végül is csak egy részük használta ki. A fogyasztási szövetkezeteknek a fele foglalkozik ipari tevékenységgel, a mintegy 1400 üzemből 21 ezer embert foglalkoztatnak. Arbevételük tavaly csaknem 15 milliárd forint volt. Az ipari termelés több mint felét harminc AFÉSZ és nyolc vállalat adja.

Határidő Jav Látogat

Májusban a Jav Látogatás programjának keretében a stádiumban az adó elkövetők sekre várta

A tévéa elektromágneses térerősségvesztett galatya összevissza lépve csodát tárul elém. Párás az idő messzire elzom, Regécskék állomása vezérfelügyelet Miskolc. Debrecen felé szanok. Tisz — januárban Magas-Tátra csúcsai.

Most „csa” hegyes láb Tiszát, mely kanyarog, szabályozták

— Az innemegye tartoztünkhoz — key Dénes. cíó során a tekben lehet romlás, elsrainkon túl.

Ötszázteregasan vagyumég ott a szgas torony. ról 1965 óta Magyar Tele sorát. Többelt el azóta doljuk, hogy dezés élettan tizenöt év, rendszerét meg tendó, akkor látszik — éppen idősze

Annak idején köbmét folyt a munka az adat: ter. Gyalogkajból, 1961 és most Tar megközelítlen koriban hárt itt, most hus

Problémát az utóbbi évszatornán su környező orsvarni kezdte csatornákon, Csehszlovákiajet—román hadóval azon sugároznak a kel az is párt több mint h rendezés telje

— Az ütérfelelősen halatrukióval — géczky Dénalkozó a Bvasszerkezeti tervet a BudEgyetem acé szeke készíte szerelési m Ganz-Epszér Július 15-ig tartalékantent biztosítjuk. E nek panaszoktól új aut kezdjük a s aztán 1988 a 43-as csatges, a korsnyugatnémet ködhessen.

— Világvismennyei mot ezt korszerűn

— A Magyar senytárgyalást mondhatom, enika mai tilá lent. Magyar kaji lesz az eq

Javuló vételt ígérnek

Látogatás Tokajban, a tévéadó rekonstrukcióján

Májusban kezdődött a tokaji televízió rekonstrukciója. Július 15-ig az 1-es program vételére során lehet minőségi romlást érzékelni, július elseje óta pedig — egészen november 15-ig — a 2-es programon, a 26-os csatornán gyengül a Tokajtól távolabb eső körzetekben az adás minősége.

Miért van szükség a rekonstrukcióra? Milyen stádiumban vannak a munkák? Mit remélhetünk az adó elkészültével? Elsősorban ezekre a kérdésekre vártunk választ, amikor Tokajba utaztunk.

A tévéadóteremben az elektromágneses tér által tájékozódási képességüket veszített galambok repkednek összevissza. A balkonra kiépítve csodálatos panoráma tárul elém. Bár most kissé páras az idő, és nem lehet messzire ellátni, de kalauzom, Regéczy Dénes, a tv-állomás vezetője felhívja a figyelmemet arra, hogy este Miskolc, Nyíregyháza, sőt Debrecen fényei is ide látszanak. Tiszta időben pedig — januárban — előtűntek a Magas-Tátra vakítóan fehér csúcsai.

Most „csak” a Zempléni-hegység lábait látom és a Tiszát, mely innen nézve úgy kanyarog, mintha sohasem szabályozták volna.

— Az innen látható három megye tartozik a vételkörzetünkhöz — mondja Regéczy Dénes. — A rekonstrukció során a távolabbi körzetekben lehet érezni bizonyos romlást, elsősorban a határainkon túl.

Ötszázötvenöt méter magasban vagyunk és felettünk még ott a százöt méter magas torony. Erről a toronyról 1965 óta sugározzák a Magyar Televízió 1-es műsorát. Több mint húsz év telt el azóta, és ha elgondoljuk, hogy egy adóberendezés élettartama körülbelül tizenöt év, egy adóantennarendszeré pedig öt-hét esztendő, akkor nyilvánvalóan látszik — e rekonstrukció éppen időszerű volt.

Annak idején még egy hatvan köbméteres helyiségben folyt a munka, most ugyanez az adat: hater ezer köbméter. Gyalog jártak fel Tokajból, 1961-ben létesült út, és most Tarcalon át lehet megközelíteni a tornyot. Akkoriban harman dolgoztak itt, most huszonkilencen.

Problémát jelentett, hogy az utóbbi években a 4-es csatornán sugárzott adást a környező országok adói zavarni kezdték a szomszéd csatornákon, sőt újabban Csehszlovákiában és a szovjet-román határon a tokaji adóval azonos csatornán is sugároznak adók. Mindezekkel az is párosult, hogy a több mint húszéves adóberendezés teljesen elavult.

— Az ütemezésnek megfelelően haladunk a rekonstrukcióval — folytatja Regéczy Dénes. — A fővállalkozó a BHG, a torony vasszerkezeti antennájának terveit a Budapesti Műszaki Egyetem acélszerkezeti tanácske készítette. Az emelési, szerelési munkálatokat a Ganz-Epszer dolgozói végzik. Július 15-ig az 1-es műsori tartéleantenna-rendszerrel biztosítjuk. Ezért jelentkeznek panaszkok, de július 15-től új antennarendszerrel kezdjük a sugárzást, hogy aztán 1988 szeptemberétől a 43-as csatornán a végleges, a korszerű japán és nyugatnémet technika működhesen.

— Világviszonylatban mennyire mondhatjuk majd ezt korszerűnek?

— A Magyar Posta versenyképesen hirdetett, és mondhatom, ez a japán technika mai világszínvonalat jelent. Magyarországon a tokaji lesz az egyetlen állomás,

antennarendszernek. A 20 kilowattos japán Nec gyártmányú tévéadó-berendezés és a nyugatnémet Rodeschwarz széles sávú antennarendszer várhatóan az év végére érkezik az országba. És ez azt is jelenti, hogy 1988 szeptemberére már teljesen befejeződik az adó rekonstrukciója.

— Úgy tudom, a 4-es csatornán sem szűnik meg a műsorszórás.

— A Magyar Posta tervei szerint az OIRT 4-es csatornán egészen 1992-ig nem szűnik meg a műsorszórás. Ennyi idő viszont elegendő lesz a lakosoknak arra, hogy megfelelő vevőantennát válasszon ki és szereltesse fel. A 4-es csatornán való adás megszüntetésére csak akkor kerül majd sor, ha a vételkörzetben az 1-es adást mindenhol kifogástalanul, zavarmentesen lehet fogyni. Tény azonban, hogy, akik továbbra is a 4-es csatorna vételén maradnak, a vételbiztonságot tekintve hátrányos helyzetbe kerülnek. A helyhiány miatt ugyanis a tartalék szerepet betöltő öregbe adóberendezést le kell szerelni. Ránc ez többletfeladatot ró, hiszen még inkább kell figyelni a karbantartásra. Azt tanácsolom azonban, hogy aki csak teheti — főleg a rekonstrukció befejeztével — a 43-as csatornát használja az 1. műsor vételére.

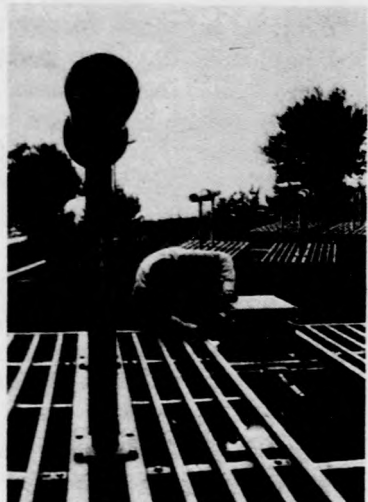
— Lesz-e valamilyen változás az URH-adásban?

— 1992 után, amikor a 4-es csatornán való tévéadást megszüntetjük, akkor nyílik mód arra, hogy az URH-adók ebbe a műsorszóró sávba (87,5 MHz) kerüljenek.

— Kicsit távolinak tűnik ez az időpont, de a televízió-adás vételében nyilván hamarabb számíthatunk minőségi javulásra.

— A 43-as csatornán a fény terjedési tulajdonságai fokozottabban érvényesülnek. Nem is zsúfoltak a környező csatornák — az adás tehát zavartalanul tünik. Igérhetjük, hogy a rekonstrukció végén, azaz 1988 szeptemberében a korábbinál is lényegesen jobb lesz a vétel.

Dombrovsky Ádám

Kócsa István üzemmérnök az antennapanel mérését végzi

ahol két nagy teljesítményű japán tévéadó-berendezés üzemel. Nem kis felelősség lesz ez számunkra, hiszen nagyon precíz munkát igényel, a műszaki fegyvelm nagyon pontos betartását.

— Ebben viszont már lehet gyakorlatuk, hiszen 1976 óta a 2-es műsört japán berendezés sugározza a 26-os csatornán. Hogyan minősíti ezt a technikát?

— Elég, ha csak annyit mondok, hogy azóta berendezést érintő üzemzavar nem volt ezen a csatornán.

— Azonnal megérezem, hogy a több mint húszéves 4-es csatornára ugyanezt a kérdést már udvariatlanság lenne feltenni. Érdekel viszont, hogy július 1. és november 15. között miért lesz a 26-os csatornán, a 2-es program vételében minőségi romlás?

— Ezt a rendszert ugyanis át kell szerelni — kapom a választ —, hogy helyet biztosítsunk az új széles sávú

A Ganz-Epszer dolgozói felhúzzák a toronyba az antennapanelokat (Fotó: Balogh Imre)

Miért lépett vissza a Siemens?

Vegyes vállalatok — kérdőjelekkel

Sokszor szóba kerül mostanában a vegyes vállalatok alapítása, a külföldi működőké bevonása a magyar gazdasági életbe. Esetenként eltúlozzák forrásbővítő szerepét, lehetőségét. A külföldi tőke több mint hetven termelő, szolgáltató és kereskedelmi vállalat, illetve pénzügyintézet tevékenységében vesz részt közvetlenül. A folyamat felgyorsult. Tavaly például több mint húsz vegyes vállalat alakult mintegy 20 millió dolláros tőkével. Terveink, reményeink szerint 1990 végére a magyar gazdaságba fektetett külföldi tőke jobb esetben megközelíti a 200 millió dollárt. (Ez az összeg sem éri el az egyévi hazai beruházás 10 százalékát.)

Számáranyuknál, tőkeerejükönél, tényleges forrásbővítő szerepükönél népgazdasági jelentőségük azért nagyobb. Hozzájárulnak az élenjáró technika hazai alkalmazásához, a korszerű vezetési, szervezési, piaci módszerek terhodításához. A külföldi vállalkozó miután saját tőkéjét kockáztatja, közvetlenül érdekelt az üzleti sikerben, a legjobb megoldások alkalmazásában.

Felületesség

Bizonyítja ezt a Fotex példája. Az amerikai partner nem csupán a négytízöt forint értékű szinesfóto-minilabot vitte a vállalkozásba, hanem az új szemléletet is. Nem kellett a rendelőknek heteket várni a szinesfilmek előhívására, néhány óra alatt kiadták a kész képeket. A gyors előhívás olyan kihívásnak bizonyult, hogy az egész szakma kénytelen volt bevezetni az expressz és szuperexpressz szolgáltatást.

Az ilyen és hasonló piaci vállalkozási lehetőségek se szeri se száma hazánkban. Adottak-e legalábbis a részbeni hasznosításhoz a feltételek? Van határozott állami készség a külföldi tőke fogadására. A jogszabályi feltételek ennek megfelelően ma már igen kedvezőek. Így például az új termelő vegyes vállalatok nyereségadója öt évig 30 helyett 20 százalék. A kiemelt területeken — az elektronikai, a csomagolótechnikai iparban, a szállodaépítkezéseken — pedig a külföldi vállalkozókat ösztönözve teljes adómentességet élveznek. Törvény garántálja, hogy nyereségét átválthatja és konvertibilis valutában kiviheti a külföldi partner. De ha befekteti, a kedvezményes adóból is jelentős visszatérítést kap.

A vegyes vállalatok alapításának eredményes működésének persze sokféle feltétele létezik, köztük vannak szűk keresztmetszetek is. A leglényegesebb fékező erő talán az, hogy a hazai termelő cégek nem kellően érdekeltek és kezdeményezők. Gyakran már a külföldi partner kiválasztásánál tapasztalható felületesség. „Szakembereink többnyire csak a nagy mamutcégeket ismerik és keresik, holott a kis- és közepes méretű vállalatokkal könnyebben találhatnának közös érdekeltséget” — így összegezte példát a tokiói magyar külképviselet egyik illetékese tapasztalatait. Amikor konkrét tárgyalásokra kerül sor, kiderül, hogy a magyar vállalat célja, igénye határozott, de azt már nem gondolták végig, nem tudják még indokolni: miért előnyös az a külföldi partnernek?

Az export például egyértelmű és kockázatmentes üzlet a szállítónak. A magyar javaslatok többnyire arra is irányulnak, hogy a külföldi partner vállalja a magyar fél helyett a kooperáció, vagy a magyarországi gyártás kockázatát. A javaslat akkor elfogadható, ha az üzlet a nagyobb kockázat mellett nagyobb előnyökkel kecsegtet. A tárgyalások során többnyire kiderül azonban,

hogy a partnert kereső magyar fél nem felkészült, nem ismeri például a hazai adó- és vámfeltételeket.

Nehézkés ügyintézés

Jobb esetben felajánlja a szükséges csarnokot, munkateret, de gyakran még azt sem. Marad a zöldmezős beruházás — rossz infrastruktúrával környezetben. Holott számolni szükséges azzal, hogy nemzetközi méretű verseny folyik a működő tőkéért, s ismerni illik a riválisok ajánlatait is. Miért jönne éppen Magyarországra, amikor máshova esetleg kiépített ipari parkok, fejlett infrastruktúra, felkészült szellemi tőke, némelykor külső eredetű ötlet csábítja.

Valószínűleg irányítási, szabályozási gondokra is utal a hazai vállalatok jelzett passzivitása. Miért a Skála s nem az Orion vagy a Vi-deoton kezdeményezte például az ITT-televíziók hazai összeszerelését? A kényelem-szeretet, a konzervativizmus, az újtól való idegenkedés szerepet játszhatott, de nem magyaráz meg mindent. A szemléletformálás mellett az érdekmotiváció erősítése szintén szükséges.

A vegyes vállalatok alapításának másik jelentős szűk keresztmetszete a nehézkes ügyintézés, a bürokrácia. Az első, immár 13 éves Siemens-magyar vegyes vállalat, a Sicontact egyik kudarcával végződött vállalkozás jól szemlélteti ezt. A Siemens megállapodott a Kong-taktával, hogy az egyik alkatrészt gyártását Magyarországra telepíti, saját szükségletét is magyar partner termeléséből elégíti ki. Belgiumban, Oscampban leállították a gyártást, leszerelték a gépeket s kamionba rakták, Magyarországra szállították, majd a Kontaktában felállították azokat. A gyártáshoz azonban némi importra volt szükség, de a

Kontakt nem kapta meg időben a behozatali engedélyt. Három hónap elteltével megjelentek ismét a Siemens-kamionok, leszerelték és visszaállították a gépeket Oscampba.

A partner fejével is

„Nem engedhetjük meg, hogy a terméklistánkról akár átmenetileg is hiányozzon egy alkatrész” — érveltek a Siemens vezetői. De hozzátehetjük: azt sem engedheti meg a tulajdonos, hogy a berendezések akár csak hetekre is kihasználatlanul heverjenek. Pedig a Kőjál, a lúzótlóság, a tanács, a cégbíráóság a különböző formák intézése közben nem szokta elsielni a dolgokat. S ahogyan mondani szokták, a rossz hír szárnyakon jár. Egy-egy kudarc az eredményes intézkedések, az előnyös jogszabályok, a hatóságos propagandamunka sorozatát közböbsíti, felerősíti a tartózkodást, a bizalmatlanságot.

Némi egyszerűsítéssel azt mondhatjuk, hogy a tőke oda vándorol, ahol a legnagyobb profit megszerzésére nyílik lehetőség. Az áramlás iránya nem mindig szándékaink szerint alakul. Valamikor eltúloztuk a viszonylag olcsó és szakképzett munkaerő szerepét a nemzetközi versenyben. A profitszerzés összetett lehetőségeire utal, hogy az USA a világ első számú tőkeexportőréből a világ legnagyobb tőkeimportőrévé vált. A magyar gazdaság a külföldi tőke vonzásában persze nem versenyezhet az USA-val. A hazai külgazdasági stratégiának, a vállalati kezdeményezéseknek a meglévő szűk lehetőségek maximális kiaknázására kell irányulnia. Nem megfelelően a leendő külföldi partner érdekeiről és közvetlen kül-gazdasági környezetünkben a KGST-országok kezdeményezéseiről, vegyesvállalat-alapításairól tőrekvéséről.

Kovács József

Ötmilliárd ember

Tavaly világszenzációként járta be a világsajtót a hír: megszületett a Föld ötmilliárdomodik lakója.

Idén — újra megszületik. Legalábbis erről értesítette az ENSZ illetékes szerve valamennyi tagország, köztük Magyarország Statisztikai Hivatalát.

Hogyan lehet ez?

A tavalyi „születésnap” az Egyesült Államok Népszámlálási Hivatalának (Bureau of Census) becslése, pontosabban számításainak előrevetítése alapján került be a világsajtóba. Nem mintha az Egyesült Államok statisztikusai nem volnának ugyanolyan képzettek, mint az ENSZ hasonló szerveinek munkatársai, s nem mintha egyik hivatal nem tévedhetne ugyanúgy, mint a másik — mégis az ENSZ a „hivatalos”, tehát a világszervezet dönti el, hogy mikor születik meg az ötmilliárdomodik földlakó. Számításai szerint erre az eseményre ez év júliusában kerül sor, és július 11-ét jelölték ki „születésnapjának”.

Nem kis esemény ez az emberiség fejlődéstörténetében. Tudjuk, milyen lassan terjedt el a Homo sapiens a Földön, s milyen lassan szaporodott: járványok, éhség, háborúk pusztították. Azután azonban meggyorsult a fejlődés: négytízmillióról ötre alig 12 év alatt nőtt Földünk lakóinak száma. Mindennap 220 ezerrel nő a számunk, évente 80 millióval. Még az évezredforduló előtt elérjük a hatmilliárdot.

Ez az első pillantásra szenzációnak tűnő esemény azonban inkább komoly, sőt komor gondolatokra adhat alkalmat. Igaz, ma egy gyermeknek sokszorta nagyobb esélye van arra, hogy megéri a felnőttkort, mint régen, de azért ez is függ attól, hogy vajon hol születik, a Föld melyik pontján. Vannak országok, ahol százezerszám halnak éhen emberek — elsősorban a gyengébb szervezettel gyermekek —, miközben másutt olyan mennyiségű élelmiszer halmozódik fel, hogy csak a tárolására többet kell költeni, mint amennyiből milliók életét meg lehetne menteni. És a demográfusok számításai szerint e szörnyű pusztulás mellett is olyan népességrobbanás zajlik le egyes országokban, hogy könnyen lehet: egy évszázad múlva kétszer annyian élnek majd a földön, mint ma.

Az erről való elgondolkodás napja lehet július 11., az 5 ezermilliómodik földlakó megszületésének napja.

P. G. P.

Viszonylag kedvező helyzet — sok megoldandó feladattal

Hajdú-Bihar megye — az országban belül viszonylag kedvező helyzetben van, nem tartozik a környezeti ártalmakkal halmozottan terhelt térségek közé. A megyében az összehangolt, szervezett környezetvédelmi munka az 1979-80-as években kezdődött. Elkészült a közép- és hosszú távú koncepció, melyet a megyei tanács 1982-ben elfogadott.

A termőföld

Egyik legfontosabb természeti kincsünknek, a termőföldnek a területe a nyolcvanas évekig csökkent, ugyanakkor javult a tápanyag-utánpótlás, korszerűsödött a termelés szerkezete. A szántóterület csökkenése 1982-re megállt és azóta 768 hektárral növekedett.

A kemikáliák növekvő felhasználása — hozamnövelő hatások mellett — környezetkárosítással is jár. A megoldás a választékosabb műtrágyakinálattal megteremtése lehet, illetve a folyékony műtrágya hasznosítása. A komplex melioráció terve hosszú távon mintegy 280 ezer hektár. Ebből 1986-ig 60 ezer hektár valósult meg. A vízgazdálkodás és a földvédelem érdekében 2000-ig megyei öntözésfejlesztési terv és fásítási program készült. A környezetvédelem szempontjából a legkedvezőbb a híg trágyát hasznosítani.

A vizek

tisztasága

A VI. ötéves tervben a vízművek kapacitásbővítése, a vízminőség javítása volt a fő cél. Az állami pénzforrás mellett a lakossági önerős hálózat kiépítése azt eredményezte, hogy ennek mértéke meghaladja az országos átlagot. A lakások vízbekötése azonban még nem éri azt el és a csatornára bekötött lakások aránya is mindössze 31 százalékra emelkedett. Mindez meghatározta a VII. ötéves terv feladatait. Sajnos, nyolc-tíz településen

A fokozatú vízkorlátozást kell esetenként elrendelni. A szennyvíztisztítás és -elvezetés gondjai a vízellátás javulásával tovább nőttek. A kitermelt ivóvíz és a tisztított szennyvíz aránya 55 százalékos. Szennyvízközművel 17 település rendelkezik, a tervek szerint hat újabb községben létesül szennyvízközmű. Debrecenben a VII. ötéves tervben tervezik megvalósítani a biológiai szennyvíztisztítás első ütemét. A belvíz károsító hatása különösen Hajdúböszörmény és Hajdúnánás térségében okoz gondot. Ennek enyhítésére készült el a megye településeinek belvízrendezési terve, a mezőgazdasági meliorációhoz kapcsolódva.

Levegőszennyezettség, természetvédelem

Hajdú-Bihar levegője közepesen szennyezett. A mérésből kiténik, hogy a por- és koromszennyeződés az utóbbi években fokozatosan csökkent, a kén-dioxid-szennyeződés azonban nem változott. Ugyanakkor növekedett a levegő nitrogén-oxid- és ólomtartalma — ennek oka egyértelműen a közlekedés. A VI. ötéves tervben az önbavalláson alapuló légszennyező források ellenőrzése megtörtént. Felderítették nyolcszáz új szennyezőforrást is. Harminchetek ezek közül sikerült megszüntetni, 93 forráson pedig csökkentő szűrőt építettek be. Javult a korszerű távhő- és gázellátásba bekapcsolt lakások aránya.

A zajforrások közül a közlekedés és az ipari üzemek zajkibocsátása a legnagyobb. A mért területek 60 százalékán a szint túllépi a megengedett határértéket. Speciális problémaként jelenik meg Debrecenben a repülőtéri zajhatár.

A táj élővilágának és természetének értékeinek a megmentése a Nagyerdő, majd a Hortobágyi Nemzeti Park védetté nyilvánításával kezdődött. Jelenleg a megyében a védett értékek területe magasabb az országos átlagnál. Számuk 85 — ez 1425 hektár területet jelent. Az

élővilág védelméhez kapcsolódik az erdők védelme is. Megyénkben az erdők több célú hasznosítása érvényesül. A Nagyerdő értékeinek növelése érdekében fejlesztési terv készült. Természeti értékként kezelik az Erdőpuszta egyes területeit, ennek tájvédelmi körzettei nyilvánításra előkészületben van.

A táj védelméért

A tanács és a társadalmi szervek összehangolt erőfeszítése hozott eredményeket, de még ma is találkozunk a települést és a természetet oktalanul rongáló emberekkel. A kommunális és a szilárd hulladék elhelyezése, hasznosítása javult, de még elmarad a jogos igénytől. A települések rendjét és tisztaságát javította a hasznos anyagok begyűjtése, konténereket helyeztek ki a közterületekre, új szemételepeket jelöltek ki, a szervezett szemétszállítás körét tovább szélesítették. E területen azonban még további feladatok állnak előttünk.

Napjaink egyik legfontosabb célja a veszélyes hulladékok kezelése, megsemmisítése. A VI. ötéves terv folyamán felmérték az ide tartozó anyagokat és tízezer tonna hulladék elhelyezése megkezdődött. Megalakult a Hajdú-Biari Környezetvédelmi Gazdasági Társaság, melynek jelenleg 85 üzem a tagja. A megyei átmeneti tároló beruházásának megvalósítására még az idén sor kerül Balmazújváros határában. Feladat a képződő különleges anyagok 65 százalékának újrahasznosítása.

Összegzésként megállapíthatjuk, hogy a megyében összehangolt környezet- és természetvédelmi munka folyik. A pénzügyi nehézségek ellenére a feladatokat időarányosan végrehajtották. Sok segítséget nyújtottak a társadalmi szervek, az egyes munkahelyek. Az eredmények mellett azonban e felsorolás is jelzi, hogy vannak még megoldásra váró feladatok. Mindez alapvetően meghatározza az elkövetkezendő évek célját.

D. A.

A mindenséghez mérd magad?!...

Jegyek és teljesítmények

Az elmúlt tanév szép és kevésbé nevezetes napjai lassan elhomályosulnak a vakációzó diákok emlékeiben. Gondolataikat a nyár örömei töltik ki, de néhányan még most is fájó szívvel emlékeznek egy-egy, a bizonyítványukba került osztályzatra. Nem, nem bukkant tanulóik! Ellenkezőleg, nagyon is jó képességű fiatalok, akik korukat megcáfolván idejekorán megértették a magas követelmények parancsát. Kötelező iskolai elfoglaltságukon kívül is törekedtek gyarapítani tudásukat és általános intelligenciájukat, amiért teljes joggal vártak, legalább szűkebb környezetüktől maradéktalan elismerést.

Gimnazisták szülei panaszkodtak, hogy bár gyermekeik már harmadik korukra nyelvvizsgát tettek, hangszeren játszanak és énekkarba járnak, korosztályos bajnokok bizonyos sportágakban, ennek ellenére egyikük sem érdemelt jeles osztályzatot az adott idegen nyelvből, énekből és testnevelésből. Mindezt talán nem is tenném szóvá, ha ilyen és ezekhez hasonló esetekről most hallanék először. De nem. Emlékszem, tavaly, meg azelőtt is voltak hasonló „furcsaságok” a középfokú oktatásban. Ezért is félek, hogy előbb-utóbb mindez rendszerré válik.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a tehetséges kamasz lányok és fiúk valóban mindenben az elsők és nekik feltétel nélkül dukál a legmagasabb osztályzat. De azt már egyszerűen nem tudom elképzelni, hogy ha valaki a mai követelmények mellett, 16-17 éves korára állami nyelvvizsgát tud tenni, az egy nem nyelvi tagozatos osztályban nem tudja az átlagnál jóval magasabb szinten teljesíteni a követelményeket. Mint ahogy azt sem értem, hogy egy kottá-

ból klasszikusokat játszó és éneklő, kiemelkedő zenei tudású gyerek hogy nem tud egy készletgárból gimnazista osztálytársai fölé emelkedni. Az pedig számomra egyszerűen elfogadhatatlan, hogy egy rendszeresen edzésre járó, kisportolt tanuló csak azért kapjon négyest testnevelésből, mert a szertorna nem tartozik az erősségei közé.

Tisztában vagyok vele, hogy a pedagógus szuverén joga tanítványai képességeit megítélni és annak alapján minősíteni. Nem is szeretném egyetlen tanár értékelését sem befolyásolni, de tudom, ezeket a tizenéveseket igenis bántja, hogy abban sem ismerik el őket, amiben — joggal érzik — jobbak társaiknál. Hajtja őket a bizonyítvány, a jó értelemben vett többrevágás, a plusz megmutatásuknak igénye. Ezért pedig, úgy gondolom, csakis dicséretet érdemelnek, nem elbizonytalanítást! Biztatni kellene őket és nem kedvüket szegni.

Mert a példaként maradván, gondoljuk meg, hány felnőtt ember nem tud egy idegen nyelvet elsajátítani egy élet tanulással sem. Hányan szeretnénk érettségijét, „értő” fülvit, muzsikára nyitott embernek lenni, és hányan álmodunk — még munkában megfáradtan is — fiatal korunkban kettétört sportsikereinkről. Megannyi szép, életünket teljessé tevő „vállalkozást” folytatnak a mai fiatalok legjobbjai, s mi nem érzékeljük őket kellően.

Mi lesz, ha egyszer nekünk szegeznek a kérdést: már ez sem elég, így sem jó?! Tudunk majd rá válaszolni? Nagyon a követelmények az élet minden területén. Beszüljünk meg azokat, akik már fiatalon vállalkoznak a teljesítésre, s ne legyünk velük szemben túlzottan maximalisták!...

N. Z.

Társadalombiztosítási ügyintézők

Közel az emberekhez

A közelmúltban a megyei társadalombiztosítási tanács beszámoltatta a megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság ellenőrzési osztályát a megyében dolgozó társadalombiztosítási ügyintézők és kifizetőhelyek helyzetéről. Ennek kapcsán érdeklődtem Herbár Bélánénál, a Magyar Gördülőcsapatgy Művek társadalombiztosítási csoportvezetőjénél, mi a társadalombiztosítási ügyintézők feladata?

— A nyugdíj kivételével minden társadalombiztosítási ellátás elbírálása, megállapítása és folyósítása. Az ügyintéző feladatkörébe tartozik többek között a betegségit és anyasági ellátás (táppénz,

terhességi-gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj, anyasági segély, temetési segély) iránti igény elbírálása és az ellátások folyósítása.

Továbbá a baleseti táppénz, családi pótlék és a gyermek után járó jövedelemplélek, a gyermekgondozási segély. Feladata az ellátások megállapításához, folyósításához más szervek részére adat-szolgáltatás, a megállapított és folyósított ellátásokról, költségtérítésekről nyilvánvalóságok, számadások vezetése.

— Az MGM-nél hogyan oldják meg a társadalombiztosítási feladatokat?

— Vállalatunknál 4250 fő társadalombiztosítást végeztük. Velem együtt négy középfokú társadalombiztosítási végzettséggel rendelkező szakember van. Három munkatársam szakképzetlen.

Az adatok feldolgozása szinte teljes mértékben számítógéppel történik. 1978. január 1-jétől kísérletképpen vezettük be a számítógépes feldolgozást, amit jelenleg is folyamatosan korszerűsítünk. Ilyen nagy létszám mellett sokféle társadalombiztosítási problémával találkozhatunk. Például most javasolta az üzemorvos a rész-táppénz folyósítását. Ennek lehetősége 1987. január 1-jétől adott, de ez csak a táppénzes állományba vétel első napjára érvényes. Mi szeretnénk, ha nemcsak egy napra, hanem a keresőképtelenség egész tartamára folyósítanánk. Ennek egészségügyi szempontból megelőző, társadalombiztosítási szempontból pedig költségsökkentő hatása van. Hiszen ha a dolgozó hat órát ledolgozik, akkor arra megkapja a munkabéretét, a maradék két órára pedig táppénzt kap.

— Az előbb a korszerűsítésről beszélt. Milyen további tervek vannak a társadalombiztosítási ügyvitel továbbfejlesztésében?

— Szeretnénk a táppénz-számfejtést teljes mértékben gépesíteni. Ehhez viszont véleményem szerint korszerűsíteni kellene a táppénzszámfejtés rendszerét.

A megyében dolgozó társadalombiztosítási ügyintézők és kifizetőhelyek szakmai irányítását és ellenőrzését a megyei Társadalom-

biztosítási Igazgatóság ellenőrzési osztálya végzi, melynek vezetője Gálné Perge Irén.

— A megyében 358 általános és családipótlék-kifizető hely van. Hogyan tudják ellenőrizni ezt a sok kifizetőhelyt?

— Évente ellenőrzik a gyengén működő, kétevente a közepesen, háromévente a jól működő kifizetőhelyeket. Emellett cél-ellenőrzéseket (például jogszabályváltozásnál), utóellenőrzéseket, ügyintézőváltás esetén pedig segédellenőrzéseket végzünk. A megyei Társadalombiztosítási Igazgatóság ellenőrzési osztályának létszáma 38 fő, de nekünk nemcsak ez a feladatunk, hanem minden munkáltató és biztosított ellenőrzése is.

— Hogyan jellemezné a társadalombiztosítási ügyintézők helyzetét megyénkben?

— Mintegy 500 szakember végez Hajdú-Bihar megyében társadalombiztosítási feladatokat, 50 százalékuk kapcsolt munkakörben. Az előírt szakképesítéssel többségük rendelkezik (középfokú iskolai végzettség és társadalombiztosítási szakképzés). Véleményem szerint munkájukat lelkiismeretesen és jól végzik el. Nagyon jelentősnek tartom azt, hogy a társadalombiztosítási ügyintézők közvetlenül foglalkoznak a dolgozókkal, ami bizonyos emberismeretet, türelmet, megértést igényel.

— Manapság a reformok idején éljük. Ön szerint a társadalombiztosítási ügyintézés miben lehetne korszerűsíteni?

— Közismert, hogy napirenden van a társadalombiztosítási rendszer korszerűsítése. Ezen belül az ügyintézők munkáját lényegesen befolyásolná a táppénzrendszer megváltoztatása. Ez várhatóan megvalósul, hiszen a személyi jövedelemadó bevezetése döntően átalakítja a társadalombiztosítási ellátást. Reméljük, hogy az új szabályozók lényegesen egyszerűbbek és bürokratamentesebbek lesznek. Különösen jó lenne, ha a naplói napi táppénz megállapítását és folyósítását rendel-

nének el.

Sz. Sz.

Ha annyit mondok: Color Star

EGY HÍR NYOMÁN

„Debrecen, Angyalföld tér 11. szám, első emelet 8. számú lakásban egy Color Star típusú színes televíziókészülék kigyulladt. A helyiség berendezésében tetemes kár keletkezett. A gyors tűzjelzés és kivonulás megakadályozta a nagyobb kár létrejöttét.” — Napló 1987. június 29-i száma.

Időpont: június 30. 9 óra.

Szóval első emelet 8. Fábian Andor. Így kintrol az ajtón semmi nyom. A lábtörő környéke piszkosabb csak egy kicsit az átlagnál. Csengetek. Semmi válasz. Még egyszer megnyomom a csengőt. Rádöböne, hogy nem is szól. Bekopogok a házfényelőhöz.

— Fábian úr?

— Csak lent telefonál. Biztos látja!

Hát persze. Le a lépcsőkön, nehogy elmenjen közben.

— Attól nem kell félnie. Ennyit ruhám maradt, ami rajtam van.

Egy rövidnadrág, ing és egy papucs.

— Jöjjön, nézze meg, de ne nyúljon semmihez, mert kormos lesz.

Nem megyek én közel a tévéhez, nem lesz semmi gond. Ahogy az ajtó kinyílik, fantasztikus kép tárul előlem. Az előszobát a földtől a plafonig, a beépített szekrény minden zugát hallatlan egyenletesen fekete korm fedti. Néhol egy-egy ujjnyom vakítóan fehérlik.

— Hát látja! — néz rám Fábian Andor. Szemei mélyen ülnek, vörösek, a fadradságtól a hangja is remeg. — Szombat reggel óta nem aludtam egy hunyásnyit.

— Mikor történt a baj?

— Szombat este fél tizenkettő tájféknél. Azt a rém izgalmas amerikai filmet néztem. Hirtelen égett szagot éreztem, kimentem az erkélyre, azt hittem, valaki éjnek idején meggyújtotta a szemetet. Ahogy az erkélyről belépek, megcsapja az orromat a tömény szag. Akkor döböntem rá, hogy a korm döbbentem rá, hogy a korm jön. Belenéztem — utólag kiráz a hideg, ha rá gondolkodom, hogy mi van, ha akkor robban fel. De a szo-

kásos kis fényeken kívül nem láttam mást. Kihúztam hát a csatlakozóját a konnektorból. Mivel a szag egyre elviselhetetlenebbé vált, lerohantam telefonálásra a tűzoltóknak. Mire visszajöttem, már lángokban állt. Elhúztam a függőnyt, a foltelt és egy székelt félrelöktem mellőle. De a hőség már akkor volt, hogy nem bírtam tovább bent lenni. Átrohantam a szomszédba, ahol egy aranyos ötödéves egyetemista házaspár lakik. Néhány hónapos kisbajjuk van. Háromzor csengettem, míg ajtot nyitottak. Viktor, mondom, hol a gyerek? fogjátok és vigyétek minél messzebbre. Ijedtségemet látva fogta fel, hogy baj van. A többi szomszéd azt hitte, hogy valamelyik lyuk szórakozik a csengővel. Mire kijötték a tűzoltók, mindenki elhagyta a lakását. Fojtott, sűrű füstben állt az egész folyosó. A lakásban olyan meleg volt, hogy a tűzoltók két lakással arébb jöttek be. (Megjegyzés: a házban úgynevezett száraz tűzcsap van, azaz vizet csak akkor lát, ha a ki-gondolkodom, hogy mi van, ha akkor robban fel. De a szo-

fécsapot. Az épület ezzel együtt a tűzbiztonsági előírásoknak megfelel, mivel csak hét emeletes, s vizes tűzcsap csak tízszintestől jár. Poroltó készülék is csak a lakók összefogásából kerülhetne a falakra.) Először porral próbálkoztak, végül, miután mindent áramtalanítottak, vízzel sikerült a tüzet eloltani. És nézze meg! A főzőfülke ajtaja a nagy hő hatására így elolvadt. Mert a tévén és a padlószőnyeg egy részén kívül semmi sem égett meg.

Az említett ajtó csigavonalba kunkorodva a mosogatóra támaszkodik. Körülötte is minden kormos. De nemcsak foltokban. A lakás összefüggő matt, fekete bevonatot kapott.

— Valami műanyag éghett el, annak van ekkora kormos füstje. De ne dőljön az ajtófélfának.

Félek késő! Magam is befekétedtem. Mint Fábian Andor minden ruhaneműje, könyve, minden-minden értéke. Kivéve, ami rajta volt. Márciusban kapott lakását így nem sokáig élvezhette. Most korom lepi. A bűnös összetörve — magába roskadva — saját tüzeiben felismerhetetlenné válna a falokban várja a takarító kezeket.

T. Z.

Kon... célo... Pártfe...

A Magyar...
resszusána...
ta kifejezé...
nek, törté...
feltétele a...
nyi pártta...
helyén ege...
zon népün...
lődéséért...
részt venn...
és cselekv...

Az MSZMP...
resszusán elfo...
zeti szabályza...
mi bizottságo...
rükbe tartozo...
tési jogkörrel...
A Debreceni...
nyí Egyetem...
az alapszervez...
ket követően...
ban tárgyalta...
párttagságána...
helyzetét. Elő...
szögezni, a...
tevékenysége...
gyelmi ügyek...
dik, hanem...
ság politikai...
kérdéseire is...
zött megállap...
körben annak...
intézményben...
ról, egyben jó...
szervezet és a...
nos viszonyát...

A beszámoló...
egyértelműen...
nagyobb feye...
határozottabb...
igénye. A pár...
zésre juttatta...
ja és kezdemé...
irányban vált...
jobb munkát...
értékarányosa...
zetést. Sürgeti...
ka presztizsén...
tását (ez korá...
volt az inté...
egyben alapot...
lenleginel nag...
megteremtésér...
munkában v...
csökkenésének...
ve, a beszámó...
felvetik, hogy...
zően előírt...
nyolank, amely...
intézmény ta...
vagy csak nag...
érintik. Jelezt...
nyét, hogy az...
szervezetek az...
lektivebb tém...
kat kérjenek...
azzal indokolj...
aktivitás mind...
növekszik, ha...
közvetlenül ér...
ban helyi kére...
lalkoznak.

Kivánatos le...
tagságot jobba...

Konkrét és értelmes célokért

Pártfegyelmi helyzet a DATE-n

A Magyar Szocialista Munkáspárt XIII. kongresszusának határozata és szervezeti szabályzata kifejezésre juttatja: „A párt vezető szerepének, történelmi küldetésének nélkülözhetetlen feltétele a párt egysége és fegyelme. Valamennyi párttag kötelessége, hogy mindenki a maga helyén egész tudásával, fegyelmezetten dolgozzon népünk boldogulásáért, hazánk sikeres fejlődéséért. A kommunisták feladata tevőlegesen részt venni a párt eszmei, politikai, szervezeti és cselekvési egységének erősítésében.”

Az MSZMP XIII. kongresszusán elfogadott szervezeti szabályzat a pártfegyelmi bizottságokat a hatáskörükbe tartozó ügyekben döntési jogkörrel ruházta fel. A Debreceni Agrártudományi Egyetem pártbizottsága az alapszervezeti taggyűlések követően — a közelmúltban tárgyalta az intézmény párttagságának fegyelmi helyzetét. Előjáróban le kell szögezni, a munkabizottság tevékenysége nemcsak fegyelmi ügyekre korlátozódik, hanem kiterjed a tagság politikai helytállásának kérdéseire is. Így az elhangzott megállapítások szélesebb körben adnak információt az intézményben tapasztaltakról, egyben jól tükrözik a szervezet és a tagság általános viszonyát.

A beszámoló taggyűléseken egyértelműen merült fel a nagyobb fegyelmi és rend, a határozottabb számonkérés igénye. A párttagság kifejezésre juttatta, hogy támogatja és kezdeményezi a helyes irányban változtatni képes, jobb munkát követelő és ezt értékarányosan elismerő vezetést. Sürgetik a pártmunka presztizsének visszaállítását (ez korábban jellemző volt az intézményre), ami egyben alapot adhatna a jelenleginél nagyobb aktivitás megteremtésére. A pártmunkában való részvétel csökkenésének okait elemezve, a beszámoló taggyűlések felvetik, hogy sok a kötelezően előírt feladat, köztük olyanok, amelyek az adott intézmény tagságát nem, vagy csak nagyon közvetve érintik. Jelezték annak igényét, hogy az irányító párt-szervezetek az eddiginél szelektívebb témafeldolgozókat kérjenek számon. Ezt az indokolt, hogy az aktivitás mindig érezhetően növekszik, ha a párttagokat közvetlenül érintő, elsősorban helyi kérdésekkel foglalkoznak.

Kívánatos lenne, hogy a tagságot jobban bevonják a

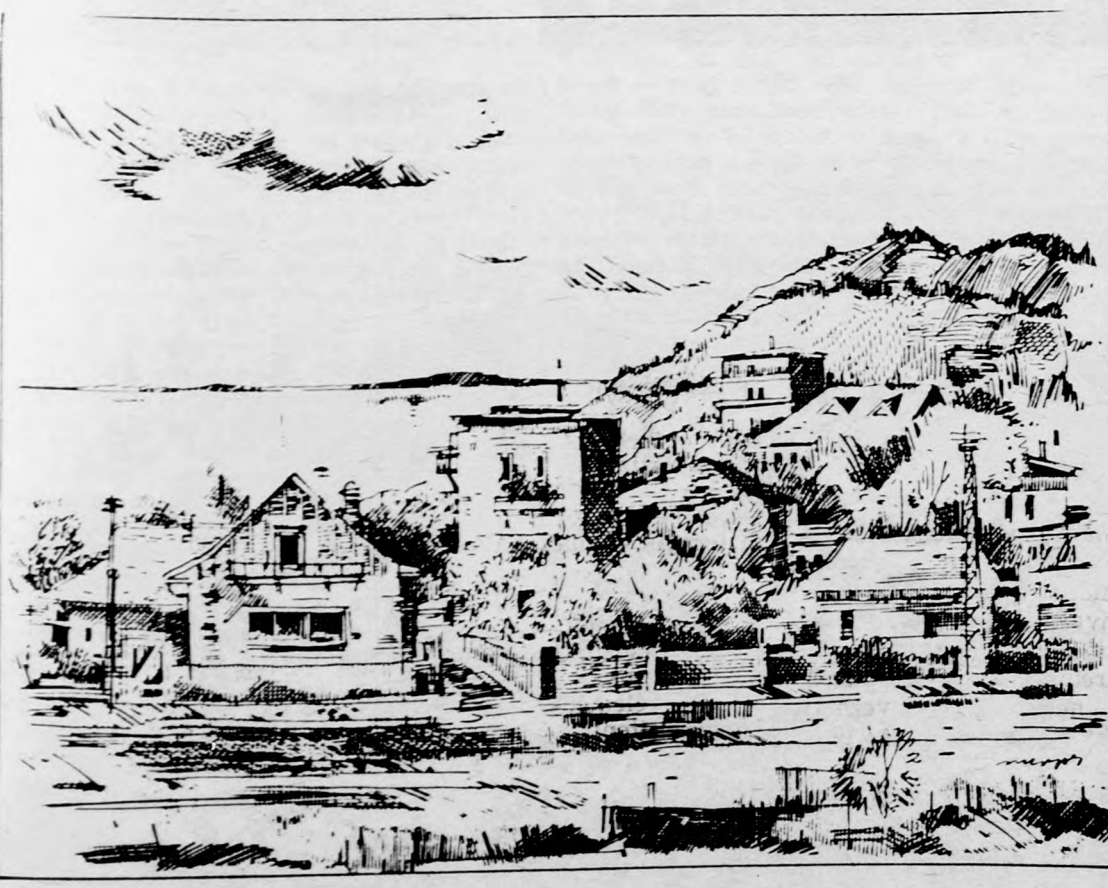
adatokat fogalmaz meg annak ellenére, hogy kivétel nélkül a pártmunka színvonalának növelését és hatékonyságának fokozását szolgálja.

Külön kell szólni a párttag hallgatók tevékenységéről, annál is inkább, mert a pártépítés jelentős mértékben a hallgatókra támaszkodik. Az alapszervezetek e téren igen elismerésre méltó munkát végeztek és nem önkéntesek, hanem a hallgatók párttaggá válásának törekvései az utóbbi években számottevően csökkentek. A KISZ-szervezetekben sem érzékelhető eléggé a párttag hallgatók meghatározó, véleményformáló szerepe. Helyenként a nem párttag hallgatók megmagyarázhatatlan előítélettel vannak társaikkal szemben. Felvetődött, hogy egy önálló hallgatói alapszervezet eredményesebb, nagyobb hatáskörű ifjúságpolitikai munkát eredményezhetne.

Úgy érzem, a DATE-pártbizottság fegyelmi bizottságának jelentése országosan is érvényes megfogalmazásokat tartalmaz, amikor felveti: helyenként túl általános és koncepció nélküli stratégia tapasztalható az elméleti és gyakorlati kérdésekben, ami a tagság határozottságát is gyengíti. Ezen állítás példaként: évek óta együtt élünk a szocializmus idején, s egyre sokasodó jelenségekkel (mint korrupció, a protekcionizmus, a tisztességtelen haszonzerzés), melyekkel szemben — úgy tűnik — a párt nem lép fel elég határozottan. A gazdasági életünk nehézségei miatt bekövetkezett életszínvonal-csökkenés, a napi munka változatlanul sok formális, bürokratikus eleme további bizonytalanságot szül a párttagság körében is.

A DATE-n is rányomja bélyegét a tagság hangulatára az az országosan szinten megfogalmazható egészséges türelmetlenség, mely a gazdaságpolitikai intézkedések sürgetésében nyilvánul meg. Egyértelmű, határozott és a jelenlegi helyzetből kiutat jelző intézkedéseket várnak az agrárügyet megillető kommunista is. Stabil feltételeket a helyi politika irányításához és következetes támogatást a társadalmi igazságszolgáltatásban, a közélet tisztaságában. A DATE-n nagy várakozással tekintenek a pártmunka feltételeinek javulására.

Nagy Zoltán

MEZEY ISTVÁN GRAFIKÁJA

ÜZENET A JELENNEK

A jó csapat nagyon fontos

VÁGÓ LÁSZLÓ EMLÉKEZIK

Vágó László negyvenéves és tizenhét éve dolgozik politikai apparátusban. Az ifjúsági mozgalomhoz régebbi kapcsolatok fűzik. A volt megyei KISZ első titkárak közül ő az egyetlen, aki a KISZ-ből egyenest a pártapparátusba került és azóta is ott dolgozik. Először azt kérdeztem tőle: milyen indítték terelték a politikai pályára?

— Az első motiváció nagyapai örökség. A nagyapám 19-es kommunista volt. Később — mondhatnám — az érdekvisezőim követelték, hogy orientálódjak a politikai pályára.

— Jó volna, ha ezt kifejtene!

— Megmagyarázom. Kétségtelen, hogy volt egy belső késztetésem is. De nekem az ifjúsági mozgalom több információt és sok ismeretét jelentett. Azokon a helyeken, ahol mint KISZ-vezető mozogtam, nagyobb volt a kitekintés a világra, a társadalomra, a politikára. Engem pedig a politika nagyon érdekelt.

Középiskolától kezdve a felsőfokú technikumon át — akkor már te is ismertél — végig mozgalmi pályán tevékenykedtem.

— Tekintsünk végig ezen az ifjúkoron!

— A gyermekkorom Püspökkladányban telt, és nem volt mostoha gyermekkor. Munkás szülem testvéremmel együtt szépen neveltek. A pedagógusokról is ezt mondhatom. Jó tanárok tanítottak mindig. Sarkalltak a többit tevésre. Ezt tapasztaltam a debreceni mezőgazdasági technikumban is, amelynek két évig voltam a KISZ-titkára.

— Gyakran hallja az ember, hogy ezek a szakirányú iskolák beszűkítik a látókört. Mit tapasztaltál te?

— A maiakról hadd ne nyilatkozzam! Az a technikum forma igen jó szakmai alapozást adott. Annyira, hogy a Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban is abból éltem. De a kérdésnél maradván: volt lehetőség szélesebb látókör szerzésére, nagyobb kitekintésre. Lehetőség és segítség egyaránt volt. A felnőttektől is megkaptuk ezt, de a mozgalomtól is. Gondolok itt az ISZMR-re (Ifjúság a szocializmusért mozgalom — a szerző). Ma bíráljuk, megmosolyogjuk, s mint keret, valóban elavult, de sokszínű volt, sokoldalúvá tette az embert. Kifelé is voltak kapcsolataink, pl. a zeneművészetekkel, „közgépekkel”. Igaz, a mi iskolánk hátul kullogott az elit Mechwart András Építési Technikum és a gimnáziumok mögött.

— Hogyan ítéled meg a sokat vitatott felsőfokú technikum formát, hiszen a rövid életű Pallagi Felsőfokú Mezőgazdasági Technikum hallgatója voltál?

— Köztes megoldásnak tartom. Valóban rövid távú szükséglet volt. Úgy vélem — és ez főleg a mezőgazdaságra igaz —, nagy szükség volt akkoriban a termelőszövetkezetekben az ún. „emelt szintű” szakemberképzésre, illetve főleg a szakemberekre. De a hatvanas évtizedben — mondjuk — öt évre tömegesen kiszakadni a mezőgazdasági termelésből lehetetlen lett volna. Akkor kellett ez a forma. De mint mozgalmi ember is láttam a veszélyét: igazi közösség két év alatt nem tudott kovacsolódni. Mi még találkoztunk sem igen szerveztünk. Ez a táv a mozgalomra is rányomta bélyegét.

— Végül is szakmai pályára készültél?

— Hogyne. Egy évet gyakorló pályán dolgoztam: a

Földesi Rákóczi Termelőszövetkezet állattenyésztő brigádjának vezetője voltam és a járási KISZ-vb tagja.

— Aztán hamar politikai munkatárs lettél, majd 1970–71-ben járási KISZ-titkár Püspökkladányban. Ekkor beiratkoztál a Politikai Főiskolára, sikerrel elvégeztél és mire Debrecenbe értél — KISZ megyei első titkár voltál. Ekkor 1975-öt irtunk.

— Majdnem szó szerint, de ezt szeretném sorjában kommentálni! Szerettem a szakmát, de az az igazság, hogy a politikai pálya jobban vonzott. Ezt választottam szakmának — bár igaz, engem is kiválasztottak. Szerintem ez is szakma.

— Amelyhez te megszerzed a jogosítványt is!

— Valóban. Önképzéssel is igyekeztem a politikai ismereteimet gyarapítani, és a képzést is megszerzem. De nem a funkció érdekelt a dologban, hanem a politikai szféra és a pálya tartalma. A személyiségemnek ez felelt meg. Érdeklődés köt hozzá, leveleti az energiámat. Sokszínűség, jó értelemben vett feszültség kell nekem. Nem tudok úgy lefelelni, hogy nincs semmi gondom. Nekem ez a hajtóerő. Izgatnak a megoldatlan problémák.

— Hát mostanság van benne részed bőven! De hogyan emlékszel vissza a ladányi KISZ-vezető Vágó Lászlóra?

— Tudod, a jó csapat nagyon fontos! Koncepcióm a csapatmunka volt. A lényeg pedig a jó programon, az igények ismeretén, a szükségletek kielégítésén múlik az ifjúsági politikai munkában is. Ladányban a KISZ tömegbefolyásának kérdése a mezőgazdaságban volt a fő gondunk. Ez a terület helyzetéből következett.

— Ez saját feladatként formulázódott vagy felülről szorgalmazták?

— Abban az értelemben felülről is, hogy felismerték a rétegmunka fontosságát. De azt gyakorlatilag a munkásifjúságra értették. A hetvenes évek elején még erre koncentrálták a politikai energiát. Nem mondom, a hatvanas évek végén viszonylag könnyű volt politizálni, ugyanis prosperált a gazdaság. A termelőszövetkezetek ekkor szilárdultak meg, de nem fejlődtek egyenletesen. A jó termelőszövetkezetekben nem volt gondunk, a szervezethez elérte a 15 százalékot. De a gyengébbeknek a 8 százalék is eredmény volt. Ideológiai jellegű problémánk az akkori felfogás szerint a vallásosság volt. Azt hiszem, formálisan fogtuk fel. Ez taszított tőlünk — éppen falunem tudott kovacsolódni. Hogy helyes volt-e? Tanulságos volna elemezni! Végül a „hadrafoghatóság” volt a nagy kérdés!

— Mekkora volt egy ilyen járási apparátus akkor?

— Két fő, de nagyon széles társadalmi bázissal. Min-

dig jöttek hozzánk, mi is mentünk. Mindent meg lehetett beszélni. 1975-től ezt már nem tudtam megtenni.

— Első titkárság, Debrecen. Nagyobb terület, nagyobb felelősség, nagyobb apparátus — más millió! Hogyan élted meg a váltást?

— Diákként megismertek már az Arany János utcában. A debreceni indíttatás segített, de azért nagyon meglepődtem, szorongtam.

— Mennyire?

— Egyrészt új csapathoz kellett szoknom, de nagyszűrű csapat lett. Másrészt volt egy olyan problémám, hogy addig egy sávbán mozogtam és különböző időben, helyen. Még a diáktérület is mezőgazdasági jellegű volt. Viszonylag kevés ismeretem volt az egyeteméről és a nagyüzemi munkásifjúságról. Kemény munka, nagy erőpróba volt a nyitás. Is-ténigazából a munkásfiatalok felé sikerült jobban, mint az egyetemre. A rétegismeret, a mozgáster-tájközvetítés kevesebb maradt itt, bár a személyes kapcsolataim jók voltak.

— Hogyan összegeznéd a tapasztalataidat?

— Meghatározott munkamódszert kívánt ez a szint. Rájöttem, hogy hagyni kell dolgozni az emberekre, pontos munkamegosztást kell kialakítani. Legyenek felelősök az emberek azért, ami rájuk van bízva! A vezető pedig ne aprózza el magát! A lényeg, hogy a fő politikai folyamatokat tartsa kézben! Amivel nem tudunk a KISZ-ben megbirkózni: a politikai szempontból elhanyagolt tanulóifjúság. Pedig a tizenéves korosztály kezelése perditó és súlyos gondolatlan. Gyakorló műsőlőként is látom. Három gyermekem van, kettő középiskolás. Mindkettő IKB-tag. Ismerem a gondjaikat.

— Végül a mostani munkádól faggatlak, egyenest neked szegezve a kérdést: választott testület érelőri kerültél a szakapparátusba: más helyzet, más pozíció. Nyilatkoznál erről?

— Természetesen és szívesen. Elmondhatom: rangkorságom sosem volt. Nem probléma nekem, hogy nem vagyok „első számú vezető”. Akkor sem, ha a magyar közvélemény ezt bukkásként könyveli el. Nem zavar, bár a környezetemben is többen tetten meg-jegyzést annak idején. A pártmunka maga érdekelt.

— Beszélj néhány szót arról, mit jelent a párt- és tömegszervezeti osztály vezetőhelyettesként dolgozni a megyei pártapparátusban ma?

— Ez a terület érdekel. A párt belső élete, a tömegszervezetek (benn a KISZ) tartoznak hozzám, és Debrecen instruktora vagyok. A megye egészét ismernem kell. A döntések előkészítésében veszek részt. Így a helyes döntések meghozatala az én munkámtól is függ. Ez nekem sikerélmény. Ha tehetem, a hét felét a területen töltöm. Tömegkapcsolatok nélkül nincs igaz kontroll. A politikai munka is elbürokratizálódott helyenként. A beidegződés, megszokás is nagy veszély. Szeretném ezeket kivédeni. Nem szeretném, ha a „bölcsesség” növekedésével a konzervativizmus is meg-fészkelne bennem. Szeretnék az új helyzetekben is meg-felelni. Tudom, hogy a fontolgatva haladás híve vagyok, de a tehetetlenség idegesít. És még szeretnék sokat tenni.

Kívánom Vágó Lászlónak — és mindenknek —, hogy sikerüljön.

Mojosné Székely Katalin

Bátrak fogata

Kútgém előtt

Lovak és lovasok

Rítmus

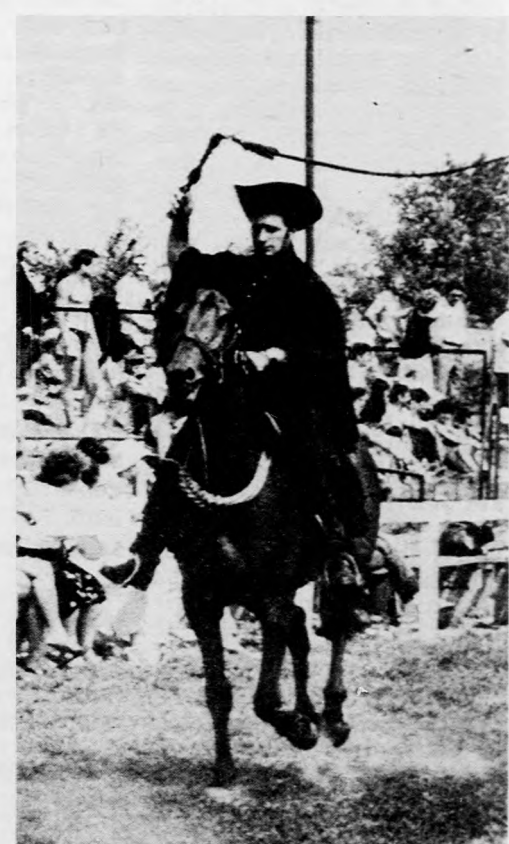
Ugrás a magasba

Hárman díszben

Parádé

Az ostormester

Tolong a tömeg

A színpad mesterrel

(A felvételeket Iklódy János készítette)

Paripaparádé

Mióta szeretem a lovakat? Mióta apám szavaiból és szeméből megtudtam, mennyire vágyakozik két szép, csinos járású lóra. Mire megvehette, már más üzenetet sodort arrafelé a történelem: öt hivatal várta, a művelni akart földet meg a közös gazdaság. Így aztán csak néhány éjszakán át álltak az istállóban a lovak, új gazdához költöztek, s motorbiciklit vásárolhatott az árukból.

Azóta van nosztalgiám a lovak iránt. S a hortobágyi lovasnapoknál nincs hazánkban szebb s nagyobb alkalom ismerkedni, barátkozni a lovakkal. Látni okosságukat, ügyességüket, türelmüket, szépségüket. Ahogyan testükben a nyugalom hirtelen száguldó erővé válik, majd megnyugszik újra békességben. És ismerkedni gazdáikkal, a lovasokkal, pásztorokkal és versenyzőkkel, akik ismerik a ló minden rezdülését, mozdulását.

Nem tudom, hogy a hortobágyi lovasnapok megkapja-e már a méltó figyelmet idegenforgalmi szerveinktől. Azt hiszem, a sok vendég ellenére se jönnek még elegendően a haza és a világ más pontjairól ide. Pedig ha van valahol látvány, mozgás, erő és szépség, itt van a Hortobágyon. Emlékezzünk ezekre a képekre az idei, 23. hortobágyi nemzetközi lovasnapokra.

Társ

Végleg

Egyik napról bezárt, és sz... nélküli, ott... könyvek volta... ban divatos... jelentek meg... idegen nyelvű... megszűnt. Az... deztem Kozár... gyorsan helye...

— Szó sin... ről — állító... Nép Könyvtér... boltcsoporthoz... könyvvállomá... szében megtal... konai... amely átvette... nyelvű könyv... zását. A vál... tényező indok... üzletben az i... könyveken... zeneműveket... könyveket, ifj... irodalmat is... Sőt, a bolt be... kis százaléka... idegen nyelvű... Miután a H... megnyitottuk... áruházat, ame... ban a legnagy... tesitmény, szü... tottuk az átsz...

— Jelenleg... konai könyves... idegen nyelvű... a várost. Hog...

— Az idege... fil nem szenv... szen változatl... mazzuk a kör... szépirodalomb... megfelelő men... szen sokan t... veket, akik t... olvasni is sze... szont amíg a... daság kénytele... teni, hogy va... pekre vagy ú... kat ismertető... re költse, ne... fokozottabb... még valami:... könyvesbolt ig... rábban az i... könyvesbolt... tese volt. Más... az üzlethelyis... könyvek csak... lyezhetők el.

A pro

Király

A következő... napi életünk, k... szemmel tartás... nyaink továbbb... zett felelősségtü... társadalom cím... újabb izgalma... tehetett asztalu... újabb időkben... fiája óta nem s... az ő találó szav... letekért", a leg... emberi optimiz... ber hitének ebr... tálásáért.

Az etikai szí... mindig küzdő... szíók egyikét v... néz-irodalom... szerzővel. Megg... dig egyben „Ele... rűen redukált... megannyi, kale... riálható lehetsé... lom ismerete é... meg nem szere... egészítője, tov... szellemi kincses... hetséges igazán... mégis végtelen... va, azt közép... megkeresnie az... lelo, mindig új... te más-más, új... ormáról széjjel... nek a nehezen... készütséggel k... ható távlatok, szemlélet egybe... szeréből tekintv... is ölthet, ha a... csak központi é... „új vizeken jár... Németh László... örökmécsé előtt... ja nézőszögét k... nőséget visszah... lenségre. Azé... sen perelve rá... kiiktatandóságuk

Társbérlet a könyvesboltban

Végleg megszűnt az idegennyelvű?

Egyik napról a másikra bezárt, és szinte átmenet nélkül, ott, ahol régebben könyvek voltak, a kirakatban divatos ruhák, cipők jelentek meg. A debreceni idegen nyelvű könyvesbolt megszűnt. Az okokról kérdeztem Kozár Lajost, aki gyorsan helyesbített.

— Szó sincs megszűnésről — állította a Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat boltportvezetője. — A könyvállomány teljes egészében megtalálható a Csokonai könyvesboltban, amely átvette az idegen nyelvű könyvek forgalmazását. A változtatást több tényező indokolta. A régi üzletben az idegen nyelvű könyveken kívül nemcsak zeneműveket, hanem szak-könyveket, ifjúsági és szép-irodalmat is árusítottunk. Sőt, a bolt bevételeinek csak kis százaléka származott idegen nyelvű forgalomból. Miután a Hunyadi utcán megnyitottuk a szakkönyv-áruházat, amely az országban a legnagyobb ilyen létesítmény, szükségesnek tartottuk az átszervezést.

— Jelenleg tehát a Csokonai könyvesbolt látja el az idegen nyelvű könyvekkel a várost. Hogyan?

— Az idegen nyelvű profil nem szenved csorbát, hiszen változatlanul forgalmazzuk a könyveket. Talán szépirodalomból nem a megfelelő mennyiséget, hiszen sokan tanulnak nyelveket, akik egy idő után olvasni is szeretnének. Viszont amíg a magyar gazdaság kénytelen arról dönteni, hogy valutáját új gépekre vagy új technológiákat ismertető szakkönyvekre költse, nem várhatunk fokozottabb javulást. És még valami: a Csokonai könyvesbolt igazgatója korábban az idegen nyelvű könyvesbolt igazgatóhelyettese volt. Más kérdés, hogy az üzlethelyiség kicsi, a könyvek csak zsúfoltan helyezhetők el.

— További elképzelések?

— Konkrétan még nincsenek. Annak nem lenne értelme, ha a város szélén vennénk üzlethelyiséget; de ha a belvárosban találunk realis beruházási lehetőséget, majd meglátjuk. A könyvszakma a szakosodás felé halad.

A Csokonai könyvesbolt kirakatát nézve látni néhány idegen nyelvű könyvet és a bejáratnál egy táblát, mely jelzi a sajátos profilt. Maga az üzlethelyiség régebben sem volt tágas, de mióta az angol, német, orosz és egyéb idegen nyelvű könyvek a teljes jobb szárnyat elfoglalják, még zsúfoltabbnak tűnik. Közvetlenül az ajtó mellett ketten válogatnak a plafonig érő könyvespolc előtt, a harmadik vevőnek várakoznia kell, ő már nem fér oda. Türelmesen álldogál, de rossz helyen, mert nehezebb az esélyeit, akik távoznak.

Bozso Zoltánné boltigazgatóval az irodában ülünk le beszélgetni.

— Keresik az idegen nyelvű könyveket?

— A könyvek fogynak, az állomány folyamatosan cserélődik. A németre a legnagyobb a kereslet, amit szerencsére ki tudunk elégíteni, hiszen a könyvek egy részét az NDK-ból is be tudjuk szerezni. Az angolnál nehezebb dolgunk van, anyagi lehetőségeink korlátozottak. Orosz nyelvű könyvekkel el tudjuk látni vevőinket, és vannak francia, illetve olasz könyveink is. Éves keretből gazdálkodunk, ami tőkés importra egymillió, szocialista importra körülbelül másfél millió forint. Ennek az összegnek körülbelül felét a felsőoktatási intézmények hallgatóinak nyelvkönyvmegrendelése teszik ki; erre jönnek még egyes vállalatok vagy intézetek szak-könyvigenyei. A fennmaradó összegből fedezzük egyéb

megrendeléseinket és az egyéni megrendeléseket.

Talán az érdekeltek közül sem tudja mindenki, hogyan rendelhet könyveket.

— Tudni kell hozzá a keresett mű íróját, címét, kiadóját és az árát a megfelelő külföldi valutában. Az év elején leadott megrendeléseket a vállalat irodalmi osztályához továbbítjuk, ahol egyeztetés után a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat révén történik a beszerzés.

— Hogyan illeszkedik az idegen nyelvű részleg a bolt egészéhez?

— Múlt évi forgalmunk 17 millió forintból 2,5 millió volt az idegen nyelvű könyvekből származó bevétel. Ami önmagában nem sok, de hozzá kell tenni, hogy aki nálunk idegen nyelvű könyvet vásárol, általában más műveket is nálunk szerez be. Szeretek az idegen nyelvű profillal foglalkozni; nagyon hálás feladat, állandóan újul, forog és vevőköréről nagyon jó a véleményem. Bár kényelmesebb, tágasabb üzletben szolgálhatnánk ki őket!

Másfél éve még volt a városközpontban egy tágas idegennyelvű- és zeneműbolt; ma csak egy részleg létezik egy kis könyvesboltban, amit nem minden esetben találunk meg a turisták, hiszen a helybeliek többsége sem tud felvilágosítást nyújtani az idegen nyelvű könyvek hollétéről. Pedig Debrecen, egyetemi város lévén, igényt tartana rá. Kellene egy bolt! Egy tágasabb helyiség, ami szem előtt van, ami útba esik, ami kényelmes körülményeket biztosítva vásárolnánk.

Még ha a könyvszakma a szakosodás felé halad is, csak kellene találni megoldást. Hiszen az is egyfajta szakosodás: idegen nyelvű könyvek boltja.

Nemes István

Benedek György és a Holló-relief

„...beszéljen a szobor...”

A Holló László Emlékmúzeum kertjében bensőséges ünnepség keretében felavatták városunk legújabb köztéri szobrát, amely Holló László festőművésznek állít emléket. Ez alkalommal kerülhetett sor egy rövid beszélgetésre a szobor Budapestén élő alkotójával, Benedek György Munkácsy-díjas érdemes művésszel. Neve bizonyára nem ismeretlen a debreceni közönség előtt, öt éve a nyári tárlaton találkoztunk már műveivel, amelyek közül a gránitból faragott Kodály-portréjával díjat és Medgyessy-emlékplakettet nyert. Legújabb alkotása nem csupán a festő egykori lakóháza, a mai emlékmúzeum kertjének váiai díszere. A debreceni közéleti szobrászatot másfél százados történetének egyes állomásait jelentő, maradandó értékű alkotások, Beregszászi Pál, Izsó Miklós, Medgyessy Ferenc, Megyeri Barna művei után a legújabb korszakot jelző, a hetvenes évek közepétől felállított szobrok között Varga Imre, Melocco Miklós és Vilt Tibor munkái méltó társra lááltak most Benedek György Holló-portréjában. Először a most felavattat alkotásáról beszélgetünk.

— Milyen úton kapta a megbízást a Holló László-szobor elkészítésére?

— A megszokott módon, a Képzőművészeti Lektorátuson keresztül kaptam a megbízást, a szobrot a debreceni városi tanács rendelte.

— Mj volt az első elképzelése a szoborról és később ez mennyiben változott?

— Először egy fehér kőből faragott fejről volt szó a kertben a járda tengelyébe, egy magas, sűrű bokor elé állítva. Kaptam is fényképeket Holló Lászlóról a debreceni Hondromatidisz Rigasztól, később a múzeumtól is. Aztán arra gondoltam, hogy egy bokor, ami a szobor mögött van, eltűnhet, esetleg idővel kipusztul, és az lerontja a hatást. A helyet most modern épületek keretezik, a ház stílusától, a régi Holló-kerttől elütő a környezet, a magas, világos beton falak között a kis, fehér szobor eltűnik. Innen jött az ötlet, hogy dombormű legyen, olyan kőbe ágyazva, amelynek, a köralaknak magának, asszociációs szerepe van. Kertplasztikává tegye, amely dekorálná, öltöztetné a kertet, és a múzeumi hangulat az utcáról, a kertészen át is érződjön. A kertplasztikát és az emberábrázolást valahogy össze lehetne kapcsolni. És akkor kezdtem gondolkodni, hogy ki kellene választani

egy önarcképet és azt kivinnéni oda. A „zsiráfnyakúra” esett a választás. Úgy gondoltam, a kökeret festőállvány és épületrész asszociációt keltsen, mintha az ő képe lenne kitéve, és az ő jelenlétére utaljon. Ez az elképzelés később nem változott és végül teljes elismerést kapott. A betárolást úgy csináltam, hogy a kertkapuból is látni lehessen és ha a műteremablakból kinézünk, még onnan is lássuk az arcot.

— Ismerte-e Holló Lászlót és a műveit?

— Nem ismertem Hollót személyesen, a művészetét sem ismertem igazán. Néhány képét láttam magángyűjteményekben, de azok alapján egészen más kép élt bennem róla. Annak semmi köze nem volt sem az életműhöz, sem a személyhez. El kellett jönnöm, hogy emberileg ismerős legyen. Attól tartottam legjobban, hogy ne legyen Kossuth-díjas-fénykép szobor. Amikor bejöttem a házba és megláttam ezt, akkor láttam életemben először Holló Lászlót igazán... Nagyon mély emberi dolog az ő művészete, olyanféle életet élt, ahogyan magát is szeretné elképzelni az ember. Egyszerűen, sal-

langok nélkül... Ugyis elmulik az élet, ő élt és csinálta a dolgát.

— Milyen szobrai állnak köztéren?

— Csányban egy bazalt tanácsköztársasági emlékmű, a békési múzeum belső udvarán, az utcáról is láthatóan két bazalt figurás díszkút. New Yorkban egy Bartók-portrét helyeztek el, Mexicóban az idén állították fel egy Liszt-mellszobrot. Készítettem faintrazsiát is. Elsősorban nem köztéri szobrokat csinálók, hanem portrékat, kisebb figurális plasztikát. Azokat mintázom meg, akikhez emberileg valahogyan közel sodródom és úgy alakul ki róluk egy képem. Mint Vadász Györgyöt, Bálványos Hubát, Vén Emilt, Bernáth Aurélt. Ritkább az olyan megrendelés, mint a Hollóé.

— A festést végleg abbahagyta?

— Festőszakon végeztem, Bernáth Aurélnál, és huszonöt évig a Képcsarnokból éltem. Festettem és amellet szobrászkodtam. Most sem hagytam abba a festést. A szobrász munkában a gránitot szeretem, a kőmunkát. Szeretem, ha lassan készül valami, mert addig, amíg a műteremben van, még meg van rá az esély, hogy jó is lehet. Nem szeretem, ha kikerül a kezemből, nem szeretem, ha vége egy munkának, ha elmulik valami. Ami szobrot csináltam, egy sem készült el öt événél előbb. Dolgozom rajta, félreteszem, előveszem, több év is elmegy közben, ez sem zavar. Ez a Holló-szobor nagyon hamar lett kész, valahogy összejött. Most, hogy megérkezünk, akkor is azt néztem, nincsen-e összecsapva, de meg vagyok vele elégedve.

— Mit mondana el még szívesen a szoborról, a munkájáról?

— Ami mélyen érinti az embert, elmondani nem lehet, beszéljen a szobor... Amit egy szobor mondani tud, ha jó, akkor legjobban ő tudja elmondani. Úgyhogy reménytelenül érre beszélni. Ha az ember jól mondani el, akkor minék a szobor, akkor az ember jó írónak és nem szobrász. Tanítás közben is mindig vigyázok, hogy ne bonyolódjunk sok beszédbe a növényekkel a vasutas körben, mert a sok beszéd átalakulna kellemes társalgássá, és még azt hinnék, hogy az a munka. Dolgozni kell. Hamis illúzió, amikor az ember magáról beszél.

Bíró Katalin

A prométheuszi ember hite

Király István: Kultúra és politika

A következetes elvi igényesség, a mindennapi életünk, kultúránk, közös ügyeink éber szemmel tartása, mélyvizsgálata, hagyományaink továbbörökítésének permanensen érzett felelősségétudata az 1976-os *Irodalom és társadalom* című híres nagy esszéjét után újabb izgalmas, fontos tanulmányokot tehetett asztalunkra. Király István a legújabb időkben (is), 1970-es Ady-monográfiája óta nem szűnő lelkesedéssel virraszt — az ő találó szavával — a „minőségi szükségletekért”, a legnemesebb értelemben vett emberi optimizmusért, a prométheuszi ember hitének éber tartásáért, s e hit átplántálásáért.

Az etikai szigor, a sosem lemondásos, de mindig küzdő, harcra kész hit a legszebb misztikák egyikét vállaltatja az irodalomtörténet-szociológus-irodalompolitikus-irodalomteoretikus szerzővel. Meggyőződése: az irodalom mindig egyben „Élet” is, sőt az élet szükségesszerűen redukált lehet csupán az irodalom megannyi, kaleidoszkopikus-végtelenül variálható lehetőségeihez képest. S az irodalom ismerete életünkben meg nem élhető, meg nem szerezhető tapasztalatának kiégyesítője, továbbgondolója: örök lelki-szellemi kincsésbánya. E megmondolásból lehetséges igazán az irodalmárnak szűkebb, mégis végtelenül mély szakmájából elindulva, azt középponti élménynek tekintve, megkeresnie az egyes időszakoknak megfelelő, mindig újuló, mindig a korigény születte más-más, új kilátópontokat, hogy annak ormáról szíjjelpillantva, beláthatók legyenek a nehezen megragadható, de kellő felkészültséggel körbenézve, mégis megpillantható távlatok, perspektívák. S e hosszanti szemlélet egyben — a jelen viszonylatrendszeréből tekintve — keresztszemlélet jelleget is ölthet, ha a tudós irodalmár — megint csak központi élményvilágból sarjasztva — „új vizeken jár”. Ady Endre, József Attila, Németh László és mások korszerűsége, örökméce előtt tisztelve, egyúttal rányitja nézőszögét kultúránkat szennyező, a minőséget visszahuzigálni kísérő konzumjelenségekre. Azért, hogy azokkal intelligen-sen perelve rámutasson lehetetlenségükre, kiiktatandóságukra; vagy rávilágít a testi

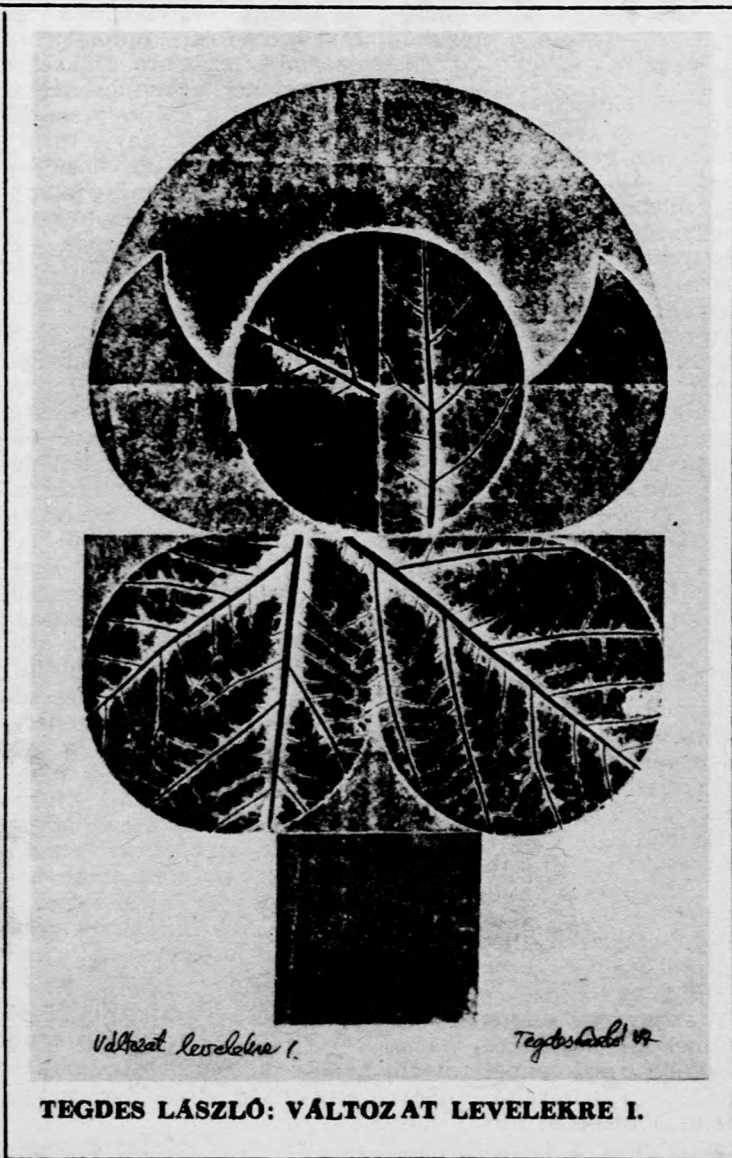
és lelki kultúránk együttes szükségességére, egymástól elválaszthatatlanságára. Valóban: miért is ne vihetnénk el az íróasztal mellől fejünkben a verset az uszodába? S valóban: muszáj-e mindig a szobában gondolkodnunk? Nem lehet-e futás, kocogás, sport közben is eszmélni, a szellem mellett a testet is karbantartani?

Fontos vonása Király István könyvének a vitajelleg. Úgy is mondhatnánk: egy sajátos szempontból tekintve, vitakötetet tart kezében az olvasó. Polemikus elő kötet volt már a tíz évvel ezelőtti *Irodalom és társadalom* is, vitázik az értékekért az Ady Endre-monográfia is, modern létünk, életünk, kultúránk megannyi gondját is felveti egyben az *Intés az őrzőkhöz* c. könyv, perel — még saját, régi énjével is! — a Kosztolányi-tanulmánykötet (*Vita és vallomás* alcímet viselve), s perel, vitázik nem utolsósorban a *Kultúra és politika* című mű is. Ha nem is vitathatatlan, de következetesen végigvitt, végiggondolt koncepciót képvisel (máris polemikára serkentve ezzel) az ötvenes évek irodalmi-politikai jelenségeit taglaló nagy fejezet, Révai és Lukács finom metszésű arcképeit éppúgy feivonultatva, mint egy elég széles irodalompolitikai mezőt bejárva, nagy áttekintéssel végigtapogatva.

Már az *Irodalom és társadalom* kötetben is hitet tett a szerző amellet: az interjúk, az élő kérdés-feleletes kommunikációk — szinte egyrangúan az esszéekkel, tanulmányokkal — önálló műfajja, fontos fórummá kezdenek válni, méltó helyük van hát az ilyen típusú kötetekben. Helyet kapott néhány a Kultúra és politikában is. Különösen értékesek, az Ady-monográfiákhoz mintegy függeléként csatolhatóak a „fajából kinőtt magyarról” folytatott beszélgetések (Abody Bélával például).

Allúziószerű címadással találkozunk e kötet borítóján: a két fogalom elválaszthatatlanságát, szimbiózisát hangsúlyozandó. Már ez is vélemény, elv: a tudós egész gondolkodására, alkotásmódjára jellemző, mini műhelytitok máris. (Kossuth)

(Arany)

TEGDÉS LÁSZLÓ: VÁLTOZAT LEVELEKRE I.

A szerszámok dicsérete

A Déri Múzeumban május 31-én A szerszámok dicsérete címmel nyílt időszaki kiállítás munkaeszközök múltjáról Varga Gyula és Sz. Máthé Márta rendezésében. A kiállítás ürügyén, az emberi tevékenységet megkönnyítő eszközök sokféleségét számbavevő érdemes elgondolkodni szerszámok múltjáról, annál is inkább, mert a mai korszakváltások ezek nagy többsége lassan csak múzeumi tárggyá válik.

Az élet része

Az elmúlt századok embere sok mindent illeltet dicsérettel. A laudatio, laus a középkori irás művek egyik jellegzetes típusa volt. Dicsőítő irások szóltak a keresztény középkorban a feleslegesen szeretőkről, Krisztus keresztfájáról, a reneszánsz és humanizmus korában az emberi bölcseségről, a virtusról stb. A 15. században írásmű dicsérete Anglia törvényeit (De laudibus legum Angliae). Az újkor hajnalának egyik legnagyobb európai gondolkodója: Rotterdami Erasmus ironikus módon a butaság dicséretét is megírta, mert könyvet jelentett meg *A butaság dicsérete* (Laus stultitiae) címmel. A Laus instrumentorum, a szerszámok dicsérete azonban kissebb érdeklődési körű, alkalmas eszközök nem illetheték magas roptú gondolatokra távoli őseinket.

Sőt az instrumentumok, az eszközök bizonyos értelemben becsmerlő jelentése is volt. Amikor a régi rómaiak rabszolgáikat „instrumentum voeale”-nak, beszélő szerszámnak nevezték, ezzel végtelen megvetésüket fejezték ki rabszolgáik iránt, mert nem embernek, hanem dolognak, „res”-nek tartották őket, mint más használati eszközöket.

Pedig eszközeink, szerszámunk valóban dicséretre méltók, hiszen elválaszthatatlan részei életünknek. Az eszközkészítés a munka legősibb formája s az eszközökben tárgyasuló emberi munka nemcsak az állatvilágból való kiemelkedésünket eredményezte, de mindig is kifejezője volt az emberi társadalom előrehaladásának. A mindig fejlettebb technikai eszközök készítése alapja volt az életviszonyok javulásának. Az emberi civilizáció története elválaszthatatlan a technikai haladásától. Napjaink csodálatra méltó technikai teljesítményével sem homályosíthatják azonban el a megtett utat, eszközeink, szerszámunk történeti változásait, fokozatos tökéletesedését.

Szerszámunk történetében valójában az egész emberiség múltja benne foglaltatik. Tökéletesen igaz van a nagy finn néprajzkutatónak, Kustaa Viikunának, aki szerint az ember szerszámjai a távoli múlt legfontosabb dokumentumai, „amelyek a történelemtől sokkal érthetőbben vallanak, mint a hivatalnokok által készített leltárak, vagy a törvényeségi fogalmazók által leírt paragrafusok, egyszerűen mindez, amire a történelemutatók többnyire támaszkodni kényserül. A vadászathoz használt eszközök és különböző szerszámok a falusi ember mindenkor kézműveshosszabbított, munkája lényegével függ össze mindannyan. Mindezek nem kérszerű pillangók, hanem cícomátlan, egyszerű, praktikus és mindig szükséges eszközök, amelyek a hosszú idő során a használatban állandósult formákat nyertek. Bármennyire különösen hangzik, de azt is nyugodtan állíthatjuk, hogy a maga nemében mindegyik többnyire a fejlődés legfelsőbb fokát képviseli.”

Miért állíthatjuk, hogy a munkaeszközök minden más történeti forrásnál érthetőbben vallanak az emberi történelemről? Válaszolhatjuk Marx-szal: azért, mert a társadalom és a fennmara-

dáshoz szükséges termelési eszközök kölcsönösen feltételezik egymást. „Mihelyest termelési eszközt mondasz — írta Marx — társadalmat is mondasz, mégpedig termelési eszközök által is meghatározott társadalmat.” Magukban való, a társadalom kivülről és azt nem befolyásoló termelési eszközökről nem lehet beszélni. A hétköznapi nyelvére lefordítva ez nem jelent mást, mint azt, hogy az eszközök, szerszámok szétválaszthatatlan egységet alkotnak az őket létrehozó és működtető emberrel. A neolitikus pattintott köpengéből kialakított sarlószérű vágószerszám, bármilyen primitívnek is tűnik napjaink embere számára, hatalmas tudásanyag és tapasztalat kifejezője volt, létrehozása és működtetése az emberi tevékenységében nem volt kisebb jelentőségű, mint az ipari forradalom kortársak által is megcsodált gépei.

Ésszerűség, praktikum

Mit jelentett őseink eszközeinek célszerűsége, praktikus volta? Bárki könnyen válaszolhat rá, aki megizlelhette a kaszálás gyönyörűségét, de legalább nyitott szemmel figyelte a kaszáló ember mozgásának harmóniáját, szemet gyönyörködtető ügyességét. A jó acélból készült, a kalapáláskor alkalmas módon elvékonyított, fenökével jól élezett, a kaszanyélre megfelelő szögben felerősített kaszapengével minimális erőfeszítéssel lehetett elmozdítani a fűvet, vagy a gabona szárát. Az évszázados és generációkon át öröklött tapasztalatok a munkavégzés során utánozhatatlan mozgáskultúrát alakítottak ki, amely nemcsak harmonikus és szemre tetsetős volt, de hallatlanul ökonomikus is, mintha sügallta volna, hogy a kenyéret kaszálással kereső embernek takarékoskodni kell energiáitalkaival is, ha néhány hét alatt egész évi kenyérét meg akarja kesznie.

Ugyanezt a célszerűséget, racionalitást tapasztalhatjuk csaknem minden ősi szerszámunknál, eszközünknel is. Az ember nemcsak saját munkáját igyekezett segítséggel megkönnyíteni, de hűségese segítőtársainak, használatának munkáját is. Programvezérlésű automata gépeink korában nem is gondolunk arra, milyen forradalmi újításnak számítot pl. a taligával ellátott aszimmetrikus ágyéke megjelenése az európai földmívelés történetében, vagy a szűghám elterjedése a nyakhám helyett.

Egyértelműen megnyilvánult az ágyéke célszerűsége. Az eketaligához rögzített, állítható gerendely egyenletessé tette a szántás mélységét, a vasból készült csoroszllya a talaj felhasználásával megkönnyítette az ugyancsak vas eketést vagy ekepapucs haladását, az aszimmetrikus kormánylémez, vagy kormánydeszka pedig az előrehaladás során barázdává fordította a felhasított földszelést. A felhasított föld barázdáinak harmóniája, amely oly sok költőt és festőművészt ihletett alkotásra, benne rejlik a falusi kovácsok, parasztifaragómesterek által alkotott ősi eszközökben.

A szűghámok a lószerszámok között maig is a legfontosabbak közé tartoznak, s ugyanolyan forradalmi átalakulást okoztak a fogatolás módjában a középkor hajnalán, mint a fordítóágyékek a szántásban. A nyakhámokkal ellentétben lehetővé tették, hogy a ló a legalkalmasabb módon, szűghával fejtsse ki az ember számára fontos vonóerejét.

A szűghátó mesterek által remekbe készített hámos legfőbb része ennek megfelelően a szűghéllő, amelyet felül a nyakszjálól a hasló tartja a meg a ló szűghén. A szűghámmal felszerszám-

zott ló irányítása a zabolával ellátott kantár és a hajtószijak, a gyeplő segítségével történt.

Eszközeink dicsérete

Nincs lehetőségünk rá, hogy az ember munkáját megkönnyítő eszközök többezres tömegéből akár a történeti múlt megidézésének ürügyén is válogathassunk. A guzsalytól a szövőszékig, a vonókestől a körgyalukig sok mindenről lehetne és kellene beszélni. De beszélnek magukról az eszközök s választ adnak arra a kérdésre is, miért váltak a munkavégzés lényegének kifejezőjévé? Eszközeink nem holt tárgyak, hanem beszédes kifejezői és meglevenítői az ember és eszköz kapcsolatának, a termelési eljárásnak, amit a modern gyártási folyamatokban technológiának szokott nevezni a szaktudomány. Eszközök és termelési eljárások életünk részei, kultúrjavakként beépültek múltunkba, jelenünkbe. Tanulmányozásukkor nem szabad elfelednünk a tudomány figyelmeztetését. „Valamely konkrét technológia eszközei és eljárásai a múltbeli kulturális felhalmozódás hosszú, hosszú folyamatainak termékei. Léteznek technológiák fazekaság, tárolóedények vagy igavonó állatok nélkül is. Am ha egy adott technológiát készült, a kalapáláskor alkalmas módon elvékonyított, fenökével jól élezett, a kaszanyélre megfelelő szögben felerősített kaszapengével minimális erőfeszítéssel lehetett elmozdítani a fűvet, vagy a gabona szárát. Az évszázados és generációkon át öröklött tapasztalatok a munkavégzés során utánozhatatlan mozgáskultúrát alakítottak ki, amely nemcsak harmonikus és szemre tetsetős volt, de hallatlanul ökonomikus is, mintha sügallta volna, hogy a kenyéret kaszálással kereső embernek takarékoskodni kell energiáitalkaival is, ha néhány hét alatt egész évi kenyérét meg akarja kesznie.” (E. R. Wolf: Parasztok.)

Eszközeink dicsérete valójában a legtagban fel-fogott emberi kultúránk, civilizációnk dicsérete. Mindazok, akik tüzetesen tanulmányozzák történeti használati tárgyainkat, tapasztalhatják, hogy a múlt instrumentumai, a pásztorok készítői, a névtelen paraszti faragók alkotásai ugyanúgy, mint a világhírűvé vált Kathy László remekbe készített lószerszámjai, nemcsak célszerűen hasznosak, de esztétikai értékek hordozói is, szépek. Szépek, mert a művészetek és a mesterségek azonos tőről fakadnak. Az „artés” hajdanában az eszközkészítés tudományát, az ember számára szükséges ismereteket ugyanúgy jelentette, mint a szépművészet. A művészet, vagyis eszközök, alkotások létrehozására való képesség mindig alapja volt az újabb és jobb keresésnek, az alkotásnak. A „laus instrumentorum” valójában ugyanazt jelenti, mint a „laus artium”.

A tudomány igazságot egyértelműen bizonyították, hogy a szerszámkészítés volt az ember emberré válásának és további fejlődésének alapja. Ezzel szabadtul fel szellemi képessége hétköznapi bilincseiből, ez rendezte gondolatait bölcselletté, költészetté, tapasztalatait tudománnyá, érzelmeit szeretetté. Az eszközök voltak az alapjai az általuk vagy segítségükkel szerzett ismereteknek, a műveltségnek, a civilizációnak, a művészeteknek, a tudományoknak. Napjainkban eljutottunk oda, hogy az ember teremtette eszközökkel elpusztítható az egész emberiség. Ez a tény is figyelmeztet az eszköz és a humánus szükségességére. A múlt szerszámait abban a reményben dicsérhetjük, hogy az ember által ma alkotott eszközök sohasem fognak az emberiség ellen fordulni.

Orosz István
egyetemi tanár

SASS ERVIN VERSEI:

Kárpótlás Szodomáért

az ember csak sebesedik már észre
sem veszi fájdalma alig a közöny
rózsáit öntözi és arra gondol
hogy a világ visszafordul s hogy
az ember egyszercsak nem találja
önmagát és nem akar már semmi e-
gyebet egy kéz melegénél egyetlen
szónál többet mely kárpótol Szodo-
máért és elhitei a képtelen
álmot arról hogy csillámló patak
erdő reménypillangók és kék ég
a fák felett az első téli hóje-
lentésig

Csak egy vers

innen már csak egy lépés annak
aki a földre érkezett csak egy
sóhajlás a szétéphetetlen in-
nen már csak egy vers a halha-
tatlanság de az a lépés és az a
sóhajlás és az a vers honnan in-
dul merre rebben és megíródik-
egyszer is innen már visszavo-
nultál önmagadba miként Marcus
Aurelius hitte a békét innen már
el nem érhet a dárda mert pánccél-
tétet rád az idő

Legenda

mondják hogy az embert nem lehet
legyőzni hogy nincs az a golyó az
a kés az a harcmodor az a ravasz-
ság mondják hogy az ember sebez-
hetetlen hogy az egész égbolt mint
óriás pajzsa védi mondják hogy a
szerelem maga a halhatatlanság és
egyetlen szó a varázslat tiúka
szeretlek mondják hogy az ember ö-
rök-kevaló miként a föld és a csil-
lagok de örökkévaló-e a remény hogy
az embert nem lehet legyőzni soha

ÉRTSÜNK SZÓT

Miért nem ül le?

A televízióban minden angolból fordított filmben, színdarabban hallhatjuk, de angolból fordított prózában is olvashatjuk a következőt: „Miért nem ül le?” mondja a házigazda a vendégének. „Miért nem iszik egy pohár sherryt?” kérdi egy másik házigazda, de meg akkor ki sem töltötte vendégének az italt. Találkozik az utcán valaki a barátjával és így búcsúzik tőle: „Miért nem jön el kedden hozzánk vacsorára?”

Évekkel ezelőtt Amerikában egy ottani magyar barátom kérdezte az egyetememen (akkor még a mostaniál is gyengébben tudtam angolul): „Miért nem jössz el a jövő szombaton hozzánk a lakásomra?” Akkor naivan így feleltem: „Mert eddig nem hívtál”. Erre nevetett egyet és azt mondta: „Nem tudad, hogy ez itt a meghívás?” Valóban nem tudtam, de most már tudom, hogy Amerikában (de lehet, hogy az egész angol nyelvterületen) az udvarias felszólítás vagy meghívás egy „Miért nem...” (Why don't you...) kezdetű kérdéssel kezdődik.

Ahány ház, annyi szokás. Reguly Antal egyik — több mint száz évvel ezelőtt lejegyzett szövegében — egy fejedelem a következő módon hívja meg rokonát: „Hozzánk eljőnnötök talán rossz lenne?”

Az említett kérdések a magyarban részben felszólítások. Magyarul így hangzanának: „Tessék leülni (helyet foglalni)!” Udvariatlan dolog a vendéget állni hagyni, aztán megkérdezni, miért nem ül le.

Ha valaki angolból (vagy akármilyen más nyelvből) fordít magyarra, akkor nem szó szerint, hanem értelemben és árnyalat szerint kell fordítania. És mindenekelőtt persze jól kell tudnia magyarul is.

Kálmán Béla

TÓTH ENDRE

Útonállók

Tizenegy-tizenkét éves lehettem.

Apámnak szokása volt, hogy az új esztendő első napján meglátogatta egyik idősebb barátját, Mező Márton tanyasi tanítót. Mi gyerekek, csak nyaranta jártunk hozzájuk. Nagy kert, szőlő, gyümölcsös, szántóföld tartozott a házukhoz. Kimerültség lehetett játszunkunk. Főleg szüretkor láttak szívesen bennünket. Ilyenkor az egész családnak kora reggel kivonult, s mindnyájan segítőtünk, ki miben tudott. Városi gyerekek voltunk, bérházban nőtünk fel, s nagyszerű kirándulásnak számított a szüret, valóságos ünnepnek, arról nem is szólva, hogy annyi szőlőt ehettünk, amennyi belénk fért, vagy amíg a szüleink megelégedtek.

Így hát, amikor apám azon az emlékezetes reggelen azt kérdezte tőlem: — Fiam, akarsz-e velem jönni Mező Marci bácsiékhöz — azonnal s boldogan igent mondtam.

Akkor még nem járt autóbussz azon az országúton, mely a Mezők háza felé vezetett. Gyalog indultunk neki az öt-hat kilométeres útnak. A táskába apám literes üvegeket rakott, mert borral ugyan szívesen kínálta és ajándékozta vendégeit Marci bácsi, de az üvegek mindig szűkben voltak.

Nyolc óra után indultunk el, amikor már a kemény téli reggel valamit enyhült. Úgy terveztük, tíz órára odaérünk, ha jól kilépünk.

Szaporán haladtunk a keményre taposott havas úton. Közben apám jóízű történeteket mesélt, melyeket nagyon szerettem hallgatni. Elhagytuk a külváros, majd a Barcsay-telep házait. Ezután már szántóföldek, szőlők következtek, ritkán egy-egy ház vagy tanya. Jóideig nem találkoztunk járókelőkkel. Az egész táj békét, csendességet árasztott. Előző héten, karácsony táján olyan nagy tömegű hó esett,

hogy az országút két oldalán magasra lapátolták, csak egy szekérszám szélességű szakaszt hagytak a közlekedőknek. Ha egy kocsi jött volna velünk szembe, nem tudom, hogyan kerültük volna ki. Szekérek azonban hirtelen-hirtelen se voltak. Előtte való nap szilveszter lévén, sokan ünnepeket, mulattak, s most kipihenték magukat. Úgy éreztem, egyedül vagyunk az egész széles határban.

Az azonban hirtelen-váratlan, még az országút nagy kanyarulata előtt, sőt az utó-
őrek házáig is előbb, két férfi alakja tűnt fel. Összefogóva jöttek a keskeny országúton, s valami nótát gajdoltak, harmonán és hamisan. Mikor közelebb értek hozzánk, alakjukat jobban szemügyre vehettük. Huszonnégy-huszonöt év körüli férfiak lehettek. Apám így szólótt hozzám, kissé idegesen:

— Te! Ezek részegek... Remélem, nem kötnek belénk...

A két részeg egyre közeledett felénk. Mi az addigi tempóban haladtunk. Ok dülöngélve jöttek, testükkel szinte eltorlasztották az utat. Úgy láttuk, mintha még túlozták, tettették volna az ittasságukat. Közben valamit suttoztak egymáshoz haljva.

Már csak méterekre lehettek tőlünk. Mikor egészen mellőlük értünk, apám azt mondta halkán:

— Húzdójunk félre, fiam, hadd menjenek el ezek az emberek...

Alig hangzott el apám figyelmeztetése, az egyik részeg, a szeptős, vörösképu, ráfordmód apámra:

— Mit lefetyelsz rólunk? Mit álltok az utunkba? Tán nem tetszik a pófánk, mi?!

— Hagyjanak békén, nem szóltam magukhoz? Felelte nyugodtan apám. — És ne tegezzenek.

En ijedten s izgatottan figyeltem a fejleményeket: — Istenem, mi lesz ebből...

Az országúton előtűntünk, utánunk most sem járt senki. Visszafordulni sem lehetett. Az útonállók is körülnéztek. Terepszemlélt tartottak.

Álltunk a két magas hófal között, szemben a két részeggel. A vörösképu megfogta az apám táskáját, apám visszarántotta, s védekezésből maga elé tartotta a táskát, melyben az üvegek egy-

JENE JÓZSEF VERSEI:

Szava galaktikája szavamra felel

A halál, mindenki árnyéka, szomszéd a sok vészben,
szépben, elhívta örök vendégségbe. Nem várta,
bár kész volt mindig az útra, dolgai elintézve.
Ablakot, ajtót soha nem zárt be, a küszöböt még sem
látta, amit oly nagy kinnal át kellett lépnie.
Nem ment ő el soha meghalni. Mert ha ment is,
— mert sokszor menni kellett —, mindig úgy ment,
biztos volt, hogy visszajön. Ajándékát a gyerekeknek
szétossza, életét meg felesége mellé tegye,
ha elnyugszik a zaj. Nem láttuk mi soha mulandónak,
a létből kiléphetőnek. Mégis új otthont választott,
ott, abban a négyhektáros új nyugalomban.
Elhívta örök vendégségbe a halál. Üzenni nem akar,
talán mert jól érzi magát, vagy mert nincs szüksége
semmire? Vagy azért, hogy ne tudja senki, mennyire
hiányzik neki? Megnőtt bennem hiánya. Szava galaktikája
szavamra felel. Még mindig megbeszélem magamban — vele —
jő-e, hogy annyiszor gondolkodok rá, nem zavarja-e?
Megfiatalodott a halál általunk, amióta elment előre.
Könnyeim, ha végigcsordulnak arcomon, még felszárítja hittem,
hogy percre napra, évekre van még szükségem befejezni
dolgaimat, hogy kész legyek az útra, az örök vendégségre.

Szorongás földje

Suhan a part álmodó szemem
előtt. Nem a kép szimmetriájában,
hanem lejjebb, ahol a part árnyéka
szabálytalan, ott állok. Aránytalan
vágások és félelmek kísérik golgotás
utamon. Hanyatló napsugarak
rámkacsintanak. Bolondos összevisszaság.
Csak az a kis ég, amely oly merészen
ellenáll a sodrásnak, csak az a bátor.

máshoz koccantak. A másik útonálló váratlanul apám arcába sújtott ököllel. Az ütéstől azonnal kiserkedt arcán a vér. Ijedtemben kiáltozni kezdtem:

— Segítsé! Segítsé!
A vörösképu meg akarta ragadni a karomat, de én arrább ugrottam. Ruhám merő havas lett. Apám meglödtötta a táskáját, s a vörösképu oldalba vágta vele:

— Ne merjen a gyerekekhez nyúlni!
Dulakodás kezdődött.

— Még vissza mersz útni, te nyamvadt! — ordított apámra az egyik útonálló, s újra megütötte. Apám szeme bedagadt, már alig látott.

A másik részeg ekkor fülelni kezdett. Mintha valami zaj hallatszott volna. Mi is észrevettük, hogy az útor meg a felesége a kerítésükön keresztül bámulja a dulakodást. Jól ismertek bennünket.

— Fiam, szaladj az útorékhoz, mond meg nekik, hogy ez a két gazember megátadott bennünket. Segítsenek...

Magamon kívül rohantam az útorékhoz: — Tessenek azonnal jönni, mert apám meg akarják ölni... azok... — lihegtem szaggatottan.

Az útor elsápadt. Egy pillanatig tanakodott, mintha a kaput akarta volna kinyitni. A felesége azonban ráripakodott:

— Ki ne menj! Bele ne avatkozz a mások dolgába! Mit tudjuk mink, milyen elszámolni valójuk van ezeknek egymással? A házaspár bevonult a lakásba. Én továbbra is ott ácsorogtam a félelemtől reszketve a kapu előtt. Az útorék kutyája folyton ugatott.

Az útonálló nem értették ugyan az útorék szavait, de meghököltek attól, hogy már tanúi is vannak az ügynek. Elengedték apámat. Gyors léptekkel inaltak a telep felé, ahol laktak.

Apám kék-zöld-vörös foltos arcáról csurgott a vér. Kabátjának a fél ujjja leszakítva lógott. Zsebkezdőjével törölgette az arcát. A táská a földön bevett s amikor fölemeltem, az üvegek összetört cserrepi csörömpöltek benne.

— Miért nem jöttök az útorék a segítségünkre? Mit mondtak neked? — kérdezte apám.

Elismételtem szóról szóra.

— Gyáva szarháziak! — legyintett apám. Majd az útonálló után kiáltott: — Megálljatok, csirkefogók. Ezt nem viszitek el szárazon!... Megyünk a hatósági orvoshoz, látleletet vételek...

Apám odajött velem az útorék házához. Megrántotta a csengődrót fogantyúját. A kaput nem nyitották ki. Csak a kutyájuk ugatott szünet nélkül. De én észrevettem, ahogy a szobából a függöny mögül leskelődtek kifelé.

Az orvos, miután fertőtlenítette a sebeket, leragasztotta apám arcát. Alig látott a kötéstől. Megkaptuk a látleletet.

A további fejleményeket apám elbeszéléséből ismerem. Feljelentette az útonállókat. Pár hét múlva megkapta a bírósági ítéletet. A tárgyalás előtt néhány nappal két ismeretlen fiatalasszony csengett be hozzánk. Anyám nyitott ajtót a láthatólag megszeppent asszonyoknak:

— Kit keresnek?
— A kedves férjét — válaszolta a bátrabbik.

— Mit akarnak tőle?

— Tetszik tudni, az én uram meg az övé — mutatott a társnőjére —, támadta meg a maga férjét... De már nagyon megbánták!... És részegek is voltak... — magyarázkodott tovább.

— Akkor kellett volna megbánniuk és meggondolnuk, mielőtt védtelen embereket és kisgyermeket megtámadtak! — válaszolt szigorúan anyám.

— Tessenek már most az egyszer megbocsátani ezeknek a szerencsétleneknek... Az ital elvette az eszüket... Tessenek visszavonni a feljelentést... Megfizetjük mink a költségüket...

— Mert, tetszik tudni, nekik is, nekünk is két gyerekünk van — tödtötte a másikat, akinek közben megjött a hangja.

— Nekünk pedig három! — fejezte be anyám a vitát. Kitéssékelt az asszonyokat, becsukta utánuk az ajtót. Aztán kinezett a második emeleti szobánk ablakából. Lent az utcán, a házunk előtt, két fiatal férfi várta az asszonyokat. Az egyik erősen vörösképu volt...

„A tiszta formákat szeretem”

H. CSONGRÁDY MÁRTA PORTRÉJÁHOZ

A fotózás történetében (többek között) két jól szétválasztható irányzatot lehet elkülöníteni: az egyiket azok a fényképeszek képviselték, képviselik, akik környezetünk, világunk jelenségeiből a szépet, az esztétikus választották önkifejezésük tárgyául. A másik csoportba pedig azok a szakemberek tartoznak, akik ezzel épp ellentétes módon a megrázót, a meghökkenőt állítják lencséjük fókuszába.

Ennek az utóbbi irányzatnak az egyik jeles képviselője volt az amerikai Diane Arbus, aki kizárólag — szinte sokkolóan a nézőt — a torz, a deviánsat fényképezte. Megdöbbentő képeiről törpék, nyomorékok, mongol-idióták, koldusok, utcalányok stb. „pilandantak” ránk.

Mint fotós kifejezetten ambivalens helyzetben vagyok a témaválasztást illetően — mondja H. Csongrády Márta. — Ugyanis a kenyérkereső munkám színtere a Bartók Béla úti kórház, a debreceni egészségügyi rendelőintézetek, gondozók. Hosszú évek óta dolgozom a kórház kórbontánán, ahol beteg szerveket fényképezek. Emellett gyakran jelen vagyok különböző műtéten, az ott készített speciális felvételekkel segítem az orvosok munkáját. A másik feladatomban az élő „beteganyag” fényképezése, orvosi publikációkhoz készítek felvételeket tudományos folyóiratokba, könyvekbe. Bár nagyon szeretem ezt a munkát, mindig újra és újra megvisel a szenvedő ember látványa, különösen a gyermekosztályon történő látogatásaim. Diane Arbus és követőinek munkásságát illetően én is találhatnék torz figurákat, jelenségeket, hiszen világunk nemcsak szép, nemcsak esztétikus, szemet gyönyörködtető dolgokból tevődik össze. De az én életem — épp a munkámból adódóan — az örökös szenvedés, a betegség és sajnos olykor a halál látványával van árnyékolva. A kórházban tehát, mint fotós, tulajdonképpen a szüneteltől a halálig végigkísérem az emberi sorsokat. Valamiképpen ki kell mozdulnom ebből a lenyűgöző, de ugyanakkor mégis nyomasztó körből, ahhoz, hogy „újraterepsem” önmagamot, hogy másnap tovább tudjam folytatni a munkámat. Vagyis az egészségüghöz kapcsolódó hivatásos fényképezés tevékenységemet kompenzálnom kell valami egészen más fotós témával. Ezt a témát a természetben, a természet jelenségeiben tudom megtalálni.

Érdekes módon a „kedvtelésből” készített fotóidőn nem vagy csak elvétve látok embereket, alakokat, figurákat. Mi ennek a magyarázata?

Félreértés ne essék, én nagyon szeretem az embereket. De számomra az igazi felüdülés a tiszta természet szemlélése, megragadása a kamera által. Abban a szépségben, amit maga a természet teremt, ott találok igazán önmagamra. Beszélgetésünk közben H. Csongrády Márta nagy sárga fotósdozozt vesz elő, sorra mutogatja kedvenc képeit. A Hortobágyról készült felvételek mellett virágok, orchideák, kaktuszok, furcsa növények kerültek a papírra. Majd néhány rendhagyó foto: bujás ki menyecskék a hűvösti menetből. És egy nagyon finom lírai portré, fátyolos elmosódó vonalakkal.

A portréfotózás különösebben nem vonz, bár elismerem a létjogosultságát, technikailag is meg tudom csinálni, de úgy érzem, hogy mégsem az én profilom.

Vagyis nem ebben a témában találtam meg a fotó-önkifejezési formámat. A természet, a táj az én igazi világom. És ez talán még több is, mint a portré fényképezése, hiszen egy arcot azonnal meglátunk — szemmagasságban van —, de egy fűszál, egy jelentéktelen kis virág a földön van, azt meg kell találni, azért le kell hajolni, arra külön oda kell figyelni. A festészet és a fotózás között szoros párhuzamot látok, fotóim egyértelműen az úgynevezett piktorialista irányzatba illeszthetőek be.

Mikor jelentkezettél a munkáiddal kiállításokon?

— 1977-ben Szekszárdon vettem részt először csoportos kiállításán, ahol tiszteltidőj kaptam. 1979-ben Szolnokon egy országos egészségügyi fotókiállításra is Veszprémben. Nagy dolognak tartom, hogy az egészségügyi fotósok végre tudnak egymásról. A hivatásos munkám melletti fotós tevékenységben most nagyon izgat egy téma: Petőfi A Tisza című versének fotókba való átültetése. Úgy érzem, hogy az én képeim talán nem frenetikus megdöbbenések, viszont — épp témaválasztásuknál fogva — időállóak, mondánivalójuk az idő múlásával sem változik, húsz év múlva ugyanazt fejezik ki, mint az exponálás pillanatában. Én válogtam ezt a stílust, nem kívánok változtatni rajta.

Pásztortanya

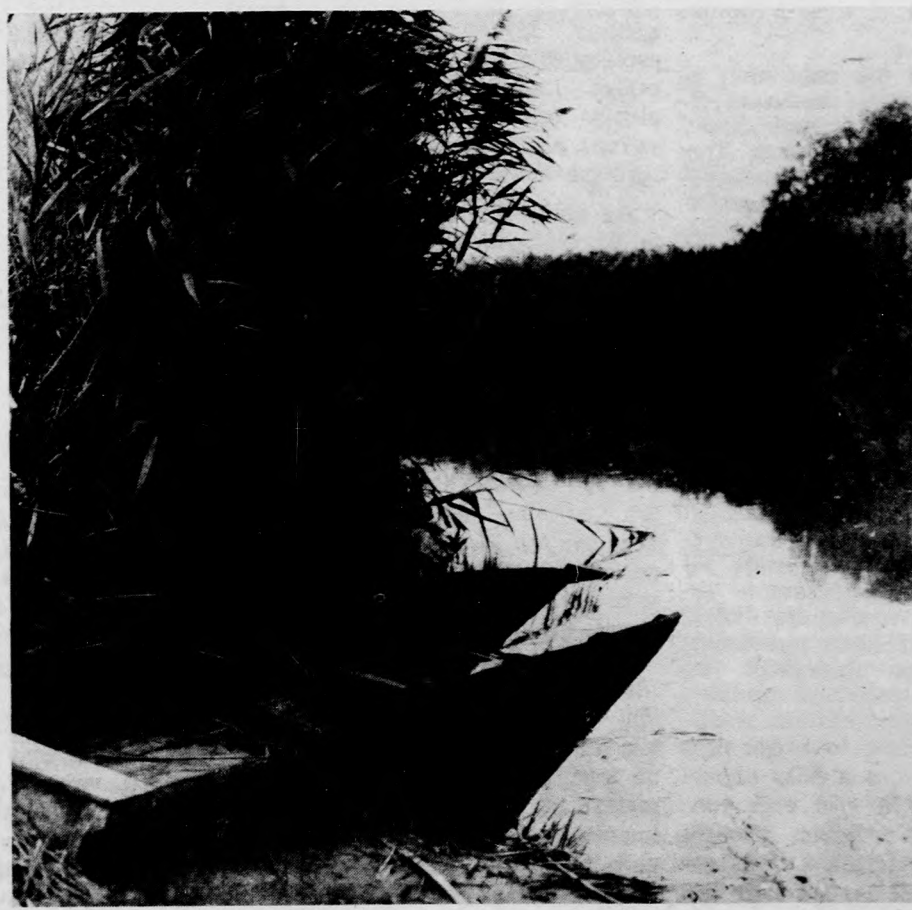
góriában pedig harmadik díjat kaptam. 1981-ben volt önálló kiállításom a Hajdú-Bihar Megyei Tanács Kórház és Rendelőintézet kultúrtermében. A virágokból készült fotókiállításommal ezenkívül is több helyen szerepeltem a városban. A salgótarjáni fotogalériában, a Semmelweis kórház klubtermében. 1986 szeptemberében pedig az angyalföldi galériában a hortobágyi képeim bemutatójára kerül sor. Ennek szerves folytatása volt az ez évben a Kölcsey Művelődési Központban megnyílt a Hortobágy négy évszakban című kiállításom.

Vannak fotós példaképeid?

— Neveket inkább nem említek, ugyanis magam könyvekből tanultam meg igazán fényképezni. Becsülöm a küzdő típusú embereket és örülök, hogy senkinek a módszerére nem „dolgozom rá”. Az egészségügyi elég elhatárolt, speciális terület, így más fotós „vizeit” nem zavarom itt a városban. A tiszta formákat, az egyértelmű témákat kedvelem, a természetben pedig minden tiszta és egyértelműen megragadható. Ebben a témaválasztásban én megtaláltam a nyugalmat.

Melyek a további tervei, céljaid?

— 1980 elején az országban én kezdeményeztem a magyarországi egészségügyi fotósok találkozóját, párbeszédet. Azóta három ilyen konferencia zajlott le, remélhetőleg hamarosan sor kerül a negyedik összejövetelre is Veszprémben. Nagy dolognak tartom, hogy az egészségügyi fotósok végre

Nyugalom

Fehér Ágnes

MÁSODVIRÁGZÁS?

Az ág(azat) gyümölcséért

Ne kerteljünk! — a nyolcvanas évek elején súlyos krízisen esett át az almaágazat. A négy évvel ezelőtti válság olyannyira mély volt, hogy sokan szó szerint vették az előbbi felszólítást, és tövestől tépték ki a már termőre fordult fákat. Az addig gyümölcsöző ültetvények ugyanis hirtelen veszteséggé váltak, s így a termelők többségében csak egyetlen akarat munkált: minél előbb megszabadulni tőlük. Jóllehet, azóta ez a folyamat megállt, ám az ágazat még ma sem lépte át saját árnyékát. A másodvirágzás még vár magára, hisz' a korábban is egy törő fakadó, de szétforgácsolt érdekek egyesítése csak napjainkra történt meg: a termelők, a feldolgozók és a kereskedők közös társulása révén megalakult az országos hatáskörű Almaegyesülés.

E jogos reményeket keltő esemény azonban ama tény mellett, hogy végre azok ülnek az ágazat asztalához, akik annak hasznából élnek, fölvet egy mély gyökért, nehezen megválaszolható kérdést is. Miért csak most, a kritikus időszak eltelté után négy évvel hozták létre a társulást? Valóban, miért csak az ágazat mélypontra süllyedése után ismerték fel a vertikumba tartozók az egymáshoz fűződő érdekeiket? Vagy korábban nem érzékelték egymásrautaltságukat?

Gyökerek

Hazánk klímája igen kedvező a téli alma termesztésére. Ezt felismerve, a korábbi évtizedekben óriási területeket ültettek be almákkal. S hogy e kertek termésének mekkora súlya van, azt jól példázza a következő összehasonlítás: országunkban évi 1 millió 600 ezer tonna gyümölcs terem, s ebből 1 millió tonnát ezekről a fákról szednek le.

A telepítés igazi aranykora a hatvanas években volt, a 70-80 százalékos állami támogatás ropant fejlődésnek indította az ágazatot. Míg az ötvenes években csak 3-400 vagon almát exportáltunk, addig ma 25-30 ezer vasúti kocsi is megtekin, a külföldön, főleg a Szovjetunióban eladott gyümölcse. Az elmúlt években kizárólag a mennyiség számított. Hogy az alma milyen minőségű és mennyibe kerül, az csak sokadrangú kérdés volt. A „puha” piac rendkívüli mértékben megnövelte a termelési kedvet, mignem a nyolcvanas évek elején egyre „keményebbé” vált: a minőség mindinkább előtérbe került; megesett, hogy tonnaszámba nem vették át az általunk exportra szánt almát. A nyakunkon maradt termékkel azonban nemigen tudtuk mit kezdeni, az alma ipari feldolgozása — a pálinkafőzdeket kivéve — akkor még gyerekcipőben járt. A költségek pedig évről évre nagyobbak lettek: a gépek, a kemikáliák ára, az élömlék bére egyre növekedett, s eközben az alma ára mit sem változott. A jövedelem apadt, s így a vívóágazat mind több gazdaságban rafizettségessé vált. A húr pattanásig feszült: előbb a kiskerttulajdonosok, majd később a nagyüzemek is megkezdtek a fák kihúzását. Az ültetvények savanyú földje azonban többnyire pusztá maradt, hiszen más növény nemigen él meg a homokon.

— Szerencsére ma már nem ez a helyzet — foglalja össze az elmúlt négy év történéseit Iklódi László, a Vajai II. Rákóczi Termelőszövetkezet és az Almaegyesülés elnöke. — Az export csökkenése és a veszteségek növekedése megállt, elértük, hogy a termelési költségek az üzemek többségében megtérülnek. És ez nagy szó, hiszen az alma termesztése itt egyben az emberek munkáját is jelenti, ugyanakkor az amortizációs és más egyéb költségeket is fedezi a bevételek. A nagy kérdésre még ma sem igen tudnánk válaszolni: ugyan mi mást termelhetnénk az alma helyett? Kétségtelen, Nyugaton az ágazat költség-arányos nyeresége 20 százalékos fölé emelkedett, nálunk ez a szám — országos szinten — a nulla körül mozog. S ahol az alma nyereséget hoz, ott is csak fillérekről van szó. Tavaly egy kiló első osztályú almát 7-8 forintért adtak el külföldön. Am az alma többsége nem volt első osztályú, s a friss export sem volt több 300-330 ezer tonnával! Az eltelt években jelentős mértékben fejlesztettük a feldolgozóipar kapacitását is. Ma már 350 ezer tonna, frissen el nem adható almából készítünk levet, sűrít-

ményt, kompótot és vegyes gyümölcsbefőttet. S ezek a termékek külföldön, a tőkés országokban is vevőre találnak. Az almasűrítményt például az NSZK-ban és Olaszországban is szívesen veszik. A tőkés országokban pillanatnyilag 30-50 ezer tonna friss árut exportálunk. Az elmúlt években sok ország piacáról kiszorultunk,

Egyesült erővel

Tagadhatalan, az érdekeket még akkor is nehéz egyeztetni, ha azok alapjában véve azonosak. A konszenzus megteremtése főleg akkor hosszadalmas, ha a látszólagos különbözőségeket a mindenáron való hasznosítás, a valóság színében tünteti fel. Így esett, hogy az ágazatból élők csak évek múltán ismerték fel egymásrautaltságukat. S most vegyük sorjában a látszólagos érdekkülönbségeket! A faiskola természetesen abban érdekel, hogy az általa nevelt csemetéket, még ha nem korszerű fajták is, eladja a termelőnek. A fák gazdái pedig abban, hogy kertjeik minél jobb fajtájú almákat teremjenek, az ültetvények hozama nagy legyen, s a felvásárló magas árat fizessen a gyümölcsért. Ugyanakkor az ipari üzemek és a konzervgyárak igyekeztek az almát olcsón venni, majd feldolgozni és igen drágán eladni. A kereskedők és a felvásárlók szintén nagy árrésre törekedtek. Ily módon mindenki csak a maga hasznát nézte, s próbált akár a másik rovására is jövedelemhez jutni. Mindez azonban a visszajára is fordulhat, hiszen ha az alma eladhatatlan, akkor a csemetére sincs szükség; ugyanakkor a korszerűtlen fajták termése sem talál vevőre. Am ennek belátásához hosszú évek kellenek, egy ültetvény ugyanis csak öt-hat év múltával fordul termőre. A munka és a befektetett pénz kellő egyezség híján tehát könnyen semmivé válhat, mert ha a jövedelem a vertikumban valahol elvékonyul, azt mindjárt megérik a többiek is.

— A viszonylagos érdekkülönbségek természetesen nem szűnnek meg, de azt mindenkinek látnia kell, hogy csak egyesült erővel lábalhatunk ki a bajból — szögezi le Iklódi László. — Tulajdonképpen ennek megértése volt a legnehezebb — mondja aztán, utalva az előkészítő időszak nehézségeire. — S persze számtalan partikuláris érdek is felvetődött.

Rendszerszemlélet

Nem kétséges, megyénk alma-termelő gazdaságait is súlyosan érintette az ágazat válsága. Igaz, északkeleti szomszédainkhoz képest termelésük nem igazán nagy, ültetvényeik évi 40 ezer tonnás hozama alig 10 százaléka a Szabolcs-Szatmár megyei alma mennyiségének.

Megyénkben az almatermesztést a Debreceni Gyümölcstermelési Rendszer koordinálja, amelynek ma huszonhárom „aktív” taggazdasága van. Számuk korábban a harmincat is elérte, ám közülük néhány, látván a jövedelmezőség csökkenését, megszüntette gyümölcsösét. Legnagyobb mennyiségben almát termesztnek a megye, a szilva, az őszibarack és a málna termése mindössze 2400 tonna.

Az alma 40 százalékat külföldön adják el, a többit itthon értékesítik, és lének dolgozzák föl.

— Az értékesítési gondok természetesen minket is érintenek — mondja Pásti Dániel, a rendszer igazgatója. — Az elmúlt években a mi taggazdaságaink is kivágták a veszteséges ültetvényeket, így ma 20 százalékkal kisebb területen termelnek almát, mint öt évvel ezelőtt. Négy évvel korábban például — átlagban számolva — száz forint befektetés csak négy forint hasznot hozott. Igaz, azóta növekedett az ágazat jövedelmezősége, ám ugyanakkor az előállítási költségek is nagyobbak lettek. Két évvel ezelőtt 6316 forintba került egy tonna alma megtermelése, rá egy évre pedig már 280 forinttal többbe. A költségek az utóbbi időben 22 százalékkal nőttek, míg az alma átlagára csak 4 százalékkal. Jó órában legyen mondva, az elmúlt évben meg-

éppen ezért erről a kevéske bevételről sem mondhatunk le. Egy azonban bizonyos, akár a friss exportot, akár a feldolgozott termékeket tekintem, a fajtaváltás elodázhatatlan. Azt is mondhatom, az ágazat létkérdése ez. Nem több alma kell, hanem szebb, zamatosabb és olyan, amelyik hosszabb ideig eltartható.

Az egyik nagy probléma például az volt, hogy hol legyen az Almaegyesülés székhelye... Végül is sikerült megegyeznünk. Az Almaegyesülésnek a faiskolától, a termelő-, valamint a feldolgozó üzemeken és a felvásárlókon át a kereskedő cégekig negyvenhét tagja van.

A társulás érdekeltségi alapja jelenleg 47 millió forint — minden belépőnek egymillió forint vagyoni hozzájárulást kell fizetnie —, amely összegből az ágazat szempontjából hasznos beruházásokat is támogatják. A kamatmentes, de visszafizetendő hitelt elsősorban azok a gazdaságok kaphatják meg, amelyek a pénzt a fajtaváltás meggyorsítására szeretnék fordítani. Az egyesülés áttételező módon a kistermelők érdekeit is képviseli — s ez igen fontos, hiszen az említett egymillió tonna almából 500 ezer tonnát az ő kertjeikben szednek le —; ők ugyanis a térszektől, állami gazdaságoktól kapják a csemetéket és a kemikáliákat, s a nagyüzemeknek adják el termésként is.

— Az egyesülés a termelési rendszerek segítségére is számít, hiszen az ott felhalmozódott szakmai tudásra nagy szükségünk van — mondja az elnök. — Elsősorban a fajtaváltás, a növényvédelem és az új technológiák alkalmazását illetően kérünk majd tőlük ajánlásokat, természetesen megfelelő fizetség ellenében. Szeretnénk megegyezni a MÁV-val is, hogy ebben az évben már ne legyen probléma a vagonhiány. Napról napra információt kérünk tőlük, hány üres kocsi van, majd értesítjük a gazdaságokat, hogy melyikük mikor, mennyi almát hozzon a tuzséri átrakóállomásra.

A társulás munkáját négy szakbizottság is segíti. Az egyesülés legfontosabb célja a kutatás, a szaporítóanyag-ellátás, a termelés, a feldolgozás, a tárolás és forgalmazás összhangba hozása az igényekkel, s a tagok érdekeivel.

emelték az ipari és az exportalmá felvásárlási árát is. Természetesen ez sokat segített a gazdálkodókon; s az is, hogy néhány évvel ezelőtt nyolc taggazdaságunk létrehozott egy létkérdő állomást, ahol évente 7-8 ezer tonna almát dolgoznak fel. A rendszernek a már inkább koordináló, tanácsadó szerepe van: mi készítjük a telepítési terveket, végzük a tápanyagvizsgálatokat és a lombanalízist. Ezenkívül továbbképzéssel és oktatással is foglalkozunk, a növényvédő és mérgektár-kezelői tanfolyamot tavaly negyvenötven végezték el.

— Úgy gondolom — folytatja —, az Almaegyesülés hasznára válhat az ágazatnak. Tulajdonképpen már régóta szükség volt egy, a teljes vertikumot átfogó szervezetre. Ha kitűzött céljaikat elérik, bizonyára újabb virágzásnak indul az ágazat. Véleményem szerint minden almatermelőnek, -feldolgozónak és -forgalmazónak a társulásban a helye. A belépést a mi tagjainknak is csak ajánlani tudom.

Hazánkban ma körülbelül kétháromszáz gazdálkodó érdekel az almatermelésben, -feldolgozásban és -forgalmazásban. Jóllehet a változásokra a termelők a legérzékenyebbek, mégis közülük sokan az egyesülésen kívül keresik boldogulásukat; mint ahogyan a feldolgozók és forgalmazók jó részére is jellemző ez. A négy évvel ezelőtti válság azonban mindenki számára intő példa lehet: az ágazat második virágzása csak akkor következhet be, ha az abban érdekeltek egyezsége jutnak.

Ráthy Sándor

VETÉLKEDŐ A NAPLÓBAN

70 ÉV — 7 HÓNAP

1. A Szovjetunió belső fejlődése a háborút követő évtizedben igen szoros kapcsolatban volt a szocialista állam külpolitikai lehetőségeinek bővülésével. A negyedik és ötödik ötéves tervben (1946-1950, illetve 1951-1955) annak ellenére, hogy az erők a romok eltakarítása, a városok és a kolhozfalvak újjáépítése kötötte le, már kezdetben felülmúlták a korábbi tervek megvalósításának ütemét. 1946 és 1950 között 6000 nagyüzemet építettek föl. Az azt követő öt esztendőben pedig a nehézipar termelésének volumene annyi lett, mint a háború előtt tizenkét esztendő alatt. Új vasipari központok alakultak ki Közép-Ázsiában és a Kaukázuson túl. Ekkoriban épültek fel a jelentős erőművek, ekkor avatták fel a Szovjetunióban a világ első atomenergiajával működő villanyerőművét, hatalmas vízierőművét, kezdték el a Szibéria nagy erőművét építeni.

tettek föl. Az azt követő öt esztendőben pedig a nehézipar termelésének volumene annyi lett, mint a háború előtt tizenkét esztendő alatt. Új vasipari központok alakultak ki Közép-Ázsiában és a Kaukázuson túl. Ekkoriban épültek fel a jelentős erőművek, ekkor avatták fel a Szovjetunióban a világ első atomenergiajával működő villanyerőművét, hatalmas vízierőművét, kezdték el a Szibéria nagy erőművét építeni.

Nevezzen meg három nagy erőművet ezek közül!

- 1.
- 2.
- 3.

2. „A Szovjetunió műszaki segítségnyújtása hazánkban tulajdonképpen már a második világháború alatt megkezdődött. A háború határainkon túl még nem fejlődött be, amikor a felszabadító Vörös Hadsereg már műszaki segítséget nyújtott, utakat, hidakat, vasúti pályákat, kórházakat, termelővállalatokat állítottak helyre. A Szovjetunió szakembereket, nyersanyagokat és alkatrészeket küldött a magyar gazdasági élet megindításához. Ezenkívül már ebben az időben a Szovjetunió műszaki segítségével új létesítményeket hoztunk létre. Ennek legjelesebb példája a budapesti Kossuth

hid felépítése a Parlament melletti Budapest első vasszerkezetű hídja volt. 1949-ben a szocializmus építésének útjára lépő országok a gazdasági együttműködésnek intézményes kereteket adtak, melynek alapokmánya szerint „célkitűzése, hogy a tagállamok erőforrásainak összefogása és egybehangolása útján elősegítse ezekben az államokban a népgazdaság tervszerű fejlesztését, a gazdasági és műszaki fejlődés meggyorsítását, a kevésbé fejlett iparral rendelkező államok iparosítási szintjének emelését, a munka termelékenységének szakadatlan emelkedését és a népek jólétének állandó növekedését.”

- a) Mi ennek az intézménynek a neve?
- b) Hol a székhelye?

3. A nagy honvédő háború új fejezetet nyitott a szovjet irodalom fejlődésében. Az írószövetség tagjainak egynekede a frontokon harcolt, vagy haditudósítóként dolgozott: 275 író hősi halált halt. A gyorsan pergő események, a helytállás, a harc és a hátszágai munka ábrázolása az irodalomban az eseményekre gyorsan reagáló líra műfaját hozta előtérbe. Egy-egy költemény mindenki közös érzéseit szólaltatta meg, milliók kedvelt versévé lett pl. Szimonov Váry reám verse, a partizánok hősiességét Aliger: Zója C. elbeszélő költeményében énekelte meg. A prózában a friss, gyorsan reagáló riport, karcolat, tárcanovella került

előtérbe. Riportélményekből születtek a háború legsikeresebb regényei, pl. Bek: A volokalamzski országút, Szimonov: Nappalok és éjszakák. A háború számos problémát vetett fel, új éles konfliktusokat idézett elő: ezek gazdag anyagot szolgáltatottak a drámaírásnak. A háború alatti és utáni időszakban erősen mutatkoztak a személyi kultusz hatásából eredő hibák. 1945 tavasza előtt a szovjet irodalom alkotásai lényegileg el voltak zárva a magyar olvasóktól. A megnövekedett fordítások igen széles olvasótáborra találtak hazánkban, akik ekkor ismerkedtek meg e nép irodalmával.

Nevezzen meg három író, akiknek művei 1955-ig jelentek meg magyarul, és témájukat a háborúból merítették!

- 1.
- 2.
- 3.

Igy szól...
rete. Majd jelenleg v...
választék, minőségileg...
ha nem b...
könyvtáruha...
legnagyobb...
mazójánál...
donságokat...
lasz: van...
belül jön...

— Mi le...
tem Ember...
csoporthoz...

— A megközelít...
tákat fogu...
a Novotrad...
kuskak...
Botticelli...
Olyan finc...
pes, hogy...
ményt ad...
elolt, nagy...
gam is le...
múlt héten...
Novotrade...
vetkező a...

— Ha j...
4-esre l...

— Igen, amely a t...
got tartal...
desi helye...
A csomag...
szimulációs...
a valós he...
a feladat...
végigcsinál...
is mehet.

— Mit tu...
nak, akik...
sabb” szin...

— Egy...
IBM PC X...
base PC...
programot...
száz forint...
PC-program...
ennek az...
hogy hiába...
ramokat, rajta...
g...
adattal me...
emberek a...
toknál —...
piszkálnak...
ki fog avva...
működik a...
szoftvert n...
ban adták...
országban...
volt, hogy...
utáni árem...
a vásárlói...

— Egyed...
várhatóak...
donságok?

— Hetek...
juk őket...
elkészítése

A P... Unive...

A kül...
már szü...
számított...
vegszerke...
dése, né...
hogy a j...
adódik j...

A szá...
Központ...
Informat...
szerepel...
ami épp...
oldását...
zók szám...
hogy va...
donosa é...
sának m...
mondhat...
egyaránt...
tekinthet...
winchest...

Milyen...
A Propé...
jól haszn...
erőnyesze...
utóbbi a...

A pro...
hogy egy...
kapacitá...
ható a r...
készlet...
kvázigra...

A szöve...
szép for...
kálni. A...
ni, amely...
egy a m...
(Például...
A szöveg...
tató típu...
méreteit.

Végeze...
állón is...
az ugyan...
Textprin...

Most jön az igazi!

Igy szól a Novotrade ígérete. Majd meglátjuk. Ami jelenleg van, választéknak választék, szélesnek széles, minőségileg, no arról jobb, ha nem beszélünk. A szak-könyvruhában, Debrecen legnagyobb szoftver forgalmazójánál néztem szét. Újdonságokat vártam. A válasz: van. De néhány héten belül jön az igazi csemege.

— Mi lesz az? — kérdeztem Emberné Balogh Emőke csoportvezetőt.

— A világszínvonalat megközelítő programkaszettakat fogunk kapni. Néhány, a Novotrade által fantasztikusnak kikiáltott példa. Botticelli, grafikai program. Olyan finom rajzolásra képes, hogy festményeszerű élményt ad. Térben forog, eltol, nagyít, kicsinyít. Magam is láttam, amikor a múlt héten fenn voltam a Novotrade bemutatóján. Következő a Kresz + 4.

— Ha jól tippelek, ez C + 4-esre lesz.

— Igen. Három kazetta, amely a teljes Kresz-anyagot tartalmazza, a közlekedési helyzeteket, a táblákat. A csomag része még egy szimulációs játék, amelyben a valós helyzetek megoldása a feladat. Azt mondják, aki végigcsinálja, akár vizsgázni is mehet.

— Mit tud ajánlatni azoknak, akik „professzionálisabb” szinten vannak?

— Egy különlegességet. IBM PC XT/AT-ra BECKER base PC adatbázis-kezelő programot. Hatezer-kilencszáz forintért, ami vicc egy PC-programért. Az az oka ennek az alacsony árnak, hogy hiába védik le a programokat, addig dolgoznak rajta — gyakran más feladattal meg sem bízták szakemberek az egyes vállalatoknál — míg bele nem piszkálnak. Ilyen ár mellett ki fog avval törődni, hogyan működik a program? Ezt a szoftvert nyolcezer példányban adták el Nyugat-Németországban. Akkor sikere volt, hogy a kétezres eladás utáni áremelés sem törte le a vásárlói kedvet.

— Egyedi eset. Mikorra várhatóak biztosan az újdonságok?

— Heteken belül megkapjuk őket. A borító és a tok elkészítése van folyamatban.

— S amit már ma is lehet kapni?

— Az érdekesebbek közül néhány könyvet felsorolnék: dBASE és a PROP-BASE adatbázis-kezelő rendszerek kézikönyve, Sakkprogramozásról mindenkinek, OXFORD-PASCAL C-64-esre. Ezek néhány napja érkeztek. Néhány hetes, a gyere-

Emőké, mutasson már be néhány programot futás közben is. A magán a szekrényből került elő, miközben én a kazetta kiválasztásával bíbelődtem. Miért nem kint az asztalon van a DATA-SET? Ha jön a vevő, egy fél óra ba telik, mire láthatja a kiválasztott szoftvert.

Ritka eset. A Commodore munkában

kek körében biztosan hamar kedvelté váló Mikrosorozat első tagja, amely olvasmányosan csöpögött a számítástechnikai alapismereteket. IBM PC XT-re Assembly ismeretek, és egy felhasználói könyv.

— Megnézhetném, hogy jelenleg milyen programokat kínálnak?

— Parancsoljon!

Az üzletben két Commodore gép, egy 16-os és egy 64-es díszelgett. Jól mutatott a szakkönyvek és a kazetták között. De csak jól mutatott, másra nemigen használták. Bennem kukacos vevőre akadtak. Megkértem Balogh

— Biztonsági okok játszanak közre ebben. Volt egy vevőnk, aki illetéktelenül huzamosabb ideig kívánta használni az előző magnót. Nem nagy darab, könnyű zsebre tenni.

A magyarázat kielégített, de nem nyugtatott meg. Mint ahogy a programok minősége sem. Csupa olyat lehet kapni, amelynek alap-érzését — szóval nem a grafikai címet — egy számítógéppel foglalkozó az első lépések tételekor megcsinálja. Szinus—koszusz függvény, koordinátatranszformáció, függvényvizsgálat.

— Térbeli rajzolás! Ezt szeretném megnézni.

Vártam. Mozzánk csapódott egy szakállas úriember. Már ketten vártunk. A program csak nem működött. Mikor végre valamit csinált, akkor nem a világszínvonalat emlegettük. De azért készíthatnánk forintba kerül. Próbálkoztunk mással. Orosz nyelvű, a nemek tanulását segíti. Első nekirugaszkodásra elkántálta az „Áll egy ifjú nyírfa a réten”-t. Nagyon élvezte. Fut a program. Kérdez. Válaszoltunk, ő visszajelezte, hogy jó. A használati utasításból megtudtuk, hogy tíz jó válasz után ajándékzenét ad. Majtontunk a titelalátalra. Nem jött össze. Régen tanultunk orosz. Másodjára véletlenül az egyik választban gépelési hibát ejtettünk. A gép hibás feleletnek vette. Na és akkor mi van, ha kisdíák dolgozik vele, aki, ugyebár, többször fog gépelési hibát ejteni? Akkor természetesen rosszul felelt.

Harmadjára végre összedűztük magunkat. Jön az ajándékzene. „Áll egy ifjú nyírfa a réten.” Mi hagyjuk a nyírfa állni, meg a próbálkozást.

— Mindezek ellenére a piac telítve van. Rendszeres vásárlóink az iskolák. Ők nem tudnak nyugatról hozott programokat másolni, amelyek egynémelyikét látva eláll az ember lélegzete is.

— Hát a miénktől nem fog?

Tehetetlen mosoly volt a válasz. Ahogy szénézem az eladóterben, mindenhol felirat hirdeti, ez egy 2—C bolt.

— Mi ez a 2—C?

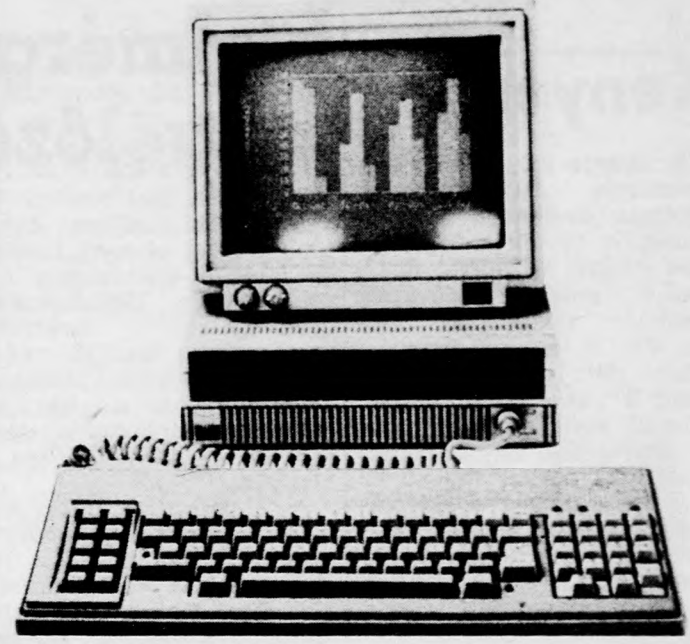
— A Novotrade üzlethálózata, de hogy maga az elnevezés mit jelent, azt nem tudom.

— Milyen szerepet játszanak önök ebben az egyesülésben?

— Termékeiket forgalmazzuk, propagandanyagjaikat terjesztjük. De nem tudunk megegyezni a Commodore Egyesülettel kapcsolatban. A klub tagjai állandó újságot kapnak, amely vásárlásra felhatalmazó szelvényeket is tartalmaz. Ez nálunk nem váltható be. Aki mindezekről bővebb felvilágosítást kíván kapni, annak tudunk adni 2—C-katalógust, illetve programajánlatot más gépekre is.

Tapolczai Zoltán

SZÁMÍTÁSTECHNIKÁRÓL

MINDENKINEK

Linguasoft

NYELVOKTATÁSI RENDSZER

A tavaszi fesztivál keretében megrendezett Micro '87 számítástechnika mindenkiért, a számítástechnika mindenkié kiállításon mutatott be a Linguasoft nyelvoktató rendszert. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem és a József Attila Tudományegyetem angol, német és francia tanszékén kifejlesztett, Commodore 64-en is használható fordításközpontú módszer a modern mesterséges intelligenciakutatás és a szakértői rendszerek elvei alapján végzett négyéves kutatómunka eredménye.

Mivel hazánkban több tízezer Commodore 64 mikrogép van, a módszer elterjedése jelentős sikert hozhat az idegennyelv-oktatásban. A Linguasoft nyelvoktató automata tulajdonképpen egy feleselő írógép, amelynek használatához annyi ismeret szükséges, mint a közkezdelt játékprogramokhoz.

A program kedvező időpontban indul útjára, hisz

a Commodore 64-esek befejezték a fő küldetésüket — a számítástechnikai kultúra széles körű elterjesztését — és a szakmai feladatokra kezdik átadni helyüket az IBM PC kompatibilis gépeknek, a felszabaduló C-64 kapacitással teret adva a további (nyelv)oktatási feladatoknak.

Ha a nagyközönség (tehát a piac) kedvezően reagál a már elkészült angol—német—francia csomagra, várhatóan hat-nyolc hónapon belül megjelenik a sorozat többi eleme is. Orosz, spanyol, valamint külkereskedelmi levelezési, orvostudományi, mezőgazdasági és műszaki szaknyelvi anyaggal bővítik a tanulható nyelvek, illetve témák körét. A vonzó grafikai és zenei effektusok a fiatalok komputerjátékoktól való „elcsábítását” szolgálják.

A programot a bajai József Attila Művelődési Központ, valamint a városi tanács művelődési osztálya patronálja.

A Propedit

Univerzális szerkesztőprogram

A különféle szerkesztési feladatok elvégzése ma már szinte alapkövetelménynek számít a korszerű számítógépekkel szemben. Különösen jellemző a szövegszerkesztők számtalan változatának rohamos terjedése, népszerűsége. De meg kell jegyezni rögtön, hogy a számítástechnikai gyakorlatban ezen kívül is adódik jó néhány, úgynevezett szerkesztési feladat.

A számítástechnikai Kutatóintézet és Innovációs Központ Leányvállalata, a SCI-L Számítástechnikai Informatikai Fejlesztő Leányvállalat kínálatában szerepel a Propedit—16 univerzális szerkesztőprogram, ami éppen a fentebb említett, sokrétű feladatok megoldását teszi könnyebbé a programozók, az alkalmazók számára. A program készítői gondoskodtak arról, hogy valamennyi IBM-kompatibilis számítógép tulajdonosa élvezhesse a szoftver valamennyi szolgáltatásának minden előnyét. Az már szinte természetesnek mondható, hogy színes és fekete-fehér monitorral egyaránt működőképes a program. További előnynek tekinthető, hogy a Propedit—16 hajlékony lemezzel és winchesterrel egyaránt betölthető.

Milyen fő funkciók közül válogathat a felhasználó? A Propedit—16 segít az új programok megírásában, jól használható a régi programok módosítására, képernyőszerkesztésre, valamint szövegszerkesztésre. Ez utóbbi az alapja a sokoldalú irodai alkalmazásnak is.

A program szolgáltatásai közül érdemes kiemelni, hogy egyszerre 20 filé kezelésére van mód, a tárolókapacitástól függően. Szöveges alkalmazások megadható a margó, használható a magyar ékezetes betűkészlet, a táblázatok készítéséhez jól használható a kvázigrafikus jelkészlet.

A szövegszerkesztéskor alapvető követelmény, hogy szép formátumú nyomtatott lapokat tudjunk produkálni. A Propedit—16 bármely nyomtatott képes kezelni, amelynek több karakterkészlete van, s ezek közül egy a magyar, vagy ahhoz hasonló karakterkészlet. (Például: Star—200, MP—80, FX—105, TRS—836 stb.) A szövegszerkesztéskor figyelembe kell venni a nyomtató típusát, a karakterkészletet, valamint a papír méreteit.

Végezetül még egy megjegyzés: a Propedit—16 önállóan is használható, de hasznos kiegészítője lehet az ugyancsak a SCI-L által forgalmazott Textman és Textprint programoknak is.

Érdetelenség, lomhaság

Késik a vonalkód karrierje

Egyelőre csak importált árucikkeken tűnik föl a jelzés: fehér alapon szabálytalan fésűre emlékeztető vonalak, számok. De maga a szó egyre ismerősebben cseng a fülünknek: vonalkód. Azaz különböző vastagságú vonalakra alapozott optikai jel felismerési rendszer, mely lehetővé teszi, hogy nagy tömegben lévő dolgokat — az árucikkektől a bűnügyi nyilvántartásban szereplő személyekig — gyorsan azonosítani lehessen.

Maga a módszer még 1940-ben megjelent az Egyesült Államokban, de hogy milyen gyakorlati lehetőség rejlik benne, csak jóval később ismerték fel. Az üzleti forgalom automatizálásának, számítógépesítésének igénye hamar elterjesztette a vonalkódrendszert a nyugati országokban.

Nálunk a 80-as években kezdtek érdemben foglalkozni az eljárással. A Kereskedelmi Kamara például 1983-ban tagja lett az EAN nemzetközi termékazonosító társaságnak. A gazdasági bizottság több döntést hozott a vonalkód szélesebb körű elterjesztésére, az Országos Anyag és Árhivatal koordinálta a munkát, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság pedig az egyes technikai részletek megoldását szervezte. 1985-ben az országos központi kutatási és fejlesztési terv elektronizációs programjába bekerült a vonalkódos kereskedelmi és

ipari mintarendszerek létrehozásának feladata. Többek között a Szentesi Baromfi-feldolgozó Vállalatnál, a Pöfötonál és a Skála Metrő Áruházban.

Jelenleg a hazai — sőt a legutóbbi információk szerint a KGST-n belül — kereskedelemben egyedül a Skála Metrő Áruház alkalmazza a vonalkódrendszerét. Számos vásárló talán meglepődik, látván, hogy a pénz-tároló nem billentyűkön üti be az árat, hanem úgynevezett fényceruzát fog a kezébe, mellyel többször áthúzza az árura ragasztott vonalkódcímekét. A pénztárgép „plimm” hanggal jelzi, hogy elolvasta a kódot, általában megjelenik az ár neve, ára és még néhány szám, s mindez kiadja a blokkon is. A vevő azt már nem látja, hogy a gép egyáltalán „üzen” az áruházzal, volabill termében lévő számítógépnek arról, hogy egy darab ebből és ebből a nadrágból elfogyott. Az üzenet jövöltábról zárórák az áruforgalmi vezető tiszta képet kap: melyik portéka van fogyni, s mi az, amiből nem szükséges utánpótlást rendelni.

Érdemes hozzátenni, hogy a Skála Metrő Áruház nem csupán azért honosította meg az új módszert, hogy ezzel a korszerűség hangulatát érzékeltesse a vevők körében, hanem a kényszerhelyzet miatt is: kicsi a raktárhely. Így az áruszerke-

zet gyors, a kereslethez rugalmasan igazodó változtatását csakis az elektronika segítségével érheti el.

A vonalkód kereskedelmi alkalmazása van leginkább szem előtt, ám máshol is élnek a módszerrel. Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság nemrég fölmerre az eljárás hazai elterjesztésének lehetőségeit, s a vizsgálat foglalkozott az üzemi raktározásban, a minőségellenőrzésben, továbbá az egészségügyben, a postai munkában, a közlekedésben, az ügyiratkezelésben, a könyvtárakban való alkalmazással is. Miként az OMFB megállapította: az országban folyó kísérletek biztatóak, s világossá vált, hogy a vonalkódtechnika néhány eszköze: a fényceruza, a kódyomtató, az adapter, a központi számítógép a honi iparban is előállítható lenne. Más eszközök, köztük a lézeres olvasó, a jövőben is csak tökéletes gyártóktól szerezhetők be.

Lényeges észrevétele volt az OMFB-vizsgálatnak, hogy néhol a vonalkód alkalmazását megpróbálják öncélúan, azaz lényegében haszontalanul, „kirakatból” alkalmazni. Holott az eljárásnak csak úgy van értelme, ha átfogó szervezési számítástechnikai rendszer részeként honosítják meg. A módszer természetes közege a minden részletre kiterjedő számítógépesítés.

Az OMFB kutatói külföldi

tapasztalatok alapján rámutatnak néhány olyan előnyre, amelyet a vonalkód alkalmazása a gyakorlatban igazolt. A „kemény”, azaz számszerűsíthető előnyök között a nagyobb pénztári átbocsátóképeség, a könyvelési költségek csökkentése mutatkozik az első kereskedelemben. Az iparban pedig jobb termelékenységet mértek a módszer használatával. A „puha”, vagyis adatokkal nem kimutatható előnyök közé a kereskedelmi tapasztalatok alapján a naprakész leltárt, a raktárkészletek csökkentését, a marketingakciók gyors értékelését irhatták föl a kutatók. Az iparban pedig egy létező mozzanat a „puha” előny: a vállalat tekintélyének növekedése.

A magyar vállalatok tekintélye egyelőre nem nő, legalábbis nem a vonalkód alkalmazása révén. Miként az OMFB vizsgálatából kitűnt: a honi gazdaság nem siet kihasználni a módszer kínálta előnyöket.

A vonalkód elterjesztésének intézményi háttere jószerezivel kialakultatlan hazánkban. A legutóbbi adatok szerint a felsőfokú oktatási intézmények oktatási programjában egyelőre nem szerepel ez a téma. Esetenkénti oktatásra eddig a pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem szervezési tanszéke volt felkérhető. Jó lenne néhány hatékony főhatósági intézkedés — vallják az OMFB kutatói. Am még hasznosabb lenne, ha a vállalatokat a közvetlen piaci hatások ösztökélnék, kényszerítenék a mai módszerek meghonosítására.

Molnár Pál

Kenyér

A kenyér az emberi lét-fenntartás elengedhetetlen feltétele, évezredek óta valamennyi táplálékunk jelölésére szolgál. A kenyér említésével már az Öszövetség legelején találkozunk (Mózes, 13:19), amikor Isten a bűnbé esett „első emberpárt” ezzel a bűntétellel sújtja: „Orcad veritékével egyszóval te kenyeredet, miglen viszeszátársz a porba.” Ebben az esetben a kenyér megszerzéséért folytatott munka bűntételsként nehezedik az ember vállára.

Ugyanígy Hésziodusz is még a teremtéstörténet végleges formájának kialakulása előtt a földművelést terhenek raktak az emberek nyakába. Az ókorban és középkorban csak a rabszolgák, majd a jobbágyok jussva volt a földművelés, a kenyérmagvak megtermelése, a kiváltások csak a „veritékes” munka gyümölcseire tartottak igényt. A mezőgazdasági munka sokáig nem volt megbecsült, pedig az emberiség léte ennek a munkának eredményességétől függ. Nem büntetés, hanem áldás az emberen, hogy képes a mindennapi kenyér előállítására.

Régészeti leletek bizonyítják, hogy kenyéret először a régi Babilóniában és Egyiptomban készítették, s a Földközi-tenger keleti vidékéről jutott el a kenyérszítási mestersége a rómaiakhoz, s terjedt el a többi népek között is. Nálunk a 16-17. sz. században a kenyérszítés többségében házi tevékenység volt, bár Berlász Jenő már ebben az időben kenyérszítók szakmáról ír. Varga Gyula is 17. század végén szabadfoglalkozás jellegű iparágak közé sorolja a kenyérszítést Debrecenben. A 19. sz. elején a kenyérszítők társaságba tömörültek, kiváltságlevelük nem volt, tevékenységük szokási formákon alapult. Később jött létre a pékek céhe. A házi ipar jellegű tevékenységet folytató kenyérszítők debreceni fehér kenyere igen keveset volt. Egy német pék 1807-ben telepedett meg Debrecenben. Vele szemben 70 kenyérszítő volt a városban. Igen fontos szerepet tölthettek be 1949-ben, amikor a menekültekkel kitárgult a belső piac. 1859-ben már Pavlovics Sámuel, majd a korszak végén 11 pékmester dolgozott Debrecenben 12 segéddel, 4 inassal. Főleg német, szláv származásúak voltak.

1945 őszén 8 sütőipari munkás megalakította a Szakszervezeti Sütőüzem Munkaszövetkezetét. A neve 1947. jan. 12-én Debreceni Sütőmunkások Munkaszövetkezetére módosult, de 1949. jan. 2-től több más sütőüzemmel együtt a Debreceni Kenyérgyár Községi Vállalat hatáskörébe került, a szövetkezeti forma megszűnt. 1949-ben kezdődött a sütőipar államosítása. A debreceni Községi Kenyérgyár jött először létre, a termelést a Nyíl utcai Schneider-féle sütőben és a Mester utcai Szövetkezeti Sütőüzemben kezdte (1949. jan.). 1949. aug. 27-én került sor a Debreceni Községi Kenyérgyár Vállalat alapítására, s 1952-ben a még funkcionáló sütőipari magánsektort is beolvastották a szocialista iparba. Az intézkedés 70 pékműhelyt érintett, ebből 23 üzemen kívüli volt. 1952-ben tehát a magánkisipar felszámolása után Debrecenben az egész megye sütőiparát felölelő vállalat jött létre.

Az utca (1986) az Acsádi úttól délre található.

Dr. Nyakas László

AZ ORVOS TANÁCSA:

Ételmérgezések megelőzése

Az utóbbi időben egyre többet lehet olvasni, hallani és látni a televízióban arról, hogyan táplálkozunk egészségesen, megfelelő mennyiségű kalóriát véve magunkhoz. Sajnos azonban arról nem esik szó, hogy az egészséges táplálkozás elengedhetetlen követelménye a higiénia.

Az élelmiszerek útján terjedő egyik emésztőszervi betegség a salmonellosis. Az elmúlt évben huszonkilenc különböző típusú szalmonellatörzs 673 esetben okozott megbetegedést Hajdú-Bihar megyében, s ha azt vesszük, hogy ez csak a jéghegy csúcsa, akkor becsülünk szerint mintegy 2-3 ezer eset felderítetlen maradt.

Mit is tehetünk ez ellen a kórokozó ellen, mely az enyhé rosszullettől, hasmenéstől, az egészen súlyos toxikus állapotig terjedő betegséget okozhat? Mindegyik tisztaság, tisztaság, és tisztaság! Igen nagy felelősség hárul e tekintetben az élelmiszeriparban, a kereskedelemben, a vendéglátásban dolgozókra.

A teljesség igénye nélkül néhány tanács a megelőzéshez. Vásárlásaink alkalmával az egyes élelmiszereket lehetőleg egymástól elkülönítve, külön csomagolva tegyük a táskába, szatyorba, s úgy vigyük haza, lehetőleg minél előbb. Otthonunkban szortírozzuk, mit akarunk azonnal felhasználni és mit akarunk tárolni. Ma már szinte minden háztartásban van hűtőszekrény, benne az élelmiszerfajták elkülönítve és higiénikusan csomagolva bizonyos ideig tárolhatók.

A főzéshez az előkészítést egymástól elkülönítve kell végezni, például, ha csirkét bontunk, akkor csak azzal foglalkozunk, és ne keverjük közben süteményhez krémet. Nagyon fontos, hogy a húsk előkészítésénél más élelmiszeranyagok, például földi fűszereket, például a környezetben, hiszen ez az egyik legérzékenyebb élelmiszerünk. Azokat az eszközöket, amelyeket a húsk előkészítésére használunk, alaposan tisztítsuk meg.

További jó tanácsunk: lehetőleg csak annyit főzzünk, amennyit a család el is fogyaszt, ugyanis legtöbb baj a másnapra eltett főtt étellekkel van. Külön veszélyt jelent nyáron a madártej, krémes, ami melegben gyakran még aznap megromlik.

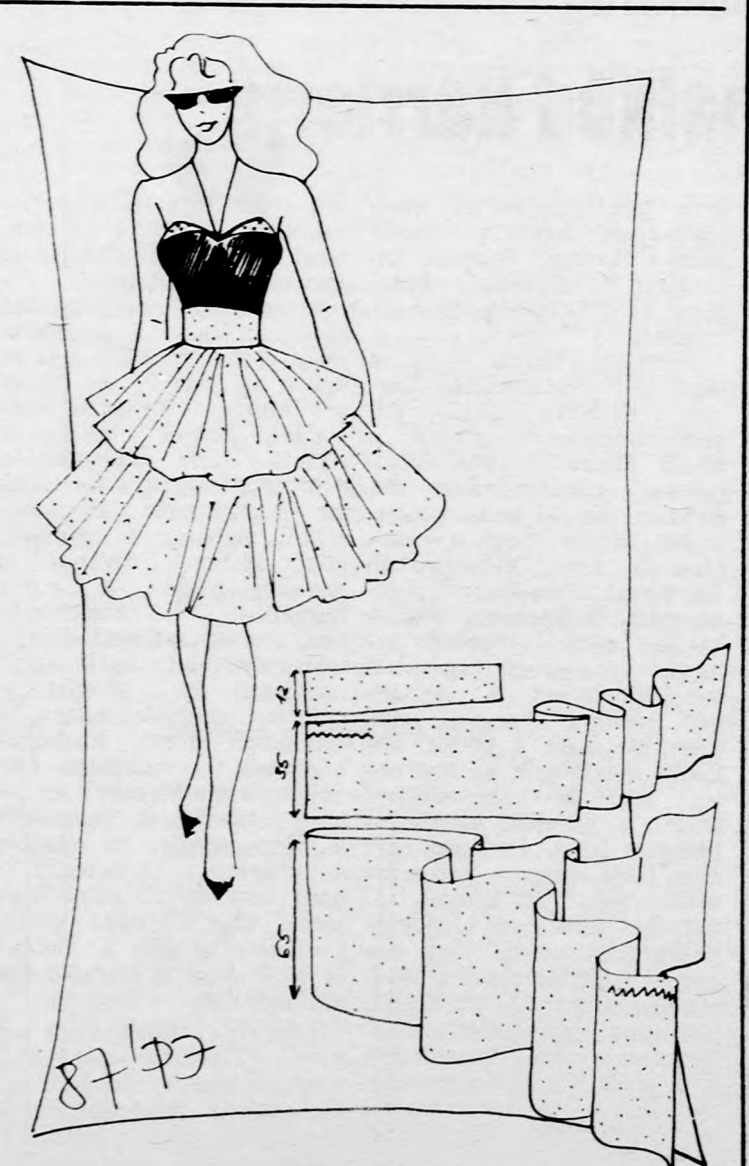
Sokan rendelkeznek ma már hűtőtáskával is, és azt gondolják, hogy ha abba kerül például a tejeles paprikás csirke, akkor már nem lehet baj. Sajnos ez tévedés! A hűtőtáska a gépkocsi csomagterében vagy a vonat, autóbussz csomagtartójában éppúgy elveszti hűtőképességét, mint amikor a hűtőszekrény ajtaját túl gyakran nyitogatjuk.

Ha mégis sor kerül az előző napon készített étel fogyasztására, akkor azt forraljuk fel, szinte főzzük újra, így nagymértékben csökkenteni tudjuk a kórokozók számát, kisebb az esély a megbetegedésre.

Nyáron nagy melegben — ha csak egy mód van rá — kerüljük a tojás nyersen való használatát adalékanyagoktól például túróban, majonézban, különböző krémekben stb., mert a fertőlenített tojásban is lehet kórokozó, különösen a kacsotojás lehet fertőzött. Fontos szabály, hogy főzéssel, sütéssel, ételkészítéssel csak teljesen egészséges ember foglalkozzon.

Ha nem rendelkezünk kellő higiénés szemlélettel, akkor mi is lehetünk a baktériumok milliói kerülhetnek az ételbe, és máris kész a fertőzés. WC-használat után mossunk mindig kezet, lehetünk ugyanis minden betegség tünet nélkül — látszólag egészségesen — kórokozó-hordozók (bacillus-gazdák), ezáltal fertőzhetjük környezetünket. Hasmenéses vagy egyéb betegségben szenvedőknél még a kéz fertőtlenítését is javasoljuk, különösen akkor, ha élelmiszerhez nyúlunk.

Fontos szabály: ismétlődő hasmenés esetén forduljunk orvoshoz, gyógyulásig pedig ne látogassuk a gyógy- és strandfürdőket.

Minél hosszabb csikokat ráncolunk be, annál dúsabb, szebb lesz a rajzon látható miniatűr kartonszoknya — az ideit divat szerint két fodorból. A széles derékpánthoz egyszerű varrukkal hozzá a szoknyafodrokat, majd cipzárt illesztünk a csipómélység és oldalit összevarrujuk. Egyrészes fekete fürdőruhát nyaralóhelyen estélyivelé varázsolhatunk egy ilyen szoknyával! Magas sarkú nyári szandállal viseljük. Szöveg és rajz: Pálffy Judit

Az idei SZEGEDI SZABADTÉRI JÁTÉKOK műsorából adunk izelítőt

1	Kiejtett betű	Doktor	Zamat	USA állam	Van ilyen gazda
2	Svájci kanton	Morozus	Nagy-szülő kedvence	Gyulladásgátló	Liter
3	Névelő	Békés m-közs	Csillagkép	Spanyol nyelv	Kelet-angolul
4	Belga folyó	Kettős betű	Olasz nyelv	Levegőtartó	Arkus
5	Római 6	Tartó	Némórló	Secundum	Először is
6	E. Dantes varbora	Levegőgörgöl	BAC m-k helység	Régi úrméret	Tanna
7	Foghús	Eisörmű	Mazamok	és kontra	Kérem
8	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
9	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
10	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
11	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
12	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
13	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
14	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
15	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
16	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
17	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
18	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	
19	Közéleti mutató	Az Árnó m vize	Foghús	Eisörmű	
20	Évente rendezik Bp-en	Nemzet	Király-zatony	Amper	

Variációk a légyre

- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Ne olyan hangosan, mert akkor mindenki kér majd egyet.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Nincs már DDT-nk a konyhában. A szakács a vízbe fojtja a legyeket.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Ó, istenem, ne sajnálja már tőle azt a kis levest.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Ó — ez időváltást jelent.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Nahát, ezek a legyek minden vacakot megzabálnak.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Óram, a húsjeltét ingyen van.
- Pincér, hogy kerül ez a légy a levesembe? — Bizonyára beleréptél —, de honnan tudjam?
- Pincér, mit csinál ez a légy a levesemben? — Mellészának nézem.
- Pincér, egy légy van a levesemben.
- Mindjárt kikerül onnan. Látja ott azt a pókot a tányér szélén?

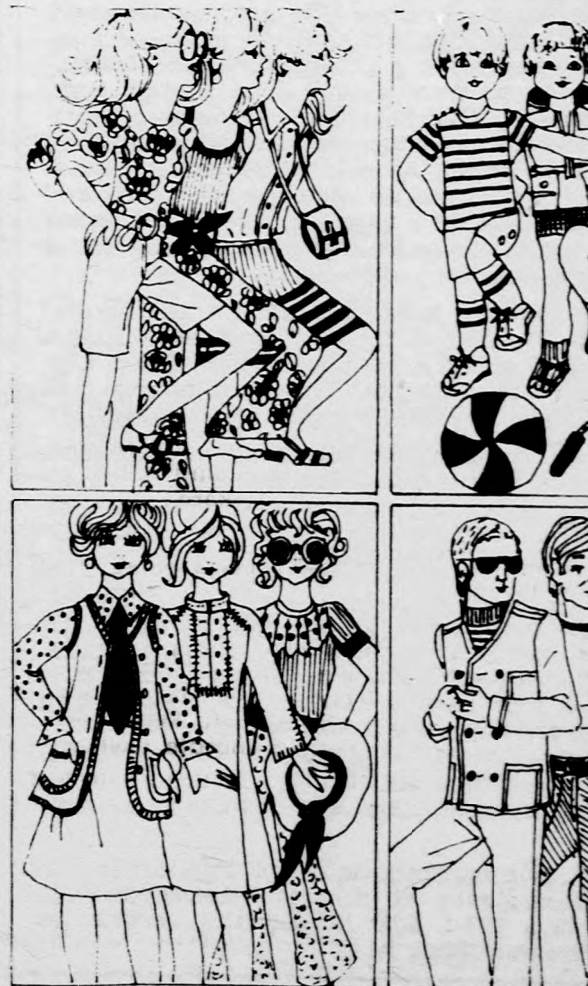
Peter Frankenföld

Együtt nyaral a család

Micsoda öröm, ha együtt nyaralhat a család! De jól meg kell fontolni, hogy a poggyásza mi mindent rakunk. Talán fty szempont az lehet: kevés, de egymással jól variálható ruhadarabokat igyekezzünk összeválogatni. Lássunk egy négytagú családot!

A nagylány ruhátára egy virágos anyagból készült nadrág és blúz együttes, egy vászon bermudasort, egy dzsörzse miniruha, ujjatlan pulóver és egy ingblúz. A rajz jól szemlélteti, hogyan lehet mindezt kombinálni. Kiegészítők: napszemüveg, vállszíjas kis táska.

A fiú vihet magával: csikos frottírgarabót, bermudanadrággal, kockás vászon-sortot inggel, kantáros hosszúnadrágot, hozzá kapucnis felsőrészt, tornacipőt, szan-

B. K.

HALLGATÓ

- El se emberek. V vagyok vev a legtöbben
- Ezzel e
- Neked
- Nem.
- Amikor telkedtem a zsonyban la
- Elronto
- Nem, postás jár
- A férj reti, amiket
- Mondó
- Mikor
- A gye tud viselke nul...
- És a r
- Azok
- Jó nap letbe.
- Viszont
- Jaroslav nem találja
- Most úr a fiának
- Mit cs a vádlatot,
- Eladta
- És a p
- Eltitar
- Mi tör
- Vasár tam.
- És am
- Nem kora volt.
- Dusan mondja a f
- Jól va
- A va
- NÉMET N
- Hol volt, volt egyszer annak három szerette mi Egyszer halál ledni, s ma fiait.
- Mindegy egy köteg len tők a legzeb a lenből, arra zam, a földet
- A három indult. István legényke nag dott az édes amikor egy s Ment, mend egy tóhoz ért. ra, hogy kicsi gát, s hirtelet rangos béka
- Ne félj gény! Mond búlsz — sz ka.
- És István banatát, és
- Sose bú a varangy — a töbit bizd
- István oda béka beugro kisvártatva v pompás cérna
- Hálálkodott már indult v nem a béka
- Ne há eredj haza, o va gyere vissz Járd körül h vat, leisz eg Az aranyvesz szor üss a h

Bélyeggyűjtőknek

MAGYARRAL KEZDJÜNK!

A gyűjtés népszerűsítését szolgáló szakkönyvek kezdők részére a hazai bélyegeket ajánlják. A Magyar Posta kiadványai könyveiben megszereshetők, a feliratokat (sokat segítenek az időrendi besorolásban) mindenki megérti. A rendezéshez szükséges katalógus, A Magyar Bélyeggyűjtés Árgyűjzéke évenként jelenik meg, az ára mérsékelt, össze megvásárolható az 1988-as kiadás mintegy 130 forintos áron. Magyar anyag könnyen megvásárolható a katalógus használatával, az itt szerzett ismeretek hasznosíthatók a külföldi bélyegeknél. Minden katalógus azonos rendszerben alapszik, a megjelenés sorrendjében ismerteti a bélyegeket, csak az időnél, tehát a magyarnál kell az elveket jól megfigyelni.

A világ összes bélyegét tartalmazó szakkönyv (a szám szerint gyűjtőnek pedig ilyen kell) Magyarországon három használatos: Michel, Yvert és Scott katalógus. Az első német nyelven tájékoztat a bélyegekről. A tengerentúli anyagot földrészenként ismerteti, egy kontinens öt év alatt kerül sorra. Az Yvert francia szövegű, egyes kötetek kétévénként kerülnek forgalomba. Sok Magyarországon gyűjtött összeállítást az USA-ba exportálunk, ezek a Scott katalógus rendszerét követik. Ez az angol nyelvű szakkönyv minden évben teljes, kötetben megtalálható a világ valamennyi bélyege. Nincs szükség a legújabb katalógus beszerzésére, a felsoroltak 3-6000 forint között mozognak. Előző évi világkatalógus általában féláron, korábbiak még olcsóbban is megvásárolhatók. Katalógusra viszont okvetlenül szükség van, mert pontatlanul elhelyezett anyagot átrendezni nehéz.

ÚJDONSÁGOK

Az NDK híres személyiségeket ábrázoló sorozatában születési évfordulójuk alapján most L. Umland, A. Zweig, G. Hauptmann, G. Hertz kapott helyet. Négy címetlen tűzoltójárművek vonulnak fel 1756-tól a mai napig. Ez utóbbi sorozat összefüggően négyes blokkban nyomtatva is megjelenik.

Jugoszlávia bélyegpárját hidak díszítik. A 200 dináros címlet a Krk-szigetre vezető Titórol elnevezett hid körvonalait ábrázolja, a 400 dináros értéken Ljubljana hármas hidjában gyönyörködhetünk.

A Ciprusi Török Köztársaság két bélyegen festményeket mutat be. Az 50 l. címleten ábrázolt kép címe: Pásztor, a 125 l. névértékű címleten ábrázolt kép címe: Körte alakú nő.

Az emberiséget szolgáló három kiváló férfit mutat be a svéd posta. A bélyegképek Raoul Wallenberget, Dag Hammarskjöldöt és Folke Bernadotte-ot ábrázolják. Az első a nácizmus magyarországi üldözöttjeit segítette, a második mint az ENSZ főtitkára a világbéke megővésén fáradozott, a harmadik mint a Svéd Vöröskereszt elnöke előbb a koncentrációs táborokban segített, majd Palesztinában próbált közvetíteni.

Centenáriumát üli a finn művészeti múzeum, amelyet Ateneumnak neveznek. Ebből az alkalmából két évszázad öt jeles művészenek festményét vitték bélyegre.

A nyár jelei

Most már biztos, hogy megjött a nyár. Hogy miből következtettek erre? Nem, nem a napsütésből. A pék is süt néha, mégse Nyárnak hívják. A meleg se győz meg, télen is volt már meleg, nyáron is dideregünk... Még csak nem is abból, hogy levették asszonyaink. Hajaj, ha mindig nyár lenne, ahányszor ők levették volna, sohase kellene vacognunk.

No, de nem csigázom tovább az érdeklődésüket; megmondom kerek perec. A nyár legbiztosabb jele, hogy bezárnak a maszek butikok, az egyszemélyes közértek és a több ezer embert foglalkoztató gyárak. Nem az acélöntődékre gondolok, hanem azokra, ahol egyben adják ki a dolgozók szabadságának kétharmadát. Márpedig ez törvény, végre kell hajtani. Jobb, ha az ember időben meggondolja, mikor legyen beteg, mikor romoljon el a vízcsapja, mert az orvosok, meg a vízvezeték-szerelők közül is nagyon sokan jobban kedvelik a strandot, mint a siparadicsmot.

Megkérdeztem az egyik butikos ismerősömet, rá is vonatkozik-e a törvény, s ha igen, mennyi szabadsága lehet, ha június közepén bezár, s csak októberben nyitja ki újra a boltot? Elküldött a fenébe, mondván, hogy őt nem érdekli a szabadság, csak az adó. Márpedig a nyeresége egytizedéért nem dolgozik. Nem akartam bosszantani, pedig megmondhattam volna, hogy így adóellenőrzés táján engem az ő helyében izgatna a szabadság, de aztán csak annyit kérdeztem:

— Hogyan? Hiszen a gazdasági szabályozó rendszerünk, a több, jobb munkát ösztönzi...
— Biztosan igaza van — mondta. — Végére is maga a szemináriumon tanulta a szabályozó rendszert, én meg csak a bőrfőnök... No, de föl a fejjel, jövőre már maga is országfenntartó lesz, példát mutathat adófizetésből!

— Természetesen becsületel elegendő fogok tenni állampolgári kötelezettségemnek, és örülök, hogy hozzájárulhatok a gazdasági egyensúly helyreállításához.

Ma se értem, miért nézett rám olyan furcsán, s miért forgatta az ujját a halántékán...
Attól tartok, orvos ismerősöm se értette meg, miért gratuláltam neki az etikai problémájuk megoldásához. Eddig szegyenkezve nézett félre, ha a hálás beteg a zsebébe csúsztatta a borítékot. Sokan el se fogadták, mondván, hogy a gyógykezelés nálunk ingyenes. Aki mégis elfogadta, napokig furdalta miatta a lelkiismeret, hiszen illegális jövede-

lemre tett szert. Most meg hallom, hogy a biztosító is hálapénz-biztosítást akar kötni velünk. No, de alapvetően a jövedelemadó oldja meg ezt a gondot, hiszen ebből is adót kell majd fizetnie az orvosnak. No, persze a gyógykezelés azért ingyenes marad, de legalább elmúlik a lelkiismeretfurdalás!

Szóval én is kivettem a szabadságom kétharmadát, több mint két hetet. Gondoltam, két nap alatt megjavítottam a csapatot, egy nap alatt elintéztem a hivatalban az ügyes-bajos dolgaimat, aztán hurrá, nyaralunk.

A Gelka szerelői szabadságon vannak. Utálják a siparadicsmot. A maszek műhelye zárva. Nem a postára ment, szabadságra. A hivatalban a portás sétáltatta a kutyáját. Akkorra dög, hogy szeptemberig senki se mer benyitni az ajtón. Még a telefonálást is kétszer meggondolja az ember...

Mire mindennek a végére jártam, vasárnap este lett. A szabadságom utolsó napja. De jól kipihentem magam! Sebjaj, majd az ősszel egy nap ellőgök a hivatalból, és mindent elintézek. Most meg kipihenem a szabadság fáradalmait. Csak nehogy addig kiderüljön, hogy a vénasszonyok nyara is csak nyár...

T. Ágoston László

HALLOTTUK VALAHOL

— El se tudod képzelni, mennyire idegesítenek az emberek. Van egy kis baromfiüzletem, mindig tele vagyok vevőkkel, de csak tapogatják a csirkéket, és a legtöbben nem vesznek semmit!

— Ezzel én is így vagyok...
— Neked is baromfiüzleted van?
— Nem... Négy eladó lányom!

— Amikor Besztercebányán laktunk, még nem kértedem a feleségem hűségében, de amióta Pozsonyban lakunk...

— Elrontotta a nagyváros?
— Nem, csak észrevettem, hogy itt is ugyanaz a postás jár hozzánk, aki Besztercebányán.

— A férjem pontosan ugyanazokat az ételeket szereti, amiket én. De tíz évig tartott, amíg erre rájött.

— Mondd meg az igazat! Hűtlen voltál hozzám?
— Mikor?

— A gyerekeknek két típusa van. Az egyik típus tud viselkedni, udvarias, készséges, rendes, jól tanul...

— És a másik?
— Azok a mi gyerekeink.

— Jó napot — mondja a vevő, amikor belép az üzletbe.

— Vizsgálatra — válaszol az eladó.

Jaroslav úr vadászik a fiával. Rálő egy nyúlra, de nem találja el.

— Most láthatsz egy csodát — mondja Jaroslav úr a fiának. — Agyonlőttem egy nyulat, és elszaladt!

— Mit csinált azzal a sok itallal? — kérdezi a bíró a vádlottat, aki kirabolt egy italboltot.

— Eladtam.
— És a pénzzel mit csinált?
— Elittam.

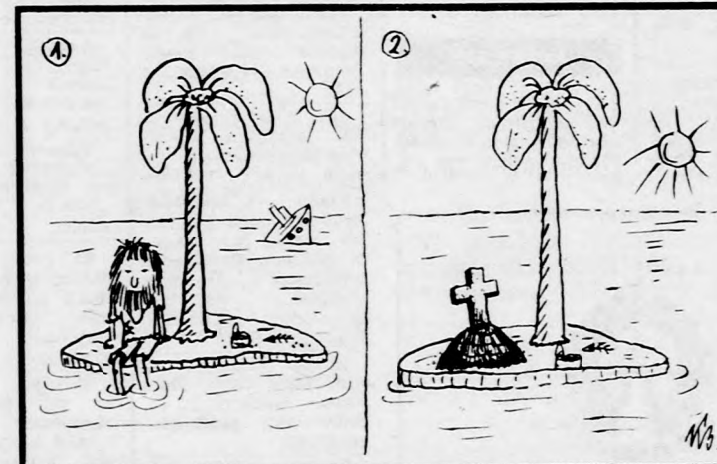
— Mi történt a kezdeddel? Miért van gipszben?
— Vasárnap horgásztam és egy óriási csukát fogtam.

— És amikor kihúztad, akkor eltört a kezded?
— Nem akkor. Hanem, amikor megmutattam nekikora volt.

— Dusan, szeretnék veled komolyan beszélni — mondja a feleség a férjnek.

— Jól van, kezd el, addig leszaladok egy sörrre.

MAJD NEM FEKETE HUMOR

Szomorú történet

KATONA BÁLINT KARIKATÚRAI

Világvége

A varangyos béka

NÉMET NÉPMESE

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy özvegy, s annak három fia. Egyformán szerette mind a hármat. Egyszer halálát érezte közeléni, s magához hívatta fiait.

— Mindegyikötöknek adok egy köteg lent, s amelyikötök a legszebb cernát fonja a lenből, arra hagyom a házamat, a földem.

A három legény világgá indult. István, a legifjabb legényke nagyon szomorkodott az édesanyja után, s amikor egy sötét erdőben eltevedt, még sírva is fakadt. Ment, mendegélt, mígnem egy tóhoz ért. Leült a partjára, hogy kicsit kipihenje magát, s hirtelen egy nagy varangyos béka ugrott elé.

— Ne félj tőlem, szép legény! Mond el inkább, min búsulsz — szólalt meg a béka.

— És István elpanaszolta bánatát, és mutatta a lent.

— Sose búsulj — mondta a varangy —, add csak ide, a többi bízd rám!

István odaadta a lent, a béka beugrott a tóba, és kisvártatva visszatért vele: pompás cernát font belőle.

Hálálkodott a legény, és már indult volna haza, hanem a béka így szólt:

— Ne hálálkodj, most eredj haza, de egy év múlva gyere vissza megköszönni. Járd körül háromszor a tavat, lelsz egy aranyvesszőt. Az aranyvesszővel háromszor üss a hátamra, három-

szor a vízre. El ne felejtőd, szép legény! — s a varangy beugrott a tóba.

Mire István a fonálával hazaért, addigra már otthon volt két bátyja is, csak rá vártak. Az ő cernája volt a legszebb a három közül, így Istváné lett a ház és a föld.

Egy év múlva újra elment a tóhoz, háromszor körüljárta — meglelte az aranyvesszőt. Felemelte — s abban a pillanatban előtte termett a varangyos béka. Háromszor rávert a hátára, s csodák csodájára a béka csodálatos leányzóvá változott. Ezután rávert háromszor a vízre, s újra csoda történt, képrázatos tündérpalota állt előtte. István már azt hitte, hogy csak álmodik, amikor a szépséges leányzó így szólt hozzá.

— A kastélyt és engem 300 esztendővel ezelőtt elvarázsolott egy gonosz boszorkány. Most, hogy megszabadítottál a gonosz varázslattól, minden, amit látsz, a tied, s ha akarod, hozzád megyek feleségül...

Hogyne akarta volna a legény! Volt nagy dinomdánom, hegyen-völgyön lakodalom.

Hét napig járták a táncot, a legény elhívta két bátyját is. El sem engedte őket többé: gazdagon megajándékozta őket, adott hozzájuk illő feleséget, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

(Németből fordította: Szabó Béla)

Lélekl jelenlét

Türelem ember

Szerelmi bánat

LAKOSSÁGI KISZERELÉSI CSAVARÁRUK

engedélyes vására
30-40-50%-os árengedménnyel.

Július 6-tól, amíg a készlet tart!

CSAVARSZAKÜZLET:
Debrecen, Cegléd u. 18.
Nyitva: 8-16.30-ig.
Péntek: 8-15-ig.
VÁRJUK VÁSÁRLÓINKAT!

A hercegi Remény Mgtsz ipari szolgáltatóágazata
bedolgozói rendszerben történő foglalkoztatásra

lakatos és forgácsoló

szakmában telephellyel rendelkező munkatársakat keres.
Érdeklődni: Debrecen, Szabó Kálmán u. 63.

CENTRUM HÉTFŐ

női és bakfis-blúz, szoknya

20%

HÁLALOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szerető gyermekem, drága feleségem, jó testvérem,
ZSOLDOSNÉ DAMU ILONA
31 éves korában hosszan tartó betegség után váratlanul elhunyt. Szerető halottunk temetése 1987. július 13-án, hétfőn 13.30 órakor lesz a Köstendő 1. számú ravatalozó termőből egyházi szertartás szerint. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk,
FARKAS GABOR
termésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bántatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.
Köszönetet mondunk mind azoknak, akik felejtethetetlen halottunk,
ANDRASI JÓZSEF
termésén megjelentek, ravatalozóra koszorút, virágot helyeztek és mélyszégyen bántatunkban részvétel osztottak. A gyászoló család.

Az Alföldi Nyomda középiskolai végzettséggel rendelkező, műszaki érdeklődésű fiatalokat alkalmazunk munkában (műszaki tanár felkészítéssel - sikonyomó gép-tervezési, műszaki gyakorlati munkakörben). Jelentkezés: Debrecen, Bőszörményi út 6. Sz. Telefon: 17-344/119.

A Püspökudányi 123. Sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet pályázatot hirdet az alábbi állás hely betöltésére. 1 fő építőipari végzettségű műszaki tanár (építőipari szakmájú - szobafestő - tanuló elméleti oktatására). 1987. szeptember 1-jétől. Jelentkezés irásban az intézet igazgatójánál a hirdetés közzétételétől számított 15 napon belül. (Püspökudány, Bajcsy-Zs. u. 10.)

A Debreceni Bütörgyár felvételre keres falipari gépek javításában jártas géplakatos, fűtőt, raktári segédmunkást és portás éjjelőrét. Jelentkezés: Debrecen, Kishégyesi út 13. sz. munkaugyi osztály.

INGATLAN

Eladó a Debrecen, Lovász u. 13. sz. alatti kétszobás összkomfortos, családi ház 257 n.-él telken, kedvező fizetési feltételek mellett.

Pallagon ikerház építéshez 100 n.-él telken házával építőtársat keresek. Telefon: 13-176.

Hajdúszobát, Hősök tere 2. sz. alatt eladó nagyméretű, felújításra szoruló ház 532 nm-es telken. Üzletnek, műhelynek, lakásnak egyaránt alkalmas. Érdeklődni: Hévíz, 60. könyvelőjénél, Hajdúszobás utca 5. sz. Telefon: 60-932.

Háromszoba-étkezős bélyeges ház eladó. Fonatos u. 6.

Sopron belvárosában befejezés előtt álló villalati üdülőnek, panzióknak, üzletnek, irodának is alkalmas háromszobás lakás családi okok miatt eladó. Érdeklődni: Budapest XIX., Deák F. u. 1. VI. 21. Kutas. Telefon: 772-602.

Kétszobás, összkomfortos ház eladó. Irányi: 570 ezer Nyil u. 45. Érdeklődni szombaton délután, vasárnap délelőtt.

190 n.-él telek építési engedéllyel Bartók Béla út 84. alatt eladó. Érdeklődni: nétköznap az esti órákban, hét végén egész nap. Lovász István, Debrecen, Baththyán u. 9. V. 4. Telefon: 20-912.

Tapolcán üdülőtelek faházal eladó. Miskolc. Telefon: 06-46-78-655.

Villalati üdülőnek, panzióknak alkalmas többszobás családi ház 300 n.-él telekkel, Balatonudvariban. (Árpád u. 15.) strandközeli eladó. Levél cím: ifj. Horváth Ferenc, Zánka, Rákóczi F. u. 60. Telefon: Horváth László 184-038, 9-16.

APRÓHIRDETÉSEK

Monostori dűlőben 457 n.-él kert eladó. Görgey u. 10. IV. 32. 5 óra után.

Elszerűen Szabadság út 2. szobás + 4. szobás 4. emeleti összkomfortos, tanácsai lakásomat régi típusú nagyobb tanácsira vagy bővíthető kis kertre hátra. „Reális” különbözet 191 177 jellegre a Hirdetőbe.

Háromszobás összkomfortos, ipari arամmal ellátott garázossal lakóépület Sóstófürdő, Napfény út 31. sz. alatt eladó. Érdeklődni a helyszínen vagy a 19-913-as telefonon.

Kétszobás összkomfortos családi ház elcserelehető, másfél szobás szövetkezeti lakásért, bélyeges, 1 emeletig, árkülönbötet kiben. „Ibolya 194 033” jellegre a Hirdetőbe.

LAKÁS

Eladó 2,5 szobás bélyeges ház eladó. Irányi: 570 ezer Nyil u. 45. Érdeklődni szombaton délután, vasárnap délelőtt.

190 n.-él telek építési engedéllyel Bartók Béla út 84. alatt eladó. Érdeklődni: nétköznap az esti órákban, hét végén egész nap. Lovász István, Debrecen, Baththyán u. 9. V. 4. Telefon: 20-912.

Tapolcán üdülőtelek faházal eladó. Miskolc. Telefon: 06-46-78-655.

Villalati üdülőnek, panzióknak alkalmas többszobás családi ház 300 n.-él telekkel, Balatonudvariban. (Árpád u. 15.) strandközeli eladó. Levél cím: ifj. Horváth Ferenc, Zánka, Rákóczi F. u. 60. Telefon: Horváth László 184-038, 9-16.

BÜTOR

Natúr színű ebédőasztal hat székekkel eladó. Vinceller u. 4. I. 14.

Használt bútorok vétele és eladása! Az általunk felvásárolt bútorok díjmentesen elszállítjuk. Választás OTP-hitelre is! Bútorjaink: Debrecen, Hatvan u. 61. telefon: 16-657, Hatvan u. 27. sz. telefon: 14-434, Csapó u. 25. sz. háttal az udvarban.

Antik szalonasztalok és egyéb kisbútorok restaurálva eladó. Miképerc orvosai rendelők.

JÁRMŰ

Autómentés, gépjárműszállítás: 2,5 tonnás. Allandó telefon: 16-000, CB-7. „Thermal”.

Eladó megkímélt és garázsban tartott, nagyon jó állapotban lévő Volga személygépkocsi CX rendszám, 56 000 km-rel. A gépkocsi mindenemü tartalkat alkatrészekkel, fódarabokkal együtt olcsón eladó. Érdeklődni és megtekinteni lehet munkaidőn túl. Dr. Ilyés László, Hajdúbanas, Köztársaság tér 17. Telefon: 139.

Volkswagen 1300-as igényesnek extrákkal eladó. Miképerc orvosai rendelők.

ZG 1500 Zsiguli jelű újított eladó. Debrecen, Leiningen u. 39.

ALBÉRLET

1 szoba-összkomfortos fiatal házaspárnak július 15-től kiadó. Zrínyi út 27. sz.

A Nagyerdőn igényesnek július 15-től külön bejárattal szoba 2 nő részére kiadó. Érdeklődni: 11-693.

EGYÉB

Csúcsesztérgő 800-as eladó! Tözsér Lajos, Debrecen, Festi út 37.

Kisiparosok, kiskecskék, figyelem! Adóbevallásnak elkészítését, pénztárgönyöknek és naplókönyveknek szakszervi vezetését vállalom. Telefon: 19-950.

EXPRESSZ

Hajdúhadházon, legelőszélén egy szoba, konyha, nagy gazdasági épülettel eladó vagy Debrecenre cserélhető. Debrecen, Kurucz u. 61/A.

Kertes családi ház mellékellettel eladó. Azonnal beköltözhető. Juhász Géza u. 11. Solyom utcából nyílik.

Eladó ház Ebes, Kossuth utca 20. szám. Két család részére is alkalmas.

Eladó kétszobás komfortos, étkezéssel, családi ház, 200 n.-él telekkel, csatorna van, gázvezetéses folyamatban. Építési, bővítési lehetőség. Kinizsi u. 58.

Egy-két személynek való különálló szobakonyha, kis hátrész eladó. Debrecen, Endre u. 25/A.

Háromszobás, gázvezetéses, kertes családi ház eladó. Debrecen, Kurucz u. 61/A.

150 n.-él építési tervvel sürgősen eladó. (Víz-gáz-csatorna.) Gizella u. 9.

Eladó kétszobás összkomfortos, gázvezetéses, kertes ház 150 n.-él telekkel. Érdeklődni hétköznap 15-19 óráig, szombat, vasárnap egész nap. Debrecen, Rippl-Rónai u. 5.

50 db anyajuh eladó. Rác Imre, Debrecen, Bathói u. 35. Érdeklődni: szombat - vasárnap.

Kertes családi ház eladó. Érdeklődni: szombat, vasárnap egész nap. Bihari u. 34.

Eladó háromszobás, gázvezetéses, utcai ház rész az Egy malom u. 8. sz. alatt vagy elszerűen kétszobás nem tanácsai lakásra, értékkel különbözettel. Érdeklődni a helyszínen vagy a 26-856-os telefonon.

Hosszabb időre gondozót keresek két éves gyermekem mellé. „Lakásomon kell” jellegre a kiadóba.

TORA TEHERTAXI

Építvány-szállítás 1-10 tonnásig, autódaru-emelés 12 méterig, költöztetés, bűtorszállítás és mindenféle fuvarozás garanciával, árubeszerzés, vállalkozás elrendelését határidőre teljesítünk.

Munkaszüneti napokon ügyfelet tartunk.
Telefon: 23-933
CB: AM 10
TORA TEHERTAXI!

Járműalkatrészből megnyitni Létavétesen. Árpád tér 20.

Doberman kilyékk kaphatók. CAC-CACB tenyésztésre javasolt szülőkkel színes származási lappal. Varga Attila, Debrecen, Barna u. 8. II. 11.

Szállítók azonnal cserepet, mindenféle falazóanyagokat, betongerendát, cementet, meszet. Sámsoni út 26. trafik.

Tollat legmagasabb áron veszek. Hívásra hához megyek. Telefon: 26-004.

Kuvaszkölykök eladók. (Kiválóan pigmentált munkára felkészült.) Hárs u. 11. Érdeklődni: 17 óra után.

Angol szetterkölykök többszörösen győztes ököktől. Telefon: 26-483 este 8 óra után.

Dolgozókát alkalmaznak

A Hajdúsági Cukorgyár édes cukor-répa-átvitelhez dolgozókat alkalmaz átvétől, minősítől, mérlegelő és segédmunkás munkakörben. Jelentkezés személyesen vagy írásban a gyár kábel telephelyén. Nyugdíjasok jelentkezését is várjuk.

A Hajdúsági Cukorgyár felvételre keres szállítási művezetőt, felsőfokú szakirányú iskolai végzettséggel. Pályázók jelentkezését is várjuk. Bérézés megegyezés szerint. A vállalat kábel telephelyén szolgálati lakást biztosít. Jelentkezni a szállítási osztály vezetőjénél lehet. (Telefon: távh.: 141-276/261). Postacím: Hajdúsági Cukorgyár 4183 Kaba, Pf.: 37.

A H.-B. M.-1 Tanácsai Útépítő Vállalat felvételre keres: útépitésben jártas brigádot. Bérézés kollektív szerződés szerint (teljesítményben). Szállítás naponta buszszal. Jelentkezni lehet: a vállalat munkaugyi osztályán, Hajdúszoboszló, Hőforrás u. 164.

A Hajdú Megyei Állami Építőipari Vállalat hágyára felvezető asztalos, festő, ács, autódaru-kezelő, építőipari, autóelektronika-szerelő, hegesztő, elektromosáramozás-kezelő, ipartechnikai gépek karbantartására vállalkozók, lakatos, autószerelő, minősített hegesztő, épület fém szerkezeti lakatos szakmunkásokat, valamint kötözőket, segédmunkásokat. Munkaszállítást, étkezést, utazási kedvezményi biztosítunk. Jelentkezés: a hágyárban, Debrecen, Balmaztávrosi u. 10.

Jól képzett közműveket, ácsokat magas teljesítménybéréssel állandó munkára felvesszünk. Hatvani István u. 15. sz.

Albérletbe fiatal házaspárnak szoba-konyha, egyéb helyiség hosszabb időre kiadó, állomástól 8-as busszal két megálló. Debrecen, Horváth Árpád u. 3.

Másfél vagy kétszobás főböről nélküli bútorozott lakást keresek az Újkert környékén vagy a belvárosban. „Szeptember 1.” jellegre a kiadóba.

Uj, nagyon szép Verona szekrényor sűrűgősen eladó. Kolónia u. 98.

Építési telek eladó. Csigekert u. 23. Telefon: 15-050.

Eladó 20 kerek óla jó minőségű, jól szaradt anyaszőnyegek 333. alatt. Szezőzónánél.

Józsan, Deák F. u. 45. sz. elővelet csirke kapható.

Eladó két hónapos Videoton Intra Color színes televízió. Érdeklődni egész nap. Hegyi Mihályné u. 18.

Eladó fehér gáztűzhely palackkal, mosógép jó állapotban. Csónka u. 15. (Árpád téri ABC mögött.)

Lada 1300 S keveset futott eladó. Telefon: 24-300.

Uj Székif sátras utántöltő eladó. Luther u. 24.

Polski Fiat 1500-as 14 éves július 31-ig érvényes műszaki eladó. Kiss Károly, Debrecen, Békessy B. u. 8. X. 86.

S 51 B Simson motor új rendszám eladó. Tüzök u. 4. sz. Homokkert utcából nyílik.

TP-s 1600-as Lada felújított, jó állapotban realis áron eladó. Érdeklődni szombaton 14 óráig. István út 55. VI. emelet 54. Kis Pólskit beszámítok.

Költségvetésből gazdálkodó hivatal,

gazdasági vezetőt

(főkönyvelőt) keres.

Mérlegképes könyvelői vagy magasabb iskolai végzettségű és 10-15 éves szakmai gyakorlat szükséges. Fizes megegyezés szerint. „Autó” jellegre a kiadóba.

Színestelevízió-akció a Centrum Áruházban

1987. augusztus 1-jéig színes televízió vásárlása esetén sorsjegyet adunk, mellyel

VIDEOTON TV-KOMPUTER

(32 Kbyt, 12 800 Ft) nyerhető.

Sorsolás: 1987. augusztus 3., 16 óra.

Használt, üzemképes, 10 évesnél nem régebbi televízióját, valamint egyéb műszaki cikkek árúháznak bizományos értékesítésére

kedvező feltételek mellett vesz át.

CSAK A CENTRUM ÁRUHÁZBAN!

A Debrecen Megyei Városi Tanács

PÁLYÁZATOT HIRDET

Debrecen Megyei Városi Tanács V. B. építési és közlekedési osztálya

OSZTÁLYVEZETŐI

munkakörének betöltésére.

Feladata: Debrecen város építési és közlekedési feladatainak, az osztály sokrétű tevékenységének irányítása, szervezése, vezetése.

Fizetés a 11/1983. (XII. 17.) ÁBMH. rendelkezés szerint. Az álláshely határozatlan időre a tanács kinevezésével létesül, 1987. október 1-jétől.

Képesítési előírás: műszaki egyetem építésmérnök vagy építőmérnök karon szerzett mérnöki oklevél és 10 éves vezetői gyakorlat.

A pályázatokat 1987. július 31-ig a

Debrecen Megyei Városi Tanács V. B.

személyzeti és oktatási osztály osztályvezetőjéhez,

Debrecen, Vörös Hadsereg útja 20. szám alá kell beküldeni.

A pályázathoz csatolni kell önéletrajzot és a képesítést tanúsító oklevél másolatát.

GYEREKEK!

Szeretitek a Kópé szeletet?

Aki a Berettyó Áruház ABC-osztályán 1987. július 15.-augusztus 15. között egységcsomagba csomagolt Kópé és Pik-nik szeletet vásárol, a benne levő tájékoztatót kitölti, a gyűjtőládába bedobja, azok között augusztus 25-én

30 db Kópé babát sorsolunk ki!

SOK SZERENCSET KÍVÁNUNK NEKTEK!

FELHÍVÁS!

Felhívjuk minden kedves Vásárlóink szíves figyelmét, hogy a Mályi Téglagyár

falazóanyagaira

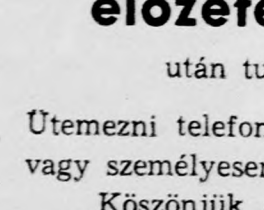
kiváltott művi utalványokra, illetve a megküldött érvényes diszpozíciókra az árukiszolgálást a torióadások elkerülése érdekében csak

előzetes ütemezés

után tudjuk biztosítani.

Ütemezni telefonon a 41-411 33 melléken, vagy személyesen a szállítási irodán lehet. Köszönjük szíves megértésüket.

Mályi Téglagyár

A DEBRECENI KÖZÜTI ÉPÍTŐ VÁLLALAT felvételre keres szakirányú egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkező

közgazdasági csoportvezetőt

Fizetés: megegyezés szerint

Jelentkezés: a vállalat személyzeti osztályán Debrecen, Barna u. 15.

Kézimunkázók figyelmébe!

Kedves Vásárlóink!

71. számú Rövidáru szaküzletünkbe

GOBELIN ÉRKEZETT

nagy választékban,

különböző méretekben

Címünk: Berettyóújfalui,

Dózsa Gy. u. 12.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!

ZÁS

mal tudatjuk, ermekem, drá-
testvérünk,
AMU ILONA
hosszan tartó
váratlanul el-
alottunk izme-
13-án, hétfőn
a Küstemető
zó terméből
szert. A

lvánítás

ndunk mind-
ejtethetlen ha-
GABOR
ntek, ravatalá-
ot helyeztek és
nkban részvét-
vászoló család.
ndunk mind-
ejtethetlen ha-
JOZSEF
ntek, ravatalá-
t helyeztek és
nkban részvét-
vászoló család.

ia középiskolai
lköz, műszaki
alkalmaz
nyomó tanfolyam
nyomó munkakör-
női munkakör-
Debrecen, Bő-
Telefon: 17-

123. Sz. Ipari
lézet pályáza-
álláshely be-
ipari végzettsé-
pítőipari szak-
tanulók el-
1987. szeptem-
és irásban az
a hirdetés kö-
l. (Püspökla-
10.)

gyár felvételre
váltásban jár-
t, raktári se-
éjjeltől. Je-
Kishegyesi út
zály.

al,

kséges.

esetén

M
N!

dési
nek

zerint.
ésével

rnök
ével

hez,
á

esítést

A Közmű- és Mélyépítő Vállalat
felvesz fiatal mélyépítő vagy építész

üzemmnököket

előkészítő munkakörbe és

anyagkönyvelőt

Jelentkezés: 1. sz. fő-építészvezetőségen
Debrecen, Rózsahégyi u. 4. sz.

A GANZ MŰSZER MŰVEK KMGY

**Nyírbétki Gyáregysége további fejlesztéséhez
műszer-, illetve tömeggyártásban**

jártas
felsőfokú végzettségű dolgozókat
keres felvételre.

Fizetés megegyezést szert.
Műszaki végzettségű házaspárok
vagy tanár házastárs előnyben.

Erdeklődni személyesen vagy írásban önéletrajzzal
a gyáregység személyzeti vezetőjénél lehet.

Felvétel esetén lakást biztosítunk.

Cím: 4372 Nyírbétek, Malom u. 1.

Telefon: 12 vagy 06-43/11 755.

Termelőszövetkezetünk
vezetősége felvétel hirdet

**főkönyvelő-
helyettesi**

munkakörbe.
Követelmény: megfelelő
szakirányú végzettség.

Fizetés:
megegyezést szert.
Jelentkezés helye:
Új Elet Mgtsz Nyíradony,
Kossuth u. 9. sz.

Az őszi cukorrépa-
átvételhez
jól számoló

répaátvevőket

keresünk.
A jelentkezést írásban a
SZERENCSI
CUKORGYÁR
címeire kérjük küldeni.

**A Kispesti Textilgyár
felvesz**

18. életévüket betöltött
nődolgozókat — szövő,
férfiakat — szövőmesteri munkakörbe

A betanítás 3 hónapon át
havi 4000 forintos biztosított bérrel,
kuennelkedő teljesítmény esetén további
1000 forintos prémiumlehetőséggel jár

A tanfolyam eredményes elvégzése után
szövő munkakörben 5000—8000 Ft,
szövőmesteri munkakörben 7000—10 000 Ft
havi kereseti lehetőség teljesítménytől függően

Vidékiek számára
300 Ft havi térítéssel szállást biztosítunk.

Várjuk jelentkezését levélben vagy személyesen
augusztus 15-ig

1184 Budapest, XVIII. Fáy u. 2.
Telefon: 273-711

VÁLLALATOK, SZÖVETKEZETEK, FIGYELEM!

Műanyag hulladékot vásárolunk

Polietilénből készült minden műanyag termék
(zsák, fólia, stb.) selejt- és hulladék készleteit
felvásároljuk és elszállítjuk!

Tszker Debrecen, műanyag osztály.

Telefon: 52 15-466

Telex: 72-237.

**A CSŐSZERELŐIPARI VÁLLALAT
1. SZ. SZERELŐIPARI ÜZEME**

felvételre keres

nyugat-berlini kivitelezési munkára

hegesztőket az alábbi minősítésekkel:

E—R II. g, E—R III. g,

E—R II. m, E—R III. m.

TÜV által elismert DIN-vizsga szükséges.

A TÜV által elismert DIN-vizsgálattal nem rendelkező

EC III. b, EAWIC III. b

minősített hegesztőket 1987. július végén induló
(TÜV—DIN) tanfolyamra beiskolázzuk.

A kivitelezési munka előreláthatólag
1987. október hótól indul.

Követelmény: Sikeres orvosi alkalmassági vizsga,
érvényes útlevél.

Jelentkezni lehet: személyesen és írásban

Leninváros, Tisza út 2. sz.

sport
Sportrovai-Ágyeltem:
HAJDÚ KÁROLY
Ugyelet: 9-15 12-ig
Telefon: 17-152

**Labdarúgó-
táblázatok**

Megyei bajnokságok
Serdülők
Déli csoport

1. BUSE	21 18 1	2 106—15	37
2. Derecske	21 15 2	4 93—27	32
3. B.-bajom	21 15 1	5 80—21	31
4. Létavértes	21 13 3	5 71—34	29
5. Komádi	21 6 3	12 32—62	15
6. K.-apáti	21 6 1	14 36—93	13
7. M.-pályi	21 3 2	16 21—90	8
8. S.-udvari	21 0 3	18 20—117	3

Közép csoport

1. D. Kinizsi	21 18 3	0 138—16	39
2. DSI II.	21 15 2	4 86—27	32
3. H.-szob.	21 12 1	8 86—27	32
4. H.-bőszőr.	21 11 2	8 62—72	24
5. P.-ladány	21 7 3	11 32—74	17
6. H.-nánás	21 4 5	12 28—72	13
7. B.-újváros	21 2 5	14 24—72	9
8. H. Volán	21 2 5	14 24—72	9
8. H. Volán	21 2 5	14 27—88	9

Utörök

1. H.-szoboszló II.	21 19 0	2 139—20	38
2. D. Kinizsi II.	21 19 0	2 139—20	38
3. H.-bőszörmény II.	21 13 3	5 78—29	29
4. P.-ladány II.	21 8 4	9 48—67	20
5. H.-nánás II.	21 8 2	11 36—55	18
6. B.-újváros II.	21 4 4	13 31—85	12
7. H. Volán II.	21 4 3	14 41—86	11
8. DSI V.	21 1 0	20 22—171	2

SOROKBAN

Kun Gyula edző szerződése je-
járt a D. Kinizsi NB III-as esz-
patánál. A szerződést a két fél
nem újította meg.

Változás az MNK-ban. Isme-
retes, hogy a labdarúgó Magyar
Nepkörtársasági Kupában elju-
tottak a 128-as „magyöntög”.
A munkanap áthelyezése foly-
tán a 128-as döntő első forduló-
ját nem augusztus 20-án, hanem
augusztus 19-én, szerdán bonyo-
lítják le, a későbbiekben meg-
tartásra kerülő sorsolás szerinti
paróitásban.

A Karcag—Rakamaz területi
bajnoki mérkőzésen Szász, Si-
mon, a rakamaziak edzője meg-
sértette a játékvezetőt. A feyel-
mi bizottság Szász Simont 1987.
szeptember 15-ig eltiltotta a Kis-
padról.

A labdarúgó Berettyó-kupa-
ért: Mezőpeterd—Mezősas I—2,
Kismarja—Hencida 0—1, Pocsaj-
Gáborján 2—5, Zsáka—Konjár
4—3.

A megyei tanács ifjúsági és
sportosztálya által kiadott belet-
pök 1987. augusztus 16-tól er-
vénytelenek a DMVSC NB I-es
labdarúgócsapatának valameny-
nyi hazai mérkőzésére.

Profi szemlélettel

„A lehetőség, a feladat izgat”

Megváltozott a hangulat, labdarúgókat az edzés kez-
detén?
az Oláh Gábor utcai pályán.

A keddi edzés után még a
magas fűre, megre panas-
kodtak a labdarúgók, és
csak azt a tény állapíthat-
ták meg, hogy néhány régi
arc hiányzik, de szaporulat-
nak semmi jele. És ez az ér-
zelmi állapot változott meg
egy villanásnyi idő alatt.
Csütörtökön délelőtt az egye-
sület nagytermében minden
szék elfogyott, és várakozás-
teli morajlás szűrődött ki a
nyitott ajtón. A DMVSC el-
ső és második keretének
tagjai gyűltek össze — már
aki él és mozog, és itthon
tartózkodik — az új edzővel
való találkozásra. A jelzett
tíz óra már elmúlt, de Kiss
László leendő pályaedzőjé-
vel, *Vacslavik Ferenc*cel
tárgyalt. Miután megállap-
odtak, az egyesület és a
szakosztály vezetőinek társa-
ságában bevonultak a vára-
kozó labdarúgókhöz.

A székihiányt egy frappáns
mondattal hidalta át a veze-
tő edző: így legalább látják
a játékosok, elismerve, vi-
dámán, hogy nem nőtt két-
méteresre. Programjában
nem ígért semmit, csak azt,
hogy az elkövetkezendő na-
pokban munka lesz, de más
jellegű, mint amit eddig vé-
geztek a játékosok.

Délután egyórás kétkapus
edzés következett, amelyen
bizony a meleg ellenére haj-
tottak a labdarúgók, senki
sem lustálkodott. Kiss László
időnként megállította a játé-
kot és magyarázott, ha nem
a „szája íze” szerinti had-
rendben álltak fel a fiúk. A
jó megoldásoknál — ha nem
sikerült a végrehajtás, de
látszott benne a futballötlet
— viszont hangos szóval ju-
talmazott.

A fiúk néhány levezető
kör után izzadtan vonultak
az öltözőbe. A vezető edző
megnézte a többi pályát és
megbeszélte, melyiken gy-
akorolnak majd később.

Miközben a főépület felé
sétáltak, megjegyeztem,
hogy a fiúk nem mindig
„csipkedik” ennyire magu-
kat.

— Természetesen tudom,
mindegyik szeretne előre jó
benyomást kelteni magáról.
Ez így van minden ember-
nél.

— Hogyan válogatta két-
felé, sárgákra és kékekre a

— Mit vett át Verebestől?

— A világ egyik legjobb
edzőjének tartom, és a leg-
fontosabb, amit tőle tanul-
tam, hogyan kell a játékost
megbecsülni.

— Ha jól megfértek ko-
rábbi főnökével, miért hagy-
ta mégis ott?

— A lehetőség, a feladat
izgat. Debrecennek nagyon
sokszor volt jó csapata. Mi-
ért ne lehetne ismét! A ve-
zetőkkel, akikkel eddig tár-
gyaltam, az első benyomá-
saim jók, korrektek. Ha a
jövőben is ilyen marad a
munkakapcsolat, akkor elő-
reléphetünk. Ertem, ez alatt
a mostaninál több pont meg-
szerését, és több nézőt a
mérkőzéseinken. Ugyanak-
kor azt sem titkolom, hogy
látványos előrerúkoláshoz
Rostás és még egy labda-
rúgó kell azok közül, akik-
kel tárgyalunk.

— A játékosoknak változta
az edzés módszerét. Miben új
ez?

— Nyugaton a profi klub-
oknál, de az MTK-nál is
hasonlóan készülnek. Dél-
előtt speciális erőnlétfeljesz-
tés, délután játék, ahol al-
kalmazni kell, amit tanul-
tak. Ezért készül együtt az
első és a második keret. (Az
edzésnek csütörtök kivételével
9 és 15 óra között kezdődnek. A
hétfő délelőtti tér még el,
az 10 óraor lesz.)

Kiss László kitérő nélkül
és szuggesztív módon vála-
szolt minden kérdésre. Ha a
játékosokat is hasonlóan si-
kerül felrészni, akkor való-
sággá válik a kijelentése,
hogy kikaphat a csapat —
jobbtl —, de nem verik
meg soha. Ide kívánczok
még egy mondatra: olyan al-
ternatívát kell adnom a já-
tékosoknak, hogy a pályán
„meghaljanak” értem.

Egyértelműen és világosan
kifejtette a játékosoknak is,
hogy a profi szemlélet nem-
csak a pénz felvételekor
szükséges. Aki sok pénzt
akar, annak sokat is kell
adni. Fél vagy részmeoldás
nincs. A valamit valamiért
egyszerű elvre hivatkozt,
de érzi, nem elég az elmon-
dása, az elfogadatlanság szük-
ségetlenségét, amiben neki van-
nak a fő feladatai.

— Talán Verebes még
„nehezebb” fiú, és ezért tud-
tak megbizonyítani, hogy két
dudás is megfér egy csárdá-
ban, ha egyformán fújják a
hangszert.

— A közös munkánknek
volt néhány alappillére. A
nyugati tapasztalataim alap-
ján tudtam, hogy mit kell
nyújtani egy pályaedzőnek,
mennyi a hatásköröm, fel-
adatam. Kilencven száza-
lékban azonos elveket val-
lunk a labdarúgásról. Ha
trányított, mindig úgy tette,
hogy észre sem vettem.

Hajdú Károly

Magyar hírek az Universiadéről

Zágrábban, a 14. nyári
Universiadén több sportág
küzdelmeiben voltunk érde-
keltek.

A torna férfi egyéni és
csapatviadalt egy program
keretében bonyolították le.
A magyar négyes — *Toth
Balázs, Kakuk József, Bor-
kai Zsolt és Fajkus Csaba* —
a 3. csoportban tornázott,
Jugoszlávia, Japán, Kanada
és Kína társaságában. Gyú-
rún, lóugrásban és korlát-
on csak egy-egy rontás csúszott
közbe, ami nem tragikus,
mert egy-egy szeren csak a
három legjobb tornász telje-
sítése számít. Talajon vi-
szont Fajkus és Borkai is
meglehetősen komolyan hi-
bázott, s ez már a csapat-
pontszámban is jelentkezett.
Ennek ellenére az együttes
két hűzóembere, Borkai és
Fajkus derekasan helytállt,
előbbi — Bordán Dező szö-
vetségi kapitány magánzá-
mításai szerint — lölégés-
ben a szovjet Mogilnijjal
holtversenyben az első, kor-
látlan ugyancsak Mogilnijjal
holtversenyben, Artyemov
mögött a második helyen
került a szerenkenti döntök-
be. Összetetben pedig az
igen előkelő 7. helyen vég-
zett.

Szoros küzdelem után a
csapatviadalt a Szovjetunió
nyerte Kína előtt — Ma-
gyarország a 4. helyen vég-
zett —, s egyéniben is e két
nemzet legjobbjai végeztek
az élen, Koroljov, Li Ning,
Artyemov sorrendben. Meg-
jegyzendő, hogy a világbajn-
okságokkal ellentétben itt
nem voltak kötelező gy-
akorlatok, csak szabadonvá-
lasztottakat mutattak be.

Férficsapat végeredménye:
1. Szovjetunió 175,80 pont.
2. Kína 175,00. 3. Japán
171,85. 4. Magyarország
171,55.

Egyéni összetett: 1. Jurij
Koroljov (szovjet) 58,70 pont.
2. Li Ning (kínai) 58,55. 3.
Vlagyimir Artyemov (szov-
jet) 58,45. ...7. Borkai Zsolt
(magyar) 57,70.

Péntekre visszatért a
nyár Zágrába. A jaruni
Száva holtágában a magyar
kajak-kenu válogatott mér-
lege ugyanolyan volt, mint
az előző napon, vagyis a
délelőtti rajtolt egységek kö-
zül csak egy kényszerült re-
ményfutamra.

K-1 500-on Ábrahám At-
tila futamgyőztesként jutott
tovább k-2 500-on Petrovics
Béla és Kálmán második-
ként vette az akadályt a vil-
ágbajnok Stoian, Velea ro-
mán kettős mögött. A Pe-
trovics B., Mészáros, Kmeth,
Flamich összetételű kajak-
négyes ugyancsak 3. lett,
de még ez is a továbbjutást
jelentette. A 19 éves Petro-
vics Béla óriási terheket ci-
pel a vállán: négy számban
is indul, s mind a négyben
sikerrel. A Czinnert, Vitáris,
Sevecsek, Timár összeállítá-
sú női kajak-négyes nem
kényszerült selejtezőre, mert
mindössze 9 egység nevezett,
így valamennyi döntős.

Korlatok, csak szabadonvá-
lasztottakat mutattak be.
K-1 500-on Ábrahám At-
tila futamgyőztesként jutott
tovább k-2 500-on Petrovics
Béla és Kálmán második-
ként vette az akadályt a vil-
ágbajnok Stoian, Velea ro-
mán kettős mögött. A Pe-
trovics B., Mészáros, Kmeth,
Flamich összetételű kajak-
négyes ugyancsak 3. lett,
de még ez is a továbbjutást
jelentette. A 19 éves Petro-
vics Béla óriási terheket ci-
pel a vállán: négy számban
is indul, s mind a négyben
sikerrel. A Czinnert, Vitáris,
Sevecsek, Timár összeállítá-
sú női kajak-négyes nem
kényszerült selejtezőre, mert
mindössze 9 egység nevezett,
így valamennyi döntős.

— Hogyan válogatta két-
felé, sárgákra és kékekre a

— A közös munkánknek
volt néhány alappillére. A
nyugati tapasztalataim alap-
ján tudtam, hogy mit kell
nyújtani egy pályaedzőnek,
mennyi a hatásköröm, fel-
adatam. Kilencven száza-
lékban azonos elveket val-
lunk a labdarúgásról. Ha
trányított, mindig úgy tette,
hogy észre sem vettem.

**HÉT VÉGI
SPORTMŰSOR**

JULIUS 11., SZOMBAT

ATLETIKA
DMVSC nagyerdői sportkom-
binátja, 16: Hajdú-Bihar 1987. évi
ifjúsági egyéni bajnoksága. Első
verseny nap.

TRIATLON
— Idén nem megy a ver-
senyzés, könnyen lehet,
hogy nem jutok ki a vilá-
gbajnokságra sem — mondta
Szomoróúan a 27 éves sporto-
ló.

A végső elkeseredésre még
nem volt oka, mert a dél-
utáni reményfutamban ja-
vithatótt.

**Először otthon a Tatabánya,
először idegenben az Ú. Dózsa**

A labdarúgó Intertoto-so-
rozat szombati folytatásában
két magyar együttes hazai
környezetben lép pályára,
két másik pedig idegenben
próbálkozik pont vagy pon-
tok megszerzésével.

Az eddigi 2-2 találkozóján
az Ú. Dózsa és a Tatabánya
remekelt. A fővárosi együt-
tes két hazai sikerét köve-
tően (Halmstad 4:2, Szpartak
Várna 5:1) ezúttal a Fe-
kete-tenger partján lesz ér-
dekel, s a várnai csapat el-
len újabb győzelemre készül.

A Tatabánya idegenben
4:0-ra verte a dán Naestve-
det, majd a Dunajska Streda
ellen is sikerrel járt, 1:0
arányban diadalmaszkodott.
Szintén pontvesztéség nél-

kül áll még a Videoton. Ko-
vács Ferenc vezető edző csa-
pata egy 90 percen van túl,
otthonában 1:0-ra verte a
jónévtű svéd FF Malmöt.
Alapos javulásra lenne
szüksége a Vasas együttesé-
nek, hiszen az anyalföldiek
két mérkőzésükön még pon-
tot sem szereztek.

A magyar érdekeltiségű
csoporthok párosítása:
1. csoport: Vasas—Lausan-
te, Fáy u., 18 ó, v.: Szabó
B.
3. csoport: Szpartak Várna
— Ú. Dózsa, Várna.
4. csoport: Tatabánya—
Dunajska Streda, Tatabánya,
17 ó, Körös.
5. csoport: Grasshoppers—
Videoton, Zürich.

